

Köszönöm Neked, Jézusom, a küldetést: hogy küldesz szeretni es küldesz tanítani Országod igéjét. Köszönöm, hogy tanítványoddá lehetek es embertársaimat is tanítványaiddá formálhatom. Köszönöm, hogy megláttam az egyetlen érdemes feladatot: isten közösségébe gyűjteni, testvérünké tenni embertársainkat a Te örömdre, Atyád örömére, a Lelek örömére.

(Bulányi György: Régi imádság)

**XXV. évfolyam 6. 7. szám
2018. június - július**

BULÁNYI GYÖRGY

LÁTNI A VALÓSÁGOT!

Nem vállalja senki sem, hogy megmutassa. Sem a világ, sem az egyház, sem a Bokor valóságát.

Jézus vállalta. Megmutatta az Őt környező valóságot: A királyok uralkodnak a népeken, s akiknek hatalom van a

kezükben, jótevőknek hívják magukat (Lk 22.25). És nemcsak a világi valóságot, hanem az ő korabeli egyházat is: *Ettől kezdve Jézus jelezni kezdte tanítványainak: Jeruzsálembe kell mennie, sokat kell szenvednie a vénektől, a főpapoktól és az írástudóktól, megölik őt* (Mt 16.21). És az Őt legközelebből környező Tizenkettőt is: *Nem tizenkettőtököt választottam ki? De egyikőtök ördög. Júdást értette rajta, az iskarióti Simon fiát. Mert ő lett az árulója, egy a tizenkettő közül* (Jn 6.70). Jézus felelőtlenségnek érezte volna, ha nem vállalja. Mit? Azt, hogy így beszéljen akkor, amikor a Római Birodalomban élt, melynek szintén volt „királya”. Így beszéljen Izraelben, melyben a hatalmat nemcsak a „király” helytartója, hanem annak megbízásából a Nagytanács is vállalta: a vének, a főpapok és az írástudók. Azt, hogy leleplezze

Bulányi Gy.: Látni a valóságot!	3800
Kodolányi J.: Égő Csipkebokor	3803
Hegy B.: Menyegző	3803
Király I.: Mozdulatlan Mozgalom	3804
Király I.: Az ellenségszeretetről...	3805
Farkas I.: Kórházi energiák	3806
Kószeginé M.: Emlékszilánkok...	3817
Merza J.: Következő lépés	3816
Bulányi Gy.: Pro-memoriám...	3821
Simon P.: A Bokor közösség	3827
Bulányi Gy.: Mondjuk-e a Hiszekegyet?	3829
CREDO - k	3831
Hollai K.: A Te akaratod	3836
Miklovicz L.: Homília	3836
Rogers C.: Nyitott kézzel...	3838
Faragó F.: Tanyai szilánkok...	3838

«Az emberi elköteleződés folyóirata – családjunkért, nemzetünkért, mindenkiért – Isten Országá megvalósulásáért.»

Elérhetőség: koinonia.tarsak@gmail.com

a maga Tizenkettőjének a valóságát is, melyben ott volt az áruló Júdás is.

Ki vállalja a felelősséget, hogy a 2008. év küszöbén megmutassa a bennünket körülvevő világ, egyház és Bokor valóságát. Ki olya n eszement – *Jézus rokonai elindultak, hogy megfognák, mert azt mondták, hogy megzavarodott* (Mk 3,21) – köztünk ma, mint Jézus? Azt gondolom, hogy a Koinóniának nem érdemes XV. évfolyamot kezdeni, ha megtorpannánk, s már nem vállalnánk azt, amivel kezdtük. Azzal kezdtük, hogy hoztuk a haldokló pécsi püspök leleplező vallomását, melyet egy külföldi hírügynökségnek adott a magyar katolikus egyháznak az ateista hatalom idején betöltött szerepéről: *Gyalázatos volt, ami velünk történt* (Koinónia, 1994. november 4-5. o.) Azért született meg ez a folyóirat, mert nem volt más sajtó, amely hajlandó lett volna lehozni ezt a képtelen erejű leleplezést. Tőle

tudja majd átvenni évekkel később a Népszabadság 2001. szept. 7-i száma.

Jézus példája s a múltunk is, kötelez a folytatásra.

A Világ megmutatása

Kezdjük a megmutatást a legkevésbé kényessel, a bennünket körülvevő világi valóság megmutatásával. Bár, mint látni fogjuk, e világi valóság megmutatása is kényes dolog. Az elmúlt év őszén írja nekem magánlevélben Csutkai Eszter glóbusunk túlsó feléről, a kanadai Vaincouverből.

Kedves Gyurka bácsi, együttömben elolvastam a 102. Naplót, s a végén összeolvadt a sok olvasásközbeni gondolat. Rövid reakcióm csak az egyházzal kapcsolatban volt. Praktikus szempontból engem az idegesít, hogy az egyház(ak) lesznek leginkább kiölői a jézusi tanításnak. A tanítónak (egyház) praktikusán kéne a tananyagot leadni, reagálni kellene az életbeli dolgokra. Ma az emberek nem a legjobb körülmények között élnek Kanadában. Itt, British Columbiában fantasztikusan virágzik a gazdasági élet – az értékelés és a statisztika szerint. Tényleg, a város nő, mint a gomba, s a "prosperitás" magaslatán vagyunk. Nincs elég munkaerő – mondják a hírekben. Ezért még szervezett külföldi munkaerőt is hoznak be a keleti világból. Tehát akkor az emberek is jobban élnek? Nem. Munkanélküliség van, a hazai ember nem jut munkához, mert az általa kívánt minimálbér, ami már nem elég a minimális létfenntartáshoz sem, túl sok a munkaadónak, hogy kifizesse. Ezért inkább hozott az uralkodó osztály olyan rendeletet magának, hogyha min. 2 évig foglalkoztat egy behozottat, és szállást ad nekik, akkor kedvezményeket kap az államtól. Tehát bér-nyomásról van szó, mert két év múlva, amikor már meg kellene fizetni őket, akkor lecseréli őket, s helyettük újabb turnust hoz be. Szervezett neoklasszikus rabszolgatartó ez a rendszer. Ki van mutatva, hogy a dolgozóknak a termelékenységé 51%-kal nőtt az elmúlt 5 évben, de a fizetésük maradt vagy csökkent. Az összes termelési pluszt a munkaadó söpri be, s profitja 30 valahány százalékkal nőtt. Közben a lakásárak az elmúlt 5 évben átlagban több mint kétszeresére növekedtek, de inkább 3-szorosára. Az én lakásomé is, és közben észrevehetően növekszik a hajléktalanok száma. Tehát nemcsak jobban össze kell magát az embernek húznia, hanem a nagy hajtás miatt ideje sincs, és a testi és lelki egészsége is romlik. Aki pedig felül marad az árban, az meg rohamosan elhasználódik. Ezeket az egyházak észre sem veszik.

Eddig a levél. Olyan, mint idehaza, csak még egy kicsit jobb. Olyan, mint Latin-Amerikában, csak hogy ott még rosszabb, mint nálunk.

Olyan, mint nálunk. Jézus is egy történelmileg jelentős világi hatalmi egység keleti sarkában, a Római Birodalom szíriai tartományának izraeli egységében, Júdea tartományában mérte fel a valóságot. Mi is azzal,

hogy a vörös hadsereg elhagyta hazánkat, tagjaivá lettünk egy még kiterjedtebb világi hatalmi egységnek, az Észak-Atlantinak, melyben a világméretű tőkés társaságok az urak, akinek az ereje immár nem a légiókra, hanem a NATO fegyveres erőire épül. Ennek kimondása még nem veszélyes, de annál inkább veszélyes kimondani azt, hogy a tőke és a szolgálatában levő NATO a felzárkózó területeken kialakult helyi hatalmak viselkedését is meghatározza.

Lázadni lehet, tiltakozni lehet. A Római Birodalomnak az sem segített, hogy a 4. századtól kezdve a keresztények is részesei lettek a polgári és fegyveres hatalomnak. Jöttek a barbárok, s a birodalom összedőlt. Bizáncnak az sem segített, hogy keresztény országnak nyilvánította magát. Túlélte ezer évvel a Birodalom nyugati felét, s jöttek a szeldzsukok és összeomlott. Kik fognak véget vetni a tőkés társaságok világuralmának? Hiába épülnek bele azok is, akik keresztényeknek vallják magukat, rajtuk sem segítenek. Óráik, nekik is, mint mindenféle hatalomnak, meg vannak számlálva. Ha hosszúak is az órák. Jézus tanítványai nem épülnek bele semmiféle világi hatalomba. Ha Jézus tanítványai, akkor nem is támogatnak, nem is láznak fel ellene. Élik a maguk szeretet-életét. Várhatják nyomorúságunk végét, de tudják, hogy a világi hatalom nem lehet máslyen, mint amilyen. Nem. Mindaddig, amíg jézusokká nem lesz az emberiség. Amíg meg nem valósul a francia felvilágosodás álma: szabadság, egyenlőség, testvériség.

Lehet lázadni. Lehet remélni a hatalom megdöntésében, de tudnunk kell, hogy csak az következhetik utána, amire képesek vagyunk. Mi az? Ugyanaz, ami volt, csak más kiadásban.

Egy lázadó lázadás-szavai jutottak el hozzám hazánkról. Idézek belőle valamit: Kikiáltották a magyar police köztársaságot – Államforma: alkotmányos police köztársaság. Miniszterelnök: az emberiség történelme során funkcionáló miniszterelnökök között kimagaslóan a leghazugabb kormányfő. Rendőrség: tömegoszlatásra, verésre, megtaposásra, kiszorításra, kardlapozásra, vízágyúzásra, szemkilövésre és könnygázosításra kiképzett, a legkorszerűbb eszközökkel felszerelt, mintegy 40 ezer fős testület, a lakosság lélekszámához viszonyítva világelsővé nőtte ki magát (létszámában, technikában és önkényeskedésben). Felső tízezer (politikai elit): zömében az egykori esküdt NATO és imperialista ellenes kádári vezető garnitúrából „napok alatt” milliárdosokká vált nyugat-imádók, rokonságuk és baráti (elvtársi) körök, a „zsíros” álláshalmazók, tanácsadók, szövívők, elnökségi tagok és hazug hordószónokok sokasága. Összegzés: Sajátos állam, sajátos történelemmel, sajátos személyekkel és sajátos állampolgárokkal. Gátlátalan „vezetők” vitték erkölcsi és anyagi romlásba az

országot... – Ennyi a szövegből. A másik oldalé – ennek megfelelő

Jézus mindent egybefoglaló szava: *Uralkodnak a népeken, s jótévőknek hívadják magukat...* Egyik testvérünket megkértem már rá: Mondjon egy jézusi szót, amely nem a tehetetlenségünket mutatja meg, amikor lázadunk. Nem született meg ez a szó. Szeretném leközölni mindazoknak az írását, akik elmondják olvasóinknak, hogyan tudnak ma élni hazánkban úgy, hogy bátram belenéznek a jézusi tükörbe. Abból tanulhatnánk, ha elmondanánk egymásnak, hogyan lehet jézusi életet élni ma. A '89 előtti közel félszázadban tudtuk. Nem léptünk be a pártba, és nem lettünk ügynökök, és másodrendű állampolgárokká lettünk. Ma mi a megfelelője ennek? Annak, hogy ne ragadjon ránk a jelen hatalom semmi-féle szennye?

S ez, amit írok az ígért megmutatás? Igen. Azt mondom el, hogy munkából s nyugdíjból kell megélni. Úgy, ahogy lehet. S nem vállalni részt a világméretű tőkés társaságok szolgálatából. Lehetséges ez? Azt remélem a kért dolgozatokból, hogy ezt mondják el nekünk. Mi a be nem lépés, az alá nem írás mai megfelelője?

Az Egyház megmutatása

Az Egyháznak, minden egyháznak az az alapbaja, hogy egyház és nem az Isten Közössége (koinónia tou theou). Nem lehet az Isten közössége, amíg szövetségben van a trónnal, a világgal. Egy egyszerű plébános és egyházközössége is szövetségben van vele? Ő nem feltétlenül, csak ha püspök lesz belőle. Az elmúlt század húszas éveiben írta a magyar kultuszminiszter a Vatikán államtitkárának: *Szíveskedjék megérteni, hogy államunk nem fogadhat el püspöknek olyan személyt, aki nem bírja teljes mértékben kormányunk bizalmát. S a Vatikán államtitkára megértette őt, s helyette ajánlott megfelelőbbet.*

Isten közösségének csak rendje van, és nincsen joga. Jézus megcsókolja Júdást, és nem tesz hatékony lépéseket árulása ellen. Egy jézusi egyház nem fogadhat el államsegélyt a hitoktatásra, mert ha elfogadja, azt kell tanítania, ami a világ tanítása, és nem Jézusé, akit az állam kivégeztetett. Az Isten közössége csupa másodrendű állampolgárokból áll. Az egyházban pedig legfeljebb takarító lehet a másodrendű állampolgár. Rendünk levéltárosa hívta fel a figyelmemet arra, hogy az egyház és rendem vezetői mind labancok voltak, és lassan-lassan kuruccá vált a rendi közszellem. Jézus közössége nem lehet se labanc, se kuruc. Csak az egyház lehet ilyen vagy amolyan. A jézusi közösség más, mint a világ.

A Bokorból jó harminc éve senki sem jelentkezik papnak, pedig a papoknak döntő része van abban, hogy lett a Bokor. Hogyan lehet a mi közösségi tudatunkkal

egyházközségi szinten szerephez, szolgálathoz jutni? Dolgozatokat várok olvasóinktól, akik felelni képesek gyakorlatuk alapján kérdéseinkre. Akkor is, ha arról számolnak be, hogy lehetetlen. S akkor is, ha arról, hogy találtak módot a szerepvállalásra.

A Bokor megmutatása

A Bokor – jogot nem ismerő jézusi közösség. Büszke arra, hogy lett, hogy megszületett, és folytatja a tanítványok életét a konstantini ezerhétszáz esztendő szünet után. Mindenekelőtt őszinte magához. Megvallja helyzetét a világban és az egyházban. A világ ma nem törődik vele. Lehet labanc vagy kuruc. Az egyház pedig bizalmatlan vele szemben. Nem is találkozik vele, legfeljebb egyházközségi szinten. Azt is megvallja a Bokor, hogy '89 után nem talál tanítványra. Az embereket kizsigereli a tőkés társaságok által meghatározott világ, lelki igényeit pedig vagy az egyházakban, vagy pedig valláspótlékokban, ezotériában, s hasonlóknak találja meg, ahol kiszolgálják lelki igényeit, de nem kell elkötelezett tanítvánnyá válnia, aki közösséget akarna gyűjteni Istennek.

A Bokor nem ismeri a nemzetpusztítást. Gyereket akar, az élet folytatását. Tudja, hogy ehhez anyukákra van szükség, akik otthon maradnak. Tudják, hogy az apák által megkeresett pénzből meg kel tudnia élnie az egész családnak. A Bokorban nevelődő gyermek testvéreket akar, és sokat. Miért? Mert csak így. csak testvérek körében élni jó.

A Bokorban ki-ki megtanulja, hogy ő is az Isten szerelmes lánya, szerelmes fia, akiből az Istennek olyan, mint ő, csak egyetlen példánya van. Forró drót köti őt össze az Istennel. Bensejében, szívében hallja a hangját: Légy jó! Vagy ezt: Ne tedd, ami nem illik Hozzád!

Tudja, hogy csak azt tegye, ami örömet okoz olyankor, amikor ő a célpont, amikor vele teszik azt. Nem szereti, ha uralkodnak rajt, tehát ő sem uralkodik másokon. Örül, ha adhat, mert ő is örül, ha kap valamit. S esze ágában sincs verekedni, a másikat megütni, mert tudja, hogy Jézust üti meg vele.

S azért nem megy el papnak, mert nem ezerből, ötezerből egynek, hanem az ezernek, az ötezernek kell jézusian viselkedni. Kevesebb nem elég? Nem. Az isten Országát csak mindannyian tudjuk felépíteni.

S nem változtatja vallását, amibe beleszületett. Minek? Isten gyermeke lehet akárhol. Abban a vallásban is, amelyben született.

S minden emberhez küldve van. Az ateistához is, a panteistához is. Hihetünk akármit, de közös a tenni való: Nem tenni másnak, amit magunknak nem akarunk.

Egymagamban nem tudom megmutatni a Bokor valóságát sem. Idősebbektől, fiataloktól egyaránt várom

beszámolóikat arról, hogyan tudják teljesíteni küldetésüket. Hogy tanulhassunk egymástól. Hogy megszakítsuk tehetetlenségünk láncát, és sokasodjunk és szaporodjunk megint.

KODOLÁNYI JÁNOS
ÉGŐ CSIPKEBOKOR
 (RÉSZLET)

Nép? Nem volt nép. Egy sereg törzs, nemzetség, család gyüledéke volt, amelyet csak lazán fogott össze a közös eredet tudata s emlékezés egy valamikor volt, valamikor megnyilatkozott Istenre, akinek ismeretét az ősatya, Ábrahám vitte magával a Folyamközből Kánaánba, s adta tovább fiának, fia fiának s a késői unokák némelyikének. Ábrahám Teráhtól származott, mi pedig tudjuk, hogy ez a Teráh pedig maga a Hold volt, a Nap fia és férje, akivel először a Hajnalcsillagot, Hélal ben Elóhimot nemzette, aztán, mérhetetlen termékenységében a többi csillagokat, még akkor, amikor nem volt idő, s nem volt látható világ.

Az örök jelenben. Ez az örök jelen azonban fokként múlttá változott, mert a világgal együtt süllyedő ember számára menthetetlenül múlttá változik az időtlen isteni világ, amelyet valaha közvetlenül szemlélt az időtlenségben. Múlttá válván, az ember csak a folyton egymásra hullámzó megnyilvánulásokat látja, magát, az örök, időtlen, isteni valóságot nem.

Igy lépett a láthatatlan, érzékelhetetlen Isten helyébe a Holdnak, a megnyilvánulásnak, a tükröződésnek imádása, Teráh imádása. Nem az Atyáé, hanem az égitesté. Teráh isten volt, s tőle származott Ábrahám.

HEGYI BÉLA
MENYEGZŐ

Soha nem voltak ennyien lakodalmon Kánában, de még a környéken sem. Hét faluból jöttek rokonok, barátok, ismerősök. A kiadós, hét fogásos ebédet édes és sós sütemények követték, no meg a zamatos galileai és libanoni borok. Sűrű poharazgatás mellett folyt a kedélyes beszélgetés. A násznép könnyen mámoros lett, s hamarosan táncba kíváncszott. Az udvar sarkába húzódott muzsikuskok húrokon, dobokon, csörgőkkel csendítették a dallamot, verték az ütemet.

Először a menyasszony táncolt, hét muszlinkendőt oldva le magáról, aztán az újdonsült férj járta el kemény, szenvedélyes táncát, majd együtt ropták a

sodró, dévaj lakodalmast. A vendégek is fölkeltek az asztalok mellől, s perdültek-fordultak az ifjú pár körül, el-elkurjantva magukat. A bor és a bál kábulatában röpködtek a sikamlós megjegyzések, az asztaloknál mulatságos történetek keltek szárnyra.

Jézus is kérték, hogy táncoljon velük, de ő udvariasan elhárította. Sokkal szívesebben nézte a kavargó tömeget, a fölhevült, boldogságtól sugárzó arcokat, s hallgatta a zengő talpalávalót, a fel-felhangzó nótázást. Már-már tetőfokára hágott a jókedv, a harsány adomázgatás, amikor a szolgák ijedten jelentették a násznagynak: – Uram, elfogyott a borunk. Mit csináljunk? A násznagy nem számított ekkora vendégseregére, s nem gondoskodott időben elegendő italról. Zavarában Máriához, az ifjú pár közeli rokonához lépett, hogy tanácsot kérjen. Mi lesz, ha már az utolsó pohárral koccintanak? Csak nem tör ki a botrány, mielőtt véget érne a menyegző?

Mária odasúgta fiának, mi a násznagy gondja. Jézus elmosolyodott, és meghagyta a szolgáknak, töltsenek tele hét amforát tiszta forrásvízzel, s aztán hozzák eléje mind a hetet. A násznagy felcsattant: – Micsoda tréfa ez, barátom? Hát vízzel akarsz itatni minket? A násznépet nem szabad becsapni! Mária azonban leintette a férfit: – Ne aggodalmaskodjatok. Tegyétek azt, amit a fiam mond.

A szolgák teletöltötték a karcsú korsókat, s felsorakoztatták Jézus lábai előtt. Jézus mindegyik oldalát végigsimította, s tenyerét egy-egy pillanatra mind a hétnek a szájára helyezte. – Most vigyétek ki az asztalokhoz! – szolt a násznagynak. Az hitetlenkedve csóválta fejét, s megeresztett egy káromkodást.

A megkötyagosodott társaság dicsérte az új bort, amit a szolgák kitöltöttek, de fel is háborodott az eljáráson. – Nem ez a szokás errefelé, Násznagy uram! – tették szavá többen is. – Legelőbb mindig a legjobb bort kínálják az ünneplőknek, és amikor már kaptosak, akkor itatják meg velük a lőrért.

Hogyhogy te a gyöngébbikkkel kezdted, és most a végére hagytad a legfinomabbat? – A násznagy nem próbált magyarázkodni, hanem egyre lelkesebben kínálta őket. Jézus jót derült a férfi zavarán, és nem fedte föl magát senki előtt sem. S minél gyakrabban ittak belőle, annál inkább feledték neheztelésüket. Derű vert tanyát a szívekben, és nagy-nagy szeretet kapcsolta össze az egész vendégkoszorút.

Jézus is többször öntött magának: – Nem rossz, azt el kell ismerni! – mondta tréfásan anyjának, és csettintett a nyelvével. Mária kérte, ne igyon annyit, még megárhathat. Jézus fölnevetett: – Hidd el, Anyám, még csak be sem tudnék csípni tőle!

KIRÁLY IGNÁCZ

MOZDULATLAN MOZGALOM

A Bokor *mozgalomnak* definiálta magát. Ha ezt úgy értem, hogy kifelé is mozdul és törekszik, aktív és megszólít, környezete számára jel és apostolkodó, akkor ma ez aligha jellemző ránk, mint Bokorra. Millió oka van annak, hogy az értékszempéleti piacon egy vagyunk a sok közül. Infrastruktúra nélküli, jó szándékú emberek, Jézusra figyelő kisközösségeinek hálózata. „Élünk, és dolgozunk a bázison” – írta nekem V. Józsi, amikor a Közös Dolgaink ügyében közelebb szerettem volna csalogatni a győri papokat. Lehet, hogy az ő megállapítása mára szinte a teljes Bokorra is érvényes. Elkötelezett emberek nagy hősiességgel igyekeznek helytállni, vállalásokban és teljesítésekben. Elsorvadt a kifelé irányuló lehetőségek köre, de a befelé meglévők is csúcsra járatott életvitelt jelentenek (család, kisközösségek, egzisztenciális vállalások...). A küldetésbe, apostolkodásba belefáradt ember talán a mindennapi teendőkhöz menti magát...

A Bokor olyan, mint egy tízágú síp. Ágaink személyes kapcsolatainkra épülően „szólnak”, szólogatnak – Bokor-szinten összehangolódásban reménykedve, de az ezért folytatott munkálkodásba

befelé fordítva (vö. KV-választás és -vállalás), ezért áldozatra csak maradék erőből figyelve. Óriási értékeket kaptunk. „Tragikus a mi gazdagságunk” (Illyés Gyula). A húzó, szolgáló emberek már szabad vegyérték nélkül élnek, a kiszolgáltak pedig óvatosan figyelnek, távolságtartással védekeznek, hogy

komfortzónájukat ne zavarja a jézusi alapokra figyelmeztető csilingelés. Aki ezt varjúkárogásnak gondolja, bizonyítsa tényekkel, hogy nem így van! A személyi szabadság mítosza megöli az együvé tartozás életjelenségeit. Három életjelenséget említek, amelyek a közös nevező kérdéscsoportjának ráhangoló alapjai számomra.

a) Személyesen erőforrássá lenni!

Lehetőséget kínálni magunkból! Diagnózison túl a magunk meglátásait nyilvánvalóan képviselni! Túl a problémáink számtalanszor megfogalmazott kötegein, megoldásokat és kezdeményezéseket indítani! Ha a KV ötleteket kér pl. zsinatolási témára, akkor ezt a magam feladataként is kezeljem, akkor is, ha éppen nem vagyok KV-tag! Közösségi megbeszélés tárgya is legyen, ne csak a közösségvezető nyomulása támogassa közös dolgainkat! Mit teszek közös dolgaink

előmozdítása érdekében? Nem jó, ha olyan érzés alakul ki az emberben, hogy ez a Bokor már nem az a Bokor (amelyre én igent mondtam). Kérdés: Otthon vagyok-e a Bokorban? Más lelkiismeretek, irányzatok, mozgalmak egyre nagyobb részben elcsábítanak? Bokros hiányainkat elhúzózással és nem belső neki gyűrőzéssel oldom meg? Á, dehogya! Otthon vagyok, hát hogyne lennék otthon! Lám, elüldögélek a Bokorban és szemlélődöm, tekintetek ide-oda. Dehogya is akarok sebet kapni és sebet adni! Inkább megfontolásra hivatkozva elhalasztom a reflexióim közzé tételét. Sajnos, azonban amiket elhalasztok, rendre el is halnak és nem adok semmit magamból a testvérbaráti közös asztalra. Személyes erőforrásra vonatkozó vágyamat szerényre is fogalmazom, ha már magam sem vagyok nagyon erőforrása másoknak...

b) Értékvédelem a Bokron belül. Nem elég, ha tartalmi és formai örökségünk (a jézusi hármas eszmény és a kisközösség) védelme és továbbgondolása csak szűk köreimben kap hangsúlyt. Dolgozzuk fel választott közösségi témáinkat, és tegyük közzé kv-levlistánkon, a Tájékbán, a Karajban, Koinóniában, az ÉV-ben! Elég nekünk, hogy egy-egy Tájék olyan, mintha az előző lenne átdátumozva? Elég nekünk, hogy a Karaj már csak archív anyag polcainkon, gépeinkben? Jó nekünk, hogy az ÉV-folyóirat főszerkesztője anyagokért, munkatársakért (fordító, sajtófigyelő...) hasztalanul csilingel? (Ha Gr. Bandi kidől, ki folytatja?) „Jézusról hihet bárki bármit, csak az Utat ne tagadja!” – írta Gyurka bácsi. De az ember nem elég önmagában az Úton járásra. Legyünk terjesztői egymás kincseinek! Mindig kincset talált embernek érzem magam, ha véletlenül eljut hozzám valamely testvérbarátom cikke, sikere, öröme... Kérdés: Menedzselem-e társaim kincseit, írásait, publikációit? Egymás megajándékozása nem sorvadhat el „alázatunk, szerénységünk” hamis légkörében!

c) Biztonsági köteléket kell, hogy jelentsünk egymás számára. A 2. 3. 4... generációnak a szükséges és elégséges dolgokban egyet kell érteni. Már amennyiben testvérbarátságainkat igényeljük. Tehát ennek újrafogalmazásához igenis ismernünk kell egymás véleményét a számunkra leglényegesebb dolgokról. Sem a fundamentalista régiségeink pufogtatása, sem az egyéni autonómiáink szentségi rangra emelése nem visz előbbre. KVT találkozóink annyit fog érni, amennyit előzetes zsinatolásban tisztázunk. Generációink szótértése mindannyiunkon fordul. Nem kell bedobni a gyeplőt fiataljaink nyakába, hogy csináljanak, amit akarnak és tudnak: „Ősanyai és ősapai áldásunk rájuk...” Együvé tartozásunkban benne van, hogy ők hozzánk tartoznak, és mi hozzájuk tartozunk. De ez nem automatikus. Személyesen és közösen kell vállalnunk Jézus személyét és Ügyét. Arról zsinatolunk, hogy a beleszületés és ismereti

tartalmaink mellett vannak összetartozásunknak egyéb ismérvei is. Bennünket pl. ne azért tiszteljenek, mert 2. generációs rangidősek vagyunk! Elkötelezettségünk, segítőkészségünk és gyümölcseink adottak, amennyire vannak. A kitartó rendelkezési állományban maradás felajánlása a 2. generációs minimum, amit ki kell fejeznünk: „használatok bennünket abban, amiben használhatóak vagyunk!” Jézusi értékeinket megtartani akaró és továbbfejleszteni akaró mozgalom vagyunk. Reményem szerint... Ehhez azonban el kell mozdulnunk az egymás *mellett* levéstől a testvérbarátságok felé!

*Eljön az idő, hogy berozsdáznak gondolataink,
Eljön az idő, hogy hitelbe sem kellenek szavaink,*

...

*Eljön az idő, hogy nem tudjuk már, mi legyen a tét,
– s mikor kálvária lesz az út az első utcasarokig,
ünneplőbe öltöztet a Vers tetőtől talpig!*

József Attila: Eljön az idő...

KIRÁLY IGNÁCZ

AZ ELLENSÉGSZERETETTŐL A BÉKESSÉGTEREMTÉSIG

Vannak megfogalmazások, melyek akkor is zavaróak, ha tartalmilag ugyanazt értjük rajta, vagy legalábbis az egyetértés érzése van bennünk. Ennek elkerülésére, de legalább csökkentésére, miért ne rendezgessük közös jézusi fogalmainkat úgy, hogy amit tartalmilag gondolunk, valóban azt jelenítsük meg szavainkban is? Közöttünk erőteljes dialógus volt már régebben is, hogy amit kifelé hirdetünk, az magunk között hogyan valósul meg. „Van-e helyem egy erőszakmentességet hirdető, de szellemileg nagyon erőszakos Bokorban?” – kérdezte B. Barna 1996-ban. „Ellentmondást sejték a meghatározás nélkül használt „szellemi erőszak” kifejezése mögött. Nem takaríthatjuk meg magunknak ennek meghatározását” – válaszolta erre Gyurka bácsi. Mi lenne, ha kísérletet tennénk százszorszént fogalmaink meghatározására és eredményeinknek megfelelő további használatára? Most a címben érzékeltetett tartalmak fogalmi csokráról lesz szó. Nézzük meg sokféle nézőpontból, mégis ugyanarról szóló megfogalmazásainkat. „Jól tudjuk, hogy a szelídség nem pusztán a katonai erőszak kérdéskörében fontos parancs... bizonyára igyekszünk békeességteremtők lenni mindenhol...” (Sch. Bea, 2012). „A katonaságmegtagadók igenis dicsőséget szereztek a szelíd Jézus ügyének” (Ko. Laci, 2012). „A krisztusi szeretet-eszményt csak a szelídség gyakorlásával s minden erőszakos tett elutasításával... és az erőszakmentesség jézusi eszményéért felemelt szavunkkal” valósíthatjuk meg. (Levél a honv. oktatás tárgyában, 2011). Óvatos célzás is megjelent a

tisztábban fogalmazás érdekében: „Az erőszakmentességet a Bokor kiterjesztette... gondolati síkra is... talán ha át tudnánk fogalmazni „békeességteremtésre”...” (Bóta Móni, 2013). Sorolhatnánk a KIO-ból, Gyurka bácsi naplójából, a reflexiós kötetekből, előadásainkból a példákat arra, hogy szinte szinonimaként használjuk az ellenségszeretetet, az erőszakmentességet, a szelídséget és a békeességteremtést. Ellenségszeretet (Máté 5,43). Vö.: KIO 445. o. – Az én pozitív viszonyulásom azok felé, akik ártó szándékkal, ellenségesen viselkednek velem szemben. Aki engem nem csupán nem szeret, de ártásomra is van, én azt is szeretni akarom. Egyirányú magatartás, tőlem öfelé. Akkor is, ha van remény a viszonzásra, akkor is, ha nincs. Megbocsátás annak is, aki üldöz (Lukács 23,34). Ez az üldözés szinte szükségszerű nem csupán Jézus, de követői iránt is (János 15,20; Máté 10,23). A boldogmondásokba is bekerült, sőt még értük való imádkozásra is felszólít Jézus. Mindhalálig ki kell tartani, és inkább elmenekülni kell, mintsem erőszakkal válaszolni (Máté 10,23). A kikényszerítésekre túlteljesítéssel válaszolni, tehát nem csupán elviselni, de aktívan visszaszeretni a bántást (Máté 5,40-44).

Erőszakmentesség (Máté 5,39). Vö.: KIO 425. o. – Az én viszonyulásom minden emberhez, minden létezőhöz (?). NEM-et mondván minden erőszakra: mentessé téve magam minden erőszakosságtól. Ennek földi megvalósulását tekintve vannak erősen pesszimista vélemények: „Az erőszakmentes társadalom – úgy tűnik számomra – teljesíthetetlen álm marad...”, de mindezek ellenére a keresztényeknek ezt a végső reményt kell képviselniük. Isten is azon fáradozik, hogy ezt a mi világunkba is behozza” (N. Lohfink). Ismert szerzők erősítik meg a KIO evangéliumi megállapításait (Windass, J. M. Müller). „Talán nem szerencsés ez az erőszakmentesség... mindig elégtelen a negatív meghatározás, mely a szanszkrit ahimsza fordítása” (J. M. Müller). Ezért fordította ezt Gandhi satyagraha-ra, ami az igazsághoz való ragaszkodást jelenti. Szerinte ezt az valósítja meg, aki a „legsatnyább teremtményt is úgy szereti, mint saját magát” (Gandhi). Ebből eredt, hogy a maláriát terjesztő szúnyogok védelmében is szót emelt, amikor nemzetközi akció indult az indiai fertőzésekkel eredő halálozások enyhítésére (Dr. Heiser). Ezt a fogalmat a KIO alapvetően a fizikai erőszakra értette.

Szelídség (Máté 5,5) Vö.: KIO 413. o. – Az én pozitív viszonyulásom mindenki iránt. IGENT mondván egy pozitív magatartási formára. Kovács Tádé négyesfogatai alapján: túlzás: dühösködés, nagyszerűség: szent harag, mérséklet: szelídség, kisszerűség: halvérűség. Szándékolt önnevelési irányulás a szent harag és a szelídség felé ajánlott. A szelídség olyan belső békeesség gyümölcse, amely az

agresszivitás, a durvaság és az erőszak ellentéte. (A.Comte-Sponville). Az athéniak büszkélkedtek vele, hogy ők vezették be a világba a szelídséget (praotész), a barbárság ellentétéként. Szavuk igei alakjának jelentései: megbékíteni, lecsillapítani” (Romilly). „A legszerényebb szinten a szelídség a viselkedés nyájasságát a másokkal szemben tanúsított jóindulatot jelöli...nagylelkűséget, megbocsátást, emberségességet” (Arisztotelész).” Ez a rugalmasság, a türelem, az önfeláldozás, az alkalmazkodóképesség erénye” (Simone Weil). A szó nagyon is pozitív értelmében „női erény... erőszak nélküli bátorság, keménység nélküli erő, düh nélküli szeretet” (A. C.-Sponvill). Békességteremtés (Máté 5,9). Vö.: KIO 436., 592. o. – Mindenki viszonyulása mindenki iránt. IGENT mondás arra, hogy „minden ellenségeskedés legjobb megoldása a barátkozás”(B. Franklin). A fenti három nagy erény célja a Jézus szerinti béke megteremtése a földön, az emberek között (János 14,27). A világ békéje erőfölény és/vagy erőegyensúly eredménye. Jézus békéje az ellenséget is szeretők, az erőszakmentesek, a szelídek magatartásának gyümölcse. Passzív békességteremtés, amikor nem állok be a verekedők közé, és ezzel nem szaporítom az erőszakosok számát. Aktív az, amikor a szeretet leleményességével egymás ellenére élés helyett barátokat tudok szerezni az egymásért élésre.

Összefoglalva a fentiek: az érintett emberek köre tágul az 1.-től a 4. felé. A magatartás egyre pozitívabb tartalmú. Mintha erre rímelné apostoli küldetésünk is: „Szereztek barátokat!” Javasolom, hogy a jézusi szereteteszmény harmadikjaként a békességteremtést használjuk.

FARKAS ISTVÁN

KÓRHÁZI ENERGIÁK

*„Naponta meghalunk, és naponta sejtről sejtre
újjászületünk, mígnem az egész régi
testből új test nem lesz s ez egészséges vagy kevésbé
egészséges lesz teljesen attól
függően, hogy miként készítettük elő
újjászületésüket.”*

(Ludwig Walb-Ilse Walb)

Az írás alapja egy megtörtént eset. Nyáron voltak kisebb rosszulletei. Ősszel elment a körzeti orvosához, hogy megbeszéljék a dolgokat. Kardiológiára adott beutalót. Két nap múlva időpontot ment kérni, de azt mondták: ha már itt van, megnézik az EKG-jét. Akkor a nővér felvitte a diagramot a kardiológiára ahonnan

már nem engedték el. Infarktus! Tegnapelőtt, amikor a válla fájt – mondta az orvosnő és már hívta is a mentőket. Beindult a protokoll és a kórházban kötött ki. Alkalma volt saját bőrén megtapasztalni a kórházvilág energiáit.

Hangok

Egyenletes, bugyborékoló hangra ébredt. Hirtelen nem tudta mi az. Amióta bekerült, rosszul aludt. Talán pontosabb az alig aludt kifejezés. Este, a váltás után még meg kellett várni az éjszakai gyógyszerosztást, majd az éjszakai orvos vizitjét. Már akkor gondolkozóba esett, amikor Gy. bekapcsolta kis zsebrádióját, és kommentálta a Fradi-MTK meccset a mellette fekvő F.-nek. A vizit félbeszakította a közvetítést, és csak később, tizenegy magasságában tért vissza a téma. Mennyi lehetett a végeredmény? Akkor Gy. felhívta mobilon a feleségét, aki már természetesen aludt, hogy nézze meg a teletexen a végeredményt. Közben elmagyarázta, hogy ő pontosan tudja, hogy három-null lett a Fradi javára, és még fogadást is felajánlott, amit F. csendes hallgatással utasított el. Na, látod – mondta elégedetten. Megmondtam. Én mindig eltalálom a dolgokat. Ezért nyerek folyton a tipmixen is. Múlt héten is nyertem nyolcezret. Az asztmás folyamatosan krákogott és köpködött. F. bácsi, a rangidős néha felnyögött, és „Miért büntet engem az Isten?” sóhajjal fordulni próbált. Valamikor elalhattak. Most szokatlan volt a nagy csend és a folyamatos bugyborékolás. Kinn, a folyosón égett a villany, de ott is csend volt. Szokatlan. Akkor mi ez a bugyborékolás? Kicsit felkönyökölt. A szobában mindenki csendben aludt. Ez is meglepte az előző napok-éjszakák tapasztalatai alapján. És akkor meglátta a szomszéd ágyánál az oxigénpalackot, melyből szép egyenletesen bugyborékolott a gáz a kis víztartályon és a műanyagcsövön át a szomszédos ágyon alvó asztmás orrlukába. Megnyugodott. Eszébe jutott a pezsgő-buborékok hangja, amikor nem is olyan régen fenn ültek a kis ház teraszán a hegyen. Késő éjjel és a nagy csöndben hirtelen nem tudták, mi az a csilingelő hang. Visszafeküdt. Lehunyta a szemét, hogy kihasználja az átmeneti csend energiáit. Akkor megszólalt a nővérhívó szaggatott sípolása. Percekig szólt, de a nővér nem jött. És már hallotta is Gy. egyre hangosabb szitkozódását a szemben lévő ágyról. A morgolódás, szitkozódás erősödött, majd kirobbant a napok óta hallott általános méltatlankodásban a nővérek, az orvosok és az egész intézmény kupleráj jellegéről. Akkor megjött a nővér valahonnan, valamelyik másik kórteremből, és már az ajtóból üvöltötte befelé: Ki az már megint, aki azt a rohadt csengőt nyomja!! Az eszmecsere rövid volt, mert Gy. panasza arról, hogy ismét lucskossá izzadt az éjszaka is folytatódó bűdös hőségben (később kiderült, hogy a tíz korábbi műtete mellett most pajzsmirigy

túltengése volt), nem talált meghallgatásra. A nővér dühödten távozott, és szóra sem méltatta Gy. új lepedőre, pizsamára és letörülésére előadott igényét. A méltatlankodás folytatódott. Már sem az oxigén bugyborékolása, sem a nővérhívó hangja nem hallatszott. Valaki a negyedik ágyról csitítani próbálta, de az csak olaj volt a tűzre, mert Gy. azonnal beszélgetőpartnernek tekintette, és folyamatos visszajelzést, megerősítést várt tőle. Felébredt az asztmás is, és megkezdődött a jól ismert krahácsolás, krákogás, köpködés. Megszólalt az elektromos hőmérő hangja is, mert neki saját hőmérője volt, amivel ha fenn volt, percenként mérte a lázát. Tüdőgyulladásra kapott. Itt benn. Egyedül T. bá' feküdt nyugodtan - már vagy egy hete, mondták -, a csont és bőr öregúr, akinek otthon felejtették a protézisét, és nem is hozta már be senki addig, amíg az elfekvőbe el nem vitték. A szitkozódást és dohogást a két nővér szakította félbe, amikor fél ötkor jöttek tisztába tenni, mosdatni az arra rászorultakat. Félbeszakadt, mert ők már a reggeli munkájukat végezték - lassan jön a váltás is -, és hol nevetve, hol szitkozódva meg kellett beszélniük mindent, ami az éjszaka történt a négy kórteremben. A szoba megélné, és aki csak tehetett, menekült ki a folyosóra, mert az ablak nem volt nyitható, a légkondicionáló nem működött, így a szoba pillanatok alatt megtelt az éjszaka most nyilvánosságra került termékeinek illatával.

Ahogy kifelé ment, látta, hogy a másik terem, ahol tizenheten feküdtek, fényárban úszott, és valaki folyamatosan beszélt, káromkodott és néha artikulátlanul kiabált. Néha beleszólt egy-egy fenyegető hang a szomszédoktól, de épp csak megszakította a monológot. Kinn a hosszú üvegfolysón csend volt. Lassan derengett a tető felett, és amikor másodszor fordult vissza a csapóajtónál, megszólalt fenn a tetőn a vércse ismerős rikoltása. Megállt egy pillanatra hallgatni azt a másfajta csendet. Hajnalodott. Lassan rőtta a köröket a két üvegajtó között. Megjött a takarítónő is. Egy ideig akaratlanul is kinn kellett maradnia. Kinyitotta a hatalmas üvegfal egyik ablakát, és néhány mélyet lélegzett a friss, hajnali levegőből. Az ablakot bukóra állította, és nyitva hagyta, hogy ne azonnal vegye észre a főnővér. Még néhány kört tett meg, amikor halkán, messziről megszólalt egy templom harangja. Erre ugyancsak nem számított, mint a vércsére. Ismét megállt egy pillanatra. Egy másik világ energiája jelent meg ezekben a hangokban. Vagy mégsem más világ, hanem ugyanez? Akkor mi állította meg? Ki menekül az egyiktől, és ki figyel a másakra? A jól ismert szeretem, nemszeretem játék? Mikor visszamehetett a szobába, már újra csend volt. Mindenki aludt vagy csendben feküdt. És az oxigén bugyborékolása ismét hallható lett.

Fények

Derengett. Kinn ült a hosszú, sötét üvegfolysón, és nézte, ahogy az ég a szemben lévő ház felett egyre jobban elvált a sötétségtől. Felhőfoszlányok jelentek meg, és lassú méltósággal haladtak keresztben. A hajnali hűvös levegő néha végigsimította az arcát, mert az ablak egy kicsit nyitva volt. Szemben, a másik házban néhány ablak világos volt. Nem kórterem volt, hanem a nagy aula ablakai. Egész éjjel égtek a villanyok, ahogy náluk is a folyosókon. Itt benn jóformán mindig nappal volt. Az élet folyamatosan dübörgött. Minden éjjel jöttek a mentők, és hoztak betegeket, akik egy darabig kinn várakoztak a folyosón, majd vagy kaptak ágyat, vagy hosszabb-rövidebb telefonálás után továbbvitték őket. Kinn volt egy ritmus, ami alig hatott a belső világra. A fény-árnyék, világosság-sötétség, nappal-éjszaka itt benn másképp érvényesült. Nem a kinti fény szabta meg az élet külső ritmusát, hanem az órarend. Reggel fél ötkor villanygyújtás mosdatáshoz. Hatkor reggeli villanygyújtás gyógyszerosztáshoz, hőméréshez és vérvételhez. Délután négy után villanygyújtás, mert sötétedik. Aztán nyolc után átmeneti villanyoltás, majd villanygyújtás nővérváltáshoz, esti gyógyszerosztáshoz, éjszakai vizithez, majd minden különleges alkalommal, amikor valakinek valami baja volt. Néha, hajnal előtt volt pár óra, amikor átmenetileg érvényesült valami nagyobb rend. Ilyenkor látható mozgás alig volt. Pedig minden élt, vagyis mozgott, csak más törvény rendje szerint.

Visszaballagott a kórterembe, ami rászolgált a nevére. Majdnem lekéste a reggeli vérvételt. A szoba fényárban úszott, hiszen a nővéreknek volt elég bajuk az agyongyötört karokkal, erekkel, kézfejekkel, melyekből ugyan kiálltak a már jó előre behelyezett, lezárt biztonsági vérvételi helyek, de ezek valamilyen oknál fogva tényleg csak sürgősség és infúzió esetén voltak használatosak. Minden reggel új kísérletek, sikerek és kudarcok, káromkodások és sóhajok. Kék, sárgafoltos karok jelezték az erek állapotát és a nővérek rutinját. A kórterem – mondták – intenzív osztályos kórterem lesz, ha majd az építkezésnek vége lesz, bár azt senki sem tudja, mikor is lesz, mert már évek óta tart. Ezért aztán – a két pótágyat kivéve, – minden ágy felett külön hatalmas neon fénycső szabályozható fényerővel, mennyezeti lámpasor és külön kapcsolható világítás az előtérben. Kialakult egy érdekes játék a fényekkel. A nővér felkapcsolta a villanyt, rendszerint a mennyezetit, teljes fényre, vagy az ágy felettit, majd a műveletek elvégzése után – függetlenül annak időpontjától – eltávozott azzal, hogy majd jön az egyéb óhajokat kielégíteni. A villanyok maradtak. Általában türelmes várakozás kezdődött. Az is várakozott, akinek ígérték óhajai kielégítését, és azok is, akik nem tudtak tovább aludni a fény miatt. Aztán a legtűrelmetlenebb

morogva felkelt, és eloltotta a villanyt. A nővér persze idővel megjött. És a játék kezdődött előlről. A másik játék belső volt. Erre külön minden újonnan jövőt megtanítottak az öregek. A mennyezeti világítást a felügyelő pultról lehetett szabályozni – ahogy ez az intenzív részlegeken előírás. A szabályozást meg kellett tanulni, mert nem volt mindegy, mely kapcsolókat milyen sorrendben és mennyi ideig nyomja valaki. Ezzel jól el lehetett játszani, dühöngeni vagy szórakozni, míg megérezte valaki a ritmusát, hiszen ha tovább nyomta valaki a kapcsolót, akkor az egyre gyengülő fény hirtelen átváltott a maximális erősségre, és a játék kezdődhetett előlről. Voltak aztán magánfények is. Zseblámpák és mobiltelefonok, mely utóbbiak rendszerint hangjelzésekkel kombinálva biztosították a szükséges fényt.

Mikor visszatért az üvegfolysóra, a nap már sütötte a szemben lévő ház tetejét. A szarka felreppent a szellőzőkürtőre, és hangosan szidta a rigót, aki a fészket védte. Lenn, egy emelettel lejjebb két orvos beszélgetett a folyosón. A kórházi költségvetést és a főigazgató legújabb intézkedéseit szidták. Nemcsak hallotta – az üvegfal mellett az emeletek egy vasrácsos át egy légtérbe kerültek –, hanem látta is őket, mert a sötét háttér előtt a tükörképük megjelent a szemközti ablakban. Valami elveszett a nagy fénnel, és valami más megjelent. A formák kinn is láthatóvá váltak. Bent a kórtermekben a formáknak mindig láthatóaknak kell lenniük, mert a kórház a formákat, az élet formáit szolgálja.

Ízek és szagok

Várták a reggelit. Várták az ebédet és a vacsorát is. Mindent vártak, ami elterelte a figyelmüket a helyzetükről. Olyan, mintha... mintha otthon lenne. A kórházi szerviz mellé előkerültek az otthoni konyharuhák, szalvéták, kések és villák, poharak és fogpiszkálók. Volt olyan, aki gondosan megterített az ágyán, és olyan is, aki kihasználta a benti nővérpult lehetőségeit, és még az újságját is kitergegette a tányérja fölé. De voltak olyanok is, akiket etetni kellett, és olyanok is, akik nem ettek semmit – nem is ittak. Ez utóbbiakat infúzióról táplálták – egy darabig. És voltak az ingyencek, akik nem ették a kórházi ételeket, és akik sóvárogva várták a hazait. Nekik kicsit nehezebb volt. Ki voltak szolgáltatva a feleségek gondoskodásának és időbeosztásának. Viszont a súlyukat gyarapították. A benti levesekkel nem volt gondja. Minden nap krémleves volt. Szerette, mert kint nagyon jó krémleveseket evett, és emlékezni tudott rájuk. Hol kevés apró tészta úszkált bennük, hol kevés zöldségszerű valami, hol semmi. Vasárnap újházi tyúklevest evett, ami nem ízlett neki, mert kinn ritkán evett, és nem volt megbízható emléktámasza. A főétel könnyű-kímélő feliratot viselt. Könnyű volt az íze és az

illata is, és kímélő is volt, mert kanállal ehető volt. Mindig tudta, mi van benne, csak azt nem, hogyan tudták ilyen formában, ilyen ízszegénységben és illatanyaghiányban elkészíteni. Nem értett hozzá. Felesége elkényeztette.

Tudja – mondta egyik este F., aki szemben feküdt vele –, annakidején a Vöröscsillagban voltam. Tudja, ott fenn, a Szabadsághegyen. Ott aztán nem volt ilyesmi. T-né, a nagyságos-asszony minden délben sorba állított minket, és akinek nem volt makulátlanul tiszta mindene, az mehetett. Hja, uram, azok voltak a szép idők! Tudja, kik jártak oda annakidején? És sorolni kezdte a hatvanas évek minisztereit, államtitkárait, diplomatáit, színészeit és élsportolóit. Igen, hallott a helyről ő is. Apja néha megfordult ott osztrák vendégeivel, de mindig azt mondta: proccos hely, külkeres szaga van ott mindennek. És ezzel meg is mondott mindent. Persze a személyzet, az más dolog, és a konyha kitűnő volt. Akkor ott nem ilyen lehetett a szerviz – mondta F.-nek, aki az ágya szélén ült, és a nővérek vérvevő székén szervírozott levesét kanalazta. Lassan feléje fordította az arcát, és kifejezése mindent elárult. Csak nagyot sóhajtott. A többiek közben csendben feküdtek. Gy. a fülhallgató rádióját hallgatta, O., az asztmás, néha belekrárogott, és köpött néhányat a köpöcsészéjébe, amibe a slejmot kellett gyűjtenie.

A szoba lassan megtelt azzal az ismerős szaggal, ami a mozgásképeseket sürgős távozásra készítette. A mozgásképtelenek – köztük F. is – szenvedtek, de nem tehettek ellene. A természet dolgozott. Ne haragudjanak – mondta halkan F., és elsírta magát, iszonyúan szégyellem magam. Velem ez nem szokott előfordulni. Ne hülyéskedj – csattant fel Gy. –, nem tehetsz róla. Csak ezek a rohadt nővérek jöhetnek már, de hiába nyomom ezt az átkozott csengőt. Ezekről akár meg is döngölhetünk. Bezzeg a Nagykórházban nem volt ilyen, hogy egy szobában ne legyen szellőzés, ne lehessen az ablakot legalább ilyenkor kinyitni, hát ez kriminális! Akkor még nem tudta szegény, hogy néhány nap múlva egy éjszaka négyszer kell majd tisztába tenni. Aztán nagy erővel megjöttek a felmentő nővérek, és tisztázták a tisztázandókat, de ezt már nem várta meg. Estig kinn sétált a folyosón. Megjött a váltás is. Mikor visszament, K. magas, ősz hajú felesége éppen megérkezett. Ott volt egész délelőtt is, tett-vett K. körül, majd elment, és ígért valamilyen finomságot – talán rántott csirkét petrezselymes krumplival és uborkasalátával. Igen, már érezni is lehetett az illatokat, ahogy szépen megterített egy tálcán, és lassan kicsomagolta. Tíz elmúlt, de K. nekilátott. Csak feküdtek, és élvezték az illatokat, és hallgatták az asszony duruzsolását. Nem volt tiszta illat, emlékeiken keresztül azonban a nyomok is elárulták azt, ami tápláló egy illatban. Nem a fehérje, nem is a keményítő vagy a vitaminok, hanem az íz és az illat, ami étvágyat csinál. Ki volt éhezve az igazi ételre és az igazi

étvágyra. Itt az elegendőt megkapták, a szükségeset hozzá kellett volna valahonnan tenni, vagy felvenni, vagy befogadni. Mert ott volt az is. Még itt is. Az elegendőt kikövetelte magának a forma, és a menü ennek eleget is tett. Reggel két zsömle, két szelet párizsi és egy minivaj, este egy szelet párizsi, egy szelet sajt. A zsemlet reggelről kellett eltenni. Ez elegendő volt. Senki sem hízott el, de nem is fogytak. Minden este mérték a súlyt, hogy nehogy valamilyen reklamáció legyen. De a szükséges? Pedig az is ott volt, de a test, a forma, nevelése és életvitele, valamint az őt ért inzultusok miatt képtelen volt befogadni. Nem volt rá figyelme. A diagnózis még nincs tisztázva! És mi lesz, ha újabb infarktus, vagy a szíve tönkrement! Itt jó helyen van a bácsi – mondta vigasztalásként a nővér, de ez nem nyugtatta meg. Ott forgott a gond és az aggodalom körül a fej, és a táplálék, a szükséges, ami gyógyított volna, elment. Kapott helyette egy marék gyógyszert, aminek sem íze, sem illata nem volt, és amire semmi étvágya sem volt. De itt ez a szükséges – így tudják. És a forma, a test befogadta és alkalmazkodott hozzá. Itt minden a testet szolgálja. Erre van a kórház. Az a kóros. De mitől is lett kóros? Hát, uram, ha nem dohányzik, nem alkoholistá és nem is stresszes az élete, akkor csak az egészségtelen táplálkozás lehet az oka – mondta a szimpatikus főorvos –, és a kora, de ezt már nem mondta ki, csak pajkosan megveregette a vállát. Szedjen vasat, vérhígítót is adunk, és a koleszterint is lenyomjuk. Kicsit lelassítjuk a szívet, hogy ne legyen annyira terhelt. Aztán majd a festés és a koszorúér-tágítás rendbe teszi. De ezeket továbbra is szednie kell. Meddig? Hát, valószínűleg élete végéig, de ezt majd utána megbeszéljük. Igen. Valószínűleg igaza van a főorvosnak. Az egészségtelen táplálkozás. Valami hiányzik a táplálkozásából. Valami éltető, ami kiküszöböli azokat az anyagokat, amik útjában vannak. Hirtelen eszébe jutott: Én vagyok az élő kenyér... Egy a ti tanítótok (és talán orvosotok is) – teszik hozzá az írások. Igen, az írások még tudják. Veletek vagyok... Vajon hol is? És mit is kell akkor enni? És kihez fordulni, ha baj van? Vagy csak egy régi történet az egész? Képes beszéd, amit már nem is igazán értünk, mert már annyit és annyiszor fordították, magyarázták, hogy elferdült? Pedig milyen nyilvánvaló: Az én apámnak hány bérese bővelkedik kenyérben, én pedig itt éhen halok! Itt benn minden olyan világos, egyértelmű, természetes. Természetes? Tényleg megfelel a természetének? Az epe néha nyilallt. Kapott rá gyógyszert. Nem tudott elaludni. Kapott nyugtatót. És minden reggel vérvétel és ellenőrzés. Rend, ami őt, a kóros formát szolgálja – a tudomány legújabb vívmányai alapján. Akkor még nem tudta, micsoda csodálatos eszközökkel kerül később kapcsolatba.

Helyzetérzékelés

Hallom, újra megcsinálták az EKG-t, mert ismét fáj a válla – mondta reggel a főorvos. Mitől fájdukt meg? – kérdezte. Tegnap délután segítettem F.-nek, mert nehezen ül fel. Ne segítsen! – mondta határozottan. Van itt, aki segítsen! – tette hozzá. Azért vannak a nővérek. Igen – gondolta magában –, szegények, és megjelent előtte egy éjszakai jelenet képe. Hatalmas, sikolyszerű üvöltésre ébredt. Jaj!!!! Jöjjenek azonnal!!! F. leesett az ágyról!!!! Igen, ahogy hirtelen felült, a folyosóról beszűrődő fényben látta F.-t szép nyugodtan ülni a két ágy között. Az a jólismert, bocsánatkérő, de egyben állandóan sírás szélén álló kifejezés volt az arcán. Nem szólt semmit. Nem is kellett, mert Gy. folyamatosan óvogatott, vagy szidta F.-t, amíg be nem jött a nővér. Fiatal volt, izmos és igen határozott. Hozzá olyan hangja és modora, mint egy őrmesternek. Haja lófarokban libegett utána, és egész mozgása duzzadt az erőtől. Egyedül állt neki a műveletnek. F., jó hetvenes, száz kiló feletti, cukorbeteg, aki hatalmas akaraterővel küzdött minden nap azokért a kis helyzetváltoztatásokért, amik a normális vérkeringéshez elengedhetetlenek voltak. Ehhez segített a feje felett lógó kapaszkodó, ami a normál ágyakhoz – lévén intenzív osztály – járt. Az eset után pedig már az a rács is, amit az ágya köré szereltek. Itt a földön azonban magatehetetlen volt. A nővér próbálta felemelni, de rosszul döntött. F. maradt a földön, neki pedig napokig fáj a háta. Majd megjött a másik nővér, akivel ketten már elboldogultak valahogy. Emlékezett az esetre, de nem szólt. A főorvos nagyon alapos, rendes és körültekintő ember volt. Ismerte a betegeit és a nővéreket is.

Volt itt benn a kórházban egy érdekes mozgásrend is. Egy olyan rend, ami hozzá tartozott a testek ellátásához. A testek viszonylag kötött pályán, vagy alig mozogtak. Fekvés – kiülés az ágy szélére (vérvétel, EKG, gyógyszerbeszedés, hőmérőzés) – WC – fürdő – séta a folyosón – evés – visszafekvés. A dohányosok külön rendet képviseltek, mert megfelelő időközönként be kellett iktatni a dohányzóhelyre távozást – ami sokszor tízperces utazást jelentett a másik épület alagsoráig, ahol a kijárat, vagyis a dohányzóhely volt. A kávézás szertartásos mozgásai jól szervezettek voltak, hiszen minden folyosón volt automata. A testek körül viszont nagyon is tudatos mozgásrend alakult ki. Kialakult, mert nem volt szabálya, illetve egy szabálya volt: szolgálni a testeket. Ezen kívül mindenki maga alakította ki – vagy jó esetben párban – a szokásos rendet. A nővérek általában párban dolgoztak, de voltak munkamegosztások is. Reggeli táncuk a közös fürdetéssel és tisztába tevéssel indult. Aztán elváltak az utak, és az egyik a hőmérőket és a gyógyszereket hordta ki, míg a másik a szennyeseket csomagolta és szállította a tárolóba. Minden csendjelzés azonban felborította a

rendet, mert akkor – főleg ha a főnővér is benn volt – azonnal a csengetőé volt az elsőség. Ebből adódtak aztán a már említett konfliktusok, hiszen a csengető nem látta, mit is kell megszakítani a csengetése miatt, nem is érdekelte, mivel neki a saját mozgássorát akadályozó gondja volt a legfontosabb. És ez eltartott este tíz-féltizenegyig, rossz esetben a reggeli váltásig. Ebbe az alapvetőnek nevezhető mozgásba kapcsolódtak bele az orvosi vizitek, melyek épp csak érintették ezt a mozgásfajta. Ennél fontosabb volt a betegszállítók tánca. Látványos mozgásfajta volt. A kórház modern volt, így a súlyosabb fekvő betegeket ágyastól szállították. A sebesség pedig hatalmas volt, mivel minden időre ment: az endoszkópián szóltak a szállítónak, hogy jöhet a következő beteg a III. belosztály 14/8-as ágyáról. Ugyanakkor szóltak a szívultrahangon is, hogy jöhet U.V. úr a kardiológia 3/5 ágyáról. Akkor a betegszállító gyorsan felmérte a helyzetet, a távolságokat, a lifteket, sürgősséget és a beteg állapotát, és megindult kis tolószékével. Nagyon felelősségteljes feladata volt. Ismernie kellett az időjárás viszonyokat is, mert az endoszkópiára az udvaron át kellett vinnie a beteget, így már indulásnál figyelmeztetnie kellett azt megfelelő öltözékére. Volt, amikor két tolószéket kellett nagy sebességgel eljuttatnia épületek között, lifteken különböző helyekre úgy, hogy emlékezzen, kit mikor és hol hagyott, mert egy idő után érte is kellett mennie. Voltak persze zavarok, ütközések, névcserék, otffelejtt betegek – ahogy saját bőrén is tapasztalta –, de a tánc, kívülről nézve igen látványos volt.

Aztán ott voltak a takarítók, akiknek igen sajátos, de teljesen szabályozott pályán folyt a mozgásuk. És az ételszállítók és szennyes-szállítók, a mentősök és karbantartók, a mozgóbüfé és a biztonsági őrök. Ezek mozgása is ugyanazt szolgálta – a testek jólétét –, de sokkal közvetettebben, és így kevésbé látványosan. És hát a látogatók. Egy független világ küldöttei. Reggel hét és este tíz között bármikor megjelenhettek, és behozták azt, amivel rendelkeztek: ételt, türelmet, jó szót, katonás rendet, kétségbeesést, csüggedtséget, pénzt, híreket, újságokat. Mozdulásuk ugyan alkalmazkodott az előírt rendhez, de látszott, hogy függetlenek. Bármikor jöhettek, és el is mehettek.

Az élet dübörgött itt benn is éppen úgy, ahogy a testekben belül és a kinti világban is. A Nap felkelt és lenyugodott, lassan téliesre fordult az idő, a trolik menetrend szerint húztak el kinn az utcán, a harang időről-időre megkondult, jött a reggeli vérvétel, majd az esti gyógyszeradag, a szív dobogott percenként 60 körül, lélegzés be-ki, és a táplálékok lassan haladtak lefelé az útkon. Volt azonban ott néha egy mozgásfajta, ami nem követte a szokásos logikát. F. leesett az ágyról és Gy. hihetetlen reakciója; B.-t ágyastól kitolták egyik éjjel az igazi intenzívra, mert

leállt a szíve, és újra kellett éleszteni. Megjelent egy kis, vékony, alacsony, halk szavú, kedves, mosolygós éjszakai nővér, egyedül a harminc betegre, és egész éjszaka csend és nyugalom volt. Három heti reklamálás után – az ablak nem volt nyitható és a légkondicionáló nem működött –, amikor a szagok töménysége és a levegőtlenység, majd az ennek következtében beálló lincshangulat tetőfokára hágott, egy alacsony, mosolygós orvosnő behozta az osztályvezető főorvos szobájából a ventillátort, majd hihetetlen módon másnapra a légkondicionálás is működésbe lépett. És ami a legmeglepőbb volt, minden körülmény ellenére a legtöbbször testileg gyógyultak, vagy átmenetileg gyógyultak távoztak. Igen, valami kétségkívül működött itt benn, ami a test, a belső mozgások nem kórját, hanem fizikai akadálymentesítését szolgálta. És – teljesen meglepő módon és minden előírt vagy kialakított mozgásrendet felborítva – volt néha egy-egy igazán emberi szó is, mozdulat és melegség is, legtöbbször a legváratlanabb szereplők részéről és helyzetekben, bár ezeknek semmilyen közük nem volt a protokollokhoz. Ilyenkor mintha leállt volna a szabályos, rendezett forgás, és egy pillanatra egy másik rend lépett volna be. Egy láthatatlan törvény, ami semmibe vesz minden megszokottat. Hirtelen megállt Gy. szitokáradata, és azt mondta: „Nahát, milyen kedvesen beszél a párja ezzel a trágadomb K.-val”; vagy O. éjszakai panaszlistája közben a kis doktornő halkán, kedvesen megkérdezte: „Értem, és mit javasolna, hogy együtt tegyünk?”; vagy G. egy éjszaka, egy idő után, hallgatva K. nyöszörgését felkelt és megitta; vagy T. felesége, mielőtt kivitték volna a férjét a kórteremből, hogy átvigyék az „elfekvőbe”, megköszönte, hogy gondoskodtunk – mi? – a férjéről. És amilyen hirtelen jön ez a mozgásfajta, olyan váratlanul el is hagyja mosni magát a szokásos, a rendezett által. Különös volt.

Megnyilvánulások

Voltak nehezen elviselhető és teljesen elviselhetetlen körülmények és ezekkel kapcsolatos megnyilvánulások. Az orvosok számára más, mint a nővérek számára, és betegenként ahány, annyiféle. Az orvosok türelmesek voltak – az alatt a néhány perc alatt, amit vízzel töltöttek. Határozottak és türelmesek. Számukra nehezen elviselhető volt a beteg sok panasza, és szinte elviselhetetlen, ha vizit alatt bárki telefonált vagy mással beszélgetett, ne adj' Isten rádiót hallgatott. Érthető volt a viselkedésük. A beteg legyen beteg, és ne viselkedjen úgy, mint egy „normális” ember. Amikor a határozottság nem jött be, jött a türelmes rafináltság. Tudja – mondta az osztályvezető főorvos –, nagyon sokat segítene nekünk, ha mindezt megírná a főigazgatónak. Ezek nagyon jogos panaszok, de sajnos ezeken mi nem tudunk változtatni. Mindent megtettünk,

de látja! Tehetetlenek vagyunk. Igen, és még igaza is volt. Az ablak kulcsai valahol elvesztek a költözés alatt, és a főnővérnek sem jutott eszébe, hogy intézkedjen a légkondicionáló bekapcsolásáról – két hétig! Működött a gravitáció, vagyis a tehetetlenség. A testek megkaptak mindent, kivéve a friss levegőt. Igen, itt benn mindenért fizetni kell, minden drága, mert energiát igényel. Ha nem nyitható az ablak, akkor már igen komplikálttá válik a helyzet, hiszen mindig lesznek lázadók, reklamálók és kiabálók – még ha betegek is.

A nővérek megnyilvánulásai döntőek. Azonnali reakciót váltanak ki már csak azért is, mert a szobában férfiak vannak. Egy ideges mozdulat, hangos szó azonnali vagy utólagos reakciója rendszerint több ideges mozdulat és akár órákig tartó hangos szó. Egy gyengéd, segítőkész mozdulat, egy türelmes meghallgatás, egy mosoly hatása viszont alig vált ki valami hasonlót. Érdekes törvény: a magasabb, vagyis a türelmesebb készségesen ad, szolgál, míg az alacsonyabb nem túl készségesen fogadja el, vagy vissza is utasítja, amit kap. Mintha nem látná, hogy adnak neki, szolgálják. Valami benne büszkén visszautasít, mert érzi a magasabbat, de nem ismeri el. Az alacsony megnyilvánulás viszont azonnal kiváltja a hasonlóból a hasonlót. És, igen, vannak ritka pillanatok, amikor az alacsonyabb megérzi a magasabb megnyilvánulást, és befogadja. Ilyenkor csönd lesz, vagy halk köszönet, esetleg egy hálagesztus. De ez is csak egy pillanatig tart. Rendszerint elvicceli, beszélni kezd róla és magyarázkodik. És mindegy, hogy kiről van szó. A törvény általános, csak itt minden a beteget szolgálja. Mértékadó a hozzáállásuk ehhez a törvényhez.

Mindenki azt hozza ide, amije van. Egy nagyon fontos dologgal érkezik: ez a személyisége, és ez az, amivel itt nem foglalkoznak. Viszont ez követel meg mindent magának a környezetétől: beszéljenek velem, szórakoztassanak, igazoljanak, engedelmeskedjenek, szolgáljanak, gyógyítsanak meg, mert nekem ez jár. És pont ez nem gyógyítható itt. Elviselni, azt lehet. Aki képes rá. F.-nek ez maga volt a borzalom. Gy. állandóan szemmel tartotta és gondoskodni akart róla, rászólt, segíteni akart, figyelmeztetett, beszélt hozzá, majd szidta, amikor nem kapott kellő viszonzást. Többször öngyilkosságról sóhajtozott. Persze nem tudott felkelni, csak leesni az ágyról. De Gy. nem volt válogató. Amint új beteg érkezett a régi helyére, azonnal kezelésbe vette, véleményezte, és megpróbálta maga felé fordítani, bevonni a játékába. Az egész kórterem megkönnyebbült, amikor hazaengedték. Valamilyen csendes, nyugodt energia kezdett áramlani a teremben, ami korábban is ott volt, csak felemészte. De csak egy napig örülhettek. Következő reggel visszahozták. És nem volt ez másképp, akkor sem, amikor G. érkezett. Neves riporter volt a huszadik századból, és ezt –

felesége minden tiltakozása, figyelmeztetése és sziszegése ellenére –, az első pillanattól az egész emelet tudomására hozta. Persze intelligensen kihangsúlyozta, hogy ő itt csak egy beteg, aki azért jött, hogy meggyógyítsák. De nem volt ezen kívül más baja, így harmadnap hazamehetett. Viszont Gy. az első pillanattól érezte „vezető szerepe” gyengülését, és nekiment. Most már mindketten próbáltak partnereket keresni játékuhoz a szobatársak, nővérek és orvosok között. Szikrák pattogtak körülöttük és közöttük, bár G. egyáltalán nem fogta fel, mi is történik. Értetlenül állt Gy. ellenségessége előtt. Egyik sem látta önmagát. A legjobb szándék mellett sem. És egyik sem látta azt a finom energiát, ami éltette, ami minden megnyilvánulásuk, reakciójuk mögött ott volt, és ami semmi mást nem akart, mint gyógyítani és növelni őket. A hatalmas szikraeső pillanatok alatt felemészte azonban ezt az éltető energiát. Nem távozhattak egészségesen, mert ezen a bajon itt nem tudtak segíteni. Ehhez csendre, türelemre és nyugodt várakozásra lett volna szükség. Nem ennek az áramlásnak a rendbetétele volt itt a feladat. A vér, a vizelet, az epe, a széklet és a gyomor tartalmainak áramlásában viszont profik voltak. Ezen tudtak segíteni.

Amikor kiderült, hogy a vére hemoglobintartalma rohamosan, napról-napra csökken, azonnal nekiálltak ennek kivizsgálásához, és hatalmas problémával kerültek szembe. Ezek a vizsgálatok olyan megterhelést jelentettek a szervezetnek, ami az eredeti problémával, az infarktussal ellentétbe kerültek, és amit a tudomására is hoztak. Bele kellett egyeznie és aláírásával megerősíteni, hogy a neki legmegfelelőbb vért lekérik a vérbanktól. Elgondolkozott. Azt tudta – az orvosokkal ellentétben –, hogy nincsenek belső vérzései. Mivel aludni úgysem tudott, megkereste az éjszakai ügyeletes orvost, aki először távolságtartóan, végül azonban igen készségesen hajlandó volt vele megkonzultálni az esetet. Mint két kollega fel-le sétáltak a csendes, éjszakai üveg folyosón, és mindegyikük felhozta a maga érveit a belső vérzés képtelensége, illetve valószínűsége, valamint a hemoglobinszint csökkenésének okaival kapcsolatosan. Megegyeztek. Semmi sem utal belső vérzésre, viszont minden pillanatnyi külső körülmény elősegíti a teljes működési rendszere zavarát és felborulását. Viszont a biztonság kedvéért lekérik a vért, és minden lyukába bedugnak egy endoszkópot, hogy a belső vérzés lehetőségéről meggyőződjenek. Ilyen alaposak és megbízhatóak voltak. Lenyűgözte a doktornőnek egy közönséges beteggel kapcsolatos türelme és nyíltsága, annak ellenére érezte így, hogy ez további egy héttel meghosszabbította a vizsgálatát.

Mások szerencsésebbek voltak. Gyomortükrözésre jöttek, s miután kiderült, hogy nincs gond, már mehettek volna is haza. Az egyik ilyen öregúr kérdésére

– akinek neve sem volt, olyan gyorsan jött és távozott –, hogy „Holnap akkor hazamehetek?“, a főorvos lehajtotta a fejét, elgondolkozott, majd rövid mérlegelés után halkán így válaszolt: Igen, azt hiszem ennek semmi akadálya, viszont a zárójelentést csak hétfőre tudjuk kiállítani. Tudja, csak háromnapos ellátás után kapja meg a kórház a támogatást. Megérti, ugye? Igen, természetes – mondta az öregúr, és másnap távozott. Ez a szóban forgó, „alapvető” energiafajta ritkán került szóba, pedig ott volt minden mögött éppoly láthatatlanul, mint az a bizonyos, korábban említett finomfajta. Ha nyilvánosan szóba került, akkor valamilyen csendes diszkréció övezte megjelenését. A hang lehalkult, a mozdulat finommá, az arckifejezés gondterheltté vált, vagy éppen felderült. Amikor azonban nem volt nyilvánosság – vagy azt gondolták, hogy senki sem hallja –, ezzel az energiával kapcsolatos megnyilvánulások harsányak, hosszantartóak és élesek voltak. Megtapasztalta ezt akkor is, amikor – csendesen feküdve egy szál lepedőben a műtő folyosóján – anyagnak nézték.

Erők, formák, anyagok, szerkezet

Az egész kórház egy hatalmas önálló, vagy csaknem önálló, szinte láthatatlan, zárt erőter. Amíg benne volt valaki, nem érezkelhette zártságát. Ez csak a határok megközelítésével vált egyértelművé. Ilyen eset volt az egyik este, amikor a látogatók is lassan sorra távoztak, eszébe jutott, hogy talán már megengedhet magának egy kis sétát. Nem mondta ezt neki senki, de érezte belülről, hogy minden félelme ellenére már lehetséges. Felvette a köpenyét – kezdetben a nagy meleg miatt felül trikóban volt, vagy pizsamakabátban –, és elindult felfedezni a kórházat. Amikor a főbejáráshoz ért, a hallban alig lézengett már egy-két ember, és azok is kifelé mentek. Szinte vonzotta a külvilág – a friss, nem kórházi levegő. Elindult. Még az is megfordult a fejében, hogy ha felvette volna a ruháját, akár haza is mehetne. Már kinn járt az utcát a kórházzal összekötő nyitott folyosón, amikor egy egyenruhás jött szembe. Hová megy? – kérdezte. Levegőzni – válaszolta, de a hangszínen érezte, hogy biztonsági emberrel áll szemben, és valami tiltott dolgot készül tenni. Hogy képzeled? – emelte fel a hangját az ő. Csak úgy kísérel? Ember! Benne van a rendszerben! Itt nem lehet csak úgy lelépni! Nem volt ideje szabadkozni sem, mert az őr határozott mozdulata azonnali megfordulásra készítette. Már befelé mentek, amikor az őr magyarázkodni kezdett. Tudja, vannak olyanok, akik egyszerűen szó nélkül hazamennek. Aztán jön az ellenőrzés, és mi lebukunk, hogy nem vigyáztuk eléggé a rendet. Ne haragudjon – tette hozzá már benn a hallban –, ez a szabály. Persze, természetesen – válaszolta. Elnézést, gondolhattam volna. Egyik éjszaka a folyosón beszélgetett a biztonsági őrral, aki tovább demonstrálta az erőter zártságát. Mesélt a

pszichiátriáról és a behozott drogosokról és iszákosokról, akiknek néha sikerült kijátszaniuk éberségüket. És hát az erőteret kijátszó, besurranó ügyesekről is, akik mobilt, pénzt, órát, ékszeret vittek el a kórtermekből.

Az erőteren belül azonban láthatatlanul hatottak az erők. Láthatatlanul, mert teljesen szabályozott módon történt minden. Neve volt minden eljárásnak, műveletnek, tevékenységnek, így látszólag nem erőként hatottak. Vérvétel volt, EKG, hőmérés, tisztába tevés, ágyhúzás, vérnyomásmérés, gyógyszerosztás, betegszállítás, vizit, látogatás, reggeli-, ebéd- és vacsoraosztás, endoszkópia, colon, katéterezés, ultrahang és infúzió. Igen kifinomult eszközökkel hatottak igen érzékeny szerkezetekre. Az eljárások simán, menetrend szerint zajlottak, így tényleg nem volt erőjellegük, csak akkor, amikor valami eltért a rendtől. Ilyenkor láthatóvá vált a beavatkozás erőjátéka. Szétment egy véna, infarktust mutatott egy EKG, kiugrott egy vérnyomásérték vagy egy hőmérséklet, otffejejtettek egy beteget a szállítók valamelyik osztályon, nem az anatómiát követte egy vastagbél, kirántotta valaki a tüt a karjából, vagy valakinek megállt a szíve. A reakció, a visszahatás heves volt. Felborult egy rend, és egy másik eljárás lépett be, egy másik, az előzőnél durvább erő. Magasabb hangok, gyorsabb mozdulatok, futó lépések, több orvos – ha volt, több nővér, több fény, több gép és gyorsabban csepegtő infúzió.

Az erők anyagokra, formákra hatottak. És ez így volt jól. Ahány forma annyiféle, de a szerkezeti struktúra azonos. Normál működésben is ritka volt a Kovács úr, a Pali bácsi megszólítás, ami valamilyen személyességre utalt volna, de vész helyzetben csak anyag és eljárásnevek hangzottak el. Szerencsére. Voltak persze próbálkozások, amikor valaki több emberségre hivatkozott, de ennek – mint legtöbbször kiderült – pusztán tájékozatlansági alapja volt. Az illető nem látott tisztán. Azt gondolta, hogy ő valaki, akit más eljárás illet meg. Erről persze szó sem volt. Mindenki anyag volt, átalakításra váró anyag. De a többség, egyszerű ember lévén, teljesen tisztában volt a helyzettel. Elfogadta anyag, szerkezet voltát. És volt ebben valami nagyon megnyugtató, nagyon természetes is. A szerkezet nem jól működött, ezért a szerkezet működésén, amennyire lehetséges javítani kellett. Helyreállítani az áramlásokat, vagyis az anyagok és energiák áramlását. Magasabb okok – lelki, szellemi, erkölcsi – elemzésére itt nem volt lehetőség. Hat hét után visszaállhat a normális életvitelére – mondta az orvosnő, amikor átadta a zárójelentést. Normális? Akkor mi okozta az infarktust? – kérdezte. Hát annak rendkívül sok oka lehet, de ha nem dohányzik és nem stresszes az élete, akkor lehetnek lelki okai is. Ezt maga tudja – mondta, és széttárta a karját. Ha nincs semmi

komplikáció, jöjjön vissza egy negyedév múlva – tette hozzá. Vizszontlátásra!

Még soha előtte nem érezte annyira szerkezet jellegét, mint a műtét előtt és alatt. Egy szál lepedőben tolták le a műtőbe. Az utolsó szó, ami hozzá szólt a szállító műtősfő volt, aki közölte vele, hogy a jobb karját és jobb combtövét leborotválja. Ezt követően fél órát a műtő folyosóján várakozott a beavatkozásra a szerkezet. Az élet zakatolt körülötte. Állt ott még néhány üres ágy is. Azok is szerkezetek voltak. Várták, hogy bevessék őket. Orvosok, ápolók, szállítók, látogatók jöttek, mentek. A kávézóban egy csoport a főigazgató legújabb intézkedéseiről beszélt, majd áttértek az elmúlt esti politikai hírek elemzésére. Majd a szerkezetet betolták a műtőbe, ahol a beavatkozás egy óra alatt megtörtént. Kitolták a folyosóra, és pihentették. Majd egy szimpatikus fiatal arc jelent meg felette. Én operáltam meg – mondta a másik szerkezet. Minden rendben van. Kitágítottuk az egyik koszorúérét. A másik koszorúér is el van meszesedve, de nem olyan mértékben, hogy most be kellett volna avatkozni. Minden jót! Köszönöm – válaszolta a szerkezet –, nagyon ügyesen csinálta, nem éreztem semmit. Tudom – mondta a szerkezet, és elmosolyodott. Van kávé – kiáltotta be a kávézóba –, készíthetik elő a következőt.

Gépek

Amikor az értelem, a tudat behatol a szerkezetbe, valami megváltozik. Eddig ismeretlen gondolatok ébrednek benne, mozgásai, hangszíne megváltozik, érzékszervei érzékenyebbé válnak, és érzelmeibe valami addig ismeretlen melegség árad. Az ilyen változások egyik eredményeként a feltaláló asztalán gépek születnek, melyek segítik a szerkezetek külső működését. Működése könnyebb lesz, energiái felszabadulnak, több ideje marad. Mire is? Mire is szolgál ez a nagyobb lehetőség azoknak, akik nem feltalálók? Vagy mindannyian azok lehetnénk?

Ámulva figyelte a gépeket. Már az induláskor egy gép mutatta ki az infarktuszát. Vagyis azt, hogy valahol a szíve tájékán egy érben elakadt valami, ami így akadályozza a vér szabad áramlását. Az akadály zavart okoz, a zavar leállít bizonyos életbevágó funkciókat, és a szervezetet hatalmas erőfeszítésre ösztönzi. Ha az erőfeszítés sikeres, a folyamat továbbmegy, ha nem, akkor a működés összeomlik. Aztán ott az a gép, amely a hallószerv érzékelését fokozza a hangok felerősítésével. Ez a hang most mit jelent – kérdezte az orvos az igen csinos, fiatal egyetemista lányt? Hát... - válaszolta az. És akkor jött a magyarázat, ami a normálisnál sokkal finomabb hangok és visszhangok, hangmagasságok és mélységek alapján képet rajzolt a beteg mellkasi állapotáról.

Egyik éjjel, éjfél után hirtelen hangos szóra és nagy fényre ébredt. Valakit ágyastul betoltak a szobába.

Hirtelen minden mozgásba jött. A beteg ágya már tele volt gépekkel. Nővérek, orvosok, betegszállítók jöttek, újabb eszközöket, gépeket hoztak, és az azonnali stabilizálási folyamat befejezése után betolták a szívultrahangot. A vizsgálat legalább fél órán át tartott. A vizsgáló orvos igen alapos volt. Közben minden lépésnél magyarázott a mellette álló, fiatalabb doktornőnek. Ez egy nagyon rossz állapotban lévő szív – mondta nyugodt, tárgyilagos hangon. A beteg, a két orvos és a kísérő családtagok mereven nézték a képernyőt. Mindenképpen be kell avatkozni – tette hozzá. Holnap megkonzultáljuk, és aztán meglátjuk, mit tudunk tenni. Semmi kapkodás, semmi vér, sehol egy sziké, semmi páni félelem, sem altatás. Mindez a gépek segítségével. Ott feküdt a szív, egy szerv a szemük előtt, és az avatottak számára mindent elárult magáról. Ez az értelem már csak az alkalmazó volt, aki használta a gépet, és segítségével – műtét nélkül – beelátott a beteg szívbe. A fejlesztő értelem ennél magasabbról jött. Neki bele kellett látnia nemcsak a nehéz fizikai testbe, hanem a hangok, az ultrahangok világába is. A kettő, a sűrűbb és az igencsak finom energiák, anyagok világa között kellett kapcsolatot létesítenie. És a kapcsolat létrejött.

Volt a látható gépállomány mögött egy láthatatlan is. A naponkénti vérvétel és székletvizsgálat vizsgálati eredményei a vizit idejére már készen, elemezve álltak az orvosok rendelkezésére. Nagyteljesítményű gépsorok lehettek, mivel több ezer betegről volt szó. Tudja – mondta a fiatal doktornő, akivel azon a bizonyos éjszakán megkonzultáltak a hemoglobinszint csökkenést –, nem egyszerű megfelelő vért találni. Ma már nemcsak a vércsoport és az előjel számít. Vagy tizenöt mérési értéknek kell egyeznie a maga vére és a hozott vér között. Csak ekkor írhatjuk rá a maga nevét a flakonra. Ezért napokig is eltarthat, amíg megfelelő vért találnak a vérbankban. Aztán szerencsére nem került sor a beadásra, de a vér ott volt, lehűtve, felcímkézve, hogy felmelegítés után bármikor felhasználható legyen. Viszont a vizsgálatokat nem kerülhette el. Hátha mégis vérzik valahol. És akkor ismét gépek jöttek. Elkezdődött a lyukak feltárása. Az értelem ismét behatolt a sűrű anyagba, és létrehozta az endoszkóp nevű szerkezetek sorát, melyekkel belülről lehetett mindent megvizsgálni. Ahogy a mesében is: kis törpécskék lementek a bányába lámpákkal, csákánnyal, és végigvizsgálták az összes falakat, itt-ott lefaragtak felesleges dolgokat, vagy éppen mintát vettek anyagokból, amiket aztán ismét csak gépek elemeztek. Mindez persze a szerkezet szeme láttára. Igen, itt is arról volt szó, hogy egy finom, érzékeny szerkezetbe durva eszközökön át finom energiákat juttatnak. És a kapcsolat létrejöttével valami láthatóvá, érzékelhetővé válik, ami a szerkezet javára fordítható. Alkalmassá válhat ismét a feladatára.

Akkor még nem tudott semmit a csúcstechnikáról, a hájtek-ről. A szívkatéterezés, festés és tágítás csak fogalmak voltak a számára, melyeket sógora használt, amikor ecsetelte az évekkorábbi beavatkozást. Az élet ajándékként most ezt is megtapasztalhatta. Indulhatunk – mondta egy hang, amikor már minden előkészületet elvégeztek a testen, amely a műtőasztalon feküdt. Nem látott semmit, mert úgy döntött, hogy nem a látvány alapján éli át az élményt. Behunyta a szemét, és figyelt. Befelé is, és kifelé is. Bent nyugalom volt. Az éber figyelem alatt a gondolatok lelassultak, az érzelmek elcsendesedtek és mozgás sem volt, hiszen kellően lekötözték. Végig tudatában volt, hogy a szívből „kotorásznak” – ahogy a nővérke fenn az osztályon említette –, de nem érzett semmit. Kint nagyüzem volt. Négy-öt hangot különböztetett meg a test körül. Egy vezető-irányító és egy közvetlen segéd – talán a mitfárer –, és még két-három segítő, akik a segédanyagokat, szerkezeteket hordták-vitték, és akik közül egy a kinti számítógépet irányította. A szerkezet átalakult. A leszűkült áramlás felgyorsult. Bizonyos segédanyagokat behelyeztek, majd eltávolítottak. Néhány benn is maradt. Közben szakszerű beszélgetés folyt az eljárásról, melyet a testnek nem kellett értenie. Latin szavakra, számokra és fojtott káromkodásokra emlékezett a szerkezet, majd megnyugtató sóhajokra. Közben hallotta, hogy leállt a rendszer – csukott szemmel találgatta, vajon melyik is –, majd több sikertelen kísérlet után újraindult, és az eljárás zökkenőmentesen befejeződött. A szerkezet visszanyerte egészségét valamire. A feladatára? A kötelességére? Kapott egy újabb lehetőséget, hogy ezekre választ találjon. Elgondolkozhatott – már nem sokáig –, hogy mire is szolgál. Az elakadással lehetőséget kapott a kikökenésre. A túléléssel és a beavatkozással arra, hogy az értelem mélyebbre hatolhasson a sűrű anyagba.

Energiavesztés

Valahol hatalmas turbinák és dinamók működnek. Szétválasztják azt, ami összetartozott. Azt a valamit, ami minden láthatónak az alapja, de maga nem látható. Így feszültség keletkezik. Feszültség két szint között. Az egyik egy magasabb energiaszint, a másik alacsonyabb. Majd transzformátorok során át egyre alacsonyabb energiaszintek jönnek létre. Jól meghatározott energiaszintek: galaxishalmazok, csillaghalmazok, bolygórendszerek, holdrendszerek. A szétválasztás következtében létrejövő feszültségkülönbség azonban ki akar egyenlítődni, mert nem jó nekik külön. Ez a kiegyenlítődéskor utáni vágy minden életforma, vagyis mozgás alapja. Törekvés egy magasabb energiaszint felé, majd összeolvadás vele. A magasabb energiaszint sem képes mást tenni, mint áradni az alacsonyabb felé, vágyakozni utána. Köztük

ellenállás van. Az ellenállás az élet formáiban nyilvánul meg. Az emberi formák itt az egyetlen olyan készülékek, amiket ez a feszültségkülönbség mozgat, éltet annak érdekében, hogy átalakulás, finomodás után az egyesülés, a visszatranszformálás egy magasabb szintre újra létrejöhesse. Akkor minek szétválasztani? – kérdezhetné valaki.

Valahol – talán Ukrajnában vagy a Norvég fjordoknál, talán sokfelé másutt is – hatalmas turbinák és dinamók működnek. Szétválasztják azt, ami összetartozott. Hatalmas, sok ezer voltos feszültségkülönbségek keletkeznek. A magasabb feszültség szállítható. Eljut mindenhová, mozgásba hoz, megvilágít és működtet minden eszközt, gépet. Közben a feszültségkülönbség elvész. Azonban a turbinák és dinamók éjjel-nappal működnek. A pozitív és a negatív szétválasztása folyamatos. Ha megszakad a szétválasztás, lassan leáll minden mozgás, minden elsötétül, amit ez a feszültségkülönbség mozgatott és világított meg. Fel sem merül a kérdés, hogy minek szétválasztani. Nyilvánvaló. Minden működés leállna, minden sötétbe borulna, amit ez működtetett. Ahogy elő is fordul ez, amikor meghibásodás után túlfeszültség lép fel a hálózatban, és minden bekapcsolt gép, eszköz és elektromos szerkezet tönkremegy.

Miért nem kapcsolják már be azt a rohadt légmentesített szitkozódott Gy. Írjon a főigazgatónak – kérte az osztályvezető főorvos. Két hét üzemeltetési költség, kéthétnyi feszültségkülönbség, vagyis energia megtakarításra került. Igen, az energia drága. A kórház költségvetése szűkös. Hol lehetne spórolni? – kérdezi a főigazgató. Mindenért fizetni kell! Mindenért meg kell fizetni. Ez alapszabály. Milyen gyógyszert szed? – kérdezi a felvételnél az orvos. Ilyet és ilyet – válaszolja a beteg. Értem – mondja az orvos –, itt ezeket nem szedheti, mi adunk majd gyógyszert. És megjelennek az ugyanolyan, csak olcsóbb gyógyszerek a beteg kis adagolódobozában.

Minden spórolás ellenére sem lehet nulla energiafelhasználási szinten üzemeltetni egy kórházat. Megszűnne működni. Nem ez a gazdasági cél, hanem a minimális energiafelhasználással történő üzemeltetés. Az alapvető cél azonban nem sérülhet: a betegeket, akik bejönnek, vagy akiket behoznak, meg kell gyógyítani. Egészségessé kell tenni, amennyire csak lehetséges. Egészségessé, vagyis minden áramlásának és funkciójának a normális határok között kell mozognia, hogy egységben azaz „egész-ségben” legyen. Rossz hírem van – mondta a fiatal orvosnő azon a reggelen, amikor már összehajlítva, utcai ruháját az ágyra készítve várta az elbocsátást. Még mindig növekszik a kreatinszintje. Ez azt jelenti, hogy a beavatkozást követő kis infarktuszok hatása nem állt be egy normál szintre. A szervezet még védekezik a rendellenesség ellen. Majd holnap meglátjuk – mondta, és tett feléje a

kezével egy mozdulatot, mintha vigasztalni akarná. Igen, a gazdasági cél, a jó és energiatakarékos működés még nem állt helyre. Alacsonyabb szinten van a normális kreatin érték. Még vesztegetni kénytelen a szervezet és a kórház az energiáit annak érdekében, hogy normális, az alapvető célt szolgáló működés jöjjön létre.

Tudod – mondta egyik éjjel Gy., amikor kinn beszélgettek a folyosón –, már nagyon unom. Már negyedik hete vagyok itt benn. Hol ezt találnak, hol azt. Látod, tegnapelőtt hazaküldtek, most megint itt vagyok, és még rosszabb állapotban, mint előtte. Valamit nem jól csinálnak, vagy velem van baj. Már tízszer operáltak az utóbbi öt évben. Már minden nővért és orvost névről ismerem. Aztán hallgattak egy keveset – mert a másik folyosón nagy rohangálás kezdődött. Az igencsak nagydarab éjszakás nővér futva jött a defibrillátorért, mert az ottani elromlott. Aztán futott vissza. Szegény – mondta Gy. –, nehéz lehet neki. Nem kérte tőle, hogy a nővérré vagy a betegre gondolt-e. Mindkettőnek nehéz. Valami elakadt. Valami nehezen működik. Holnap hazamehetsz, mondta a főorvos – próbálta vigasztalni. Talán. És, akkor mi van? – kérdezte Gy. csüggedten. Már lejárt a garanciális időm. A nagyjavítások már nem sok eredményt hoztak. Vége lesz a dalnak – érzem. Még jó, hogy a feleségem olyan jól bírja, pedig azt is mennyit operálták már. Jól megvagyunk, még úgy is – tette hozzá, és kajánul rávigyorgott.

K. órákig feküdt az ágyában, és a felesége hozta újságot olvasta. Nem volt más dolga. A cukrát állították be gyógyszerre, és ehhez semmi másra nem volt szükség, csak türelemre. Az a fajta lap volt, amelynek főcíme valamilyen gyilkosságról szólt, és a harmadik lapján, valamint a hátlapján félméztelen bombázó mosolyog a nyájas olvasóra. Összehajtotta, felállt, és a lapot feléje nyújtva az ágyához lépett. Érdekel? – kérdezte. Nem, köszönöm. Jól megvagyok nélküle – válaszolta. Nem olvasok újságot – tette hozzá, ami igaz is volt. Pedig milyen sokat olvasott egykor. Az irodájában minden nap ott sorakoztak a friss napilapok és szaklapok. Aztán, nyugdíjazása után elmúlt ez a vágy. Valami másra támadt éhsége, de azt nem találta meg a napilapokban, sem a folyóiratokban, és lassan már a könyvekben sem. Valamilyen közvetlen táplálékra vágyott, nem a mások által megrágottakra.

Az energia fogy, de a dinamók működnek. Folyamatos az utánpótlás. Ha egy gép elromlik, az értelem megjavítja, vagy kifejleszt egy újabbat, jobbat, hogy a folyamat fennmaradjon. Az élet áramlik. Ha eldugul, akkor az értelem megjavítja, vagy ha nem sikerül, megvárja a következő forma érkezését, és abban áramlik tovább, hogy a visszaáramlás, az egyesülés megtörténhessen. Talán egy kicsivel tökéletesebb, hasznosabb lesz – reméli. Mitől lenne? Miben bízik? Ha

nem sikerül, akkor is hasznosul, alkatrészek formájában. A tapasztalat talán összegyűlhet valamiféle tartályban, és táplálhatna valamit, ha a tartály nem lyukas. De a beáramlás eldugulhat, a leeresztő csap csöpöghet, a tartály kilyukadhat, és az újabb kísérlet az egyesülésre meghiúsul. Az összegyűlt tapasztalatnak ki kellene kristályosodnia egy olyan készülékben, amelyben az élet egy ideig nemcsak tökéletesen áramlik, hanem amelyben éppen ennek következtében vágy ébred az összekötésre és a visszaáramlásra, az aktív részvételre. A két rend közötti összeköttetés létrejöttének segítésére. Jelenlétre a két rend között.

Beszűrődő energiák

A nehezebb operáción átesett, fekvő lábadozókon ott a jeladó. A nővérpulton éjjel-nappal pityeg a jelzés, és a számítógép egy mozdulatra megmutatja a beteg állapotjellemzőit. Ha az eltérés elér egy határt: vészjelzés. A kisebb műtétek csak egy folyamatos regisztrálót kapnak, amely utólag értékelhető ki. A lényeg az állandó felügyelet addig, amíg el nem engedhető a keze. Mögöttük ott az intelligencia: a reggeli konzultáció, amely lát és értékel. Köztük – az orvosok és a betegek között – pedig ott az energiaáramlás, amely fenntartja a számítógép és az egész kórház működőképességét. Ott van, láthatatlanul. Árad, betölt mindent, működtet mindent. Nélküle leáll minden folyamat. Megbízhatóan működik. Ha leáll, akkor automatikusan belépnek az áramfejlesztők.

Sokszor ment ki hajnalban a folyosóra. Szerette ezt a lassú derengést. Volt benne valami félelmetes, mint minden hatalmasságban, valami kérlelhetetlenség, ugyanakkor valami megnyugtató bizonyosság is. Minden éjjel, minden sötétség után megjön. Eddig legalább is ezt tapasztalta. És ez a ritmus is megnyugtató volt. Megfelelt a természetének. Nappal, majd éjszaka, világosság, majd sötétség, mint a belélegzés, majd a kilélegzés. Itt benn, a kórházban nem volt meg ez a megbízható ritmus. Bármikor felborulhatott, és az éjszakai műszak hirtelen nappalivá, nappali ritmusúvá változott. Hallgatta a kinti ébredező neszeket, és eszébe jutottak azok a hajnalok, amelyeket kinn töltött az erdőszélen. Kezdetben nem ismerte azt a világot, de tudott róla – könyvekből. Aztán egyszer, váratlanul, egy álmatlanul töltött éjszaka végén belebotlott abba, ami addig nem volt számára látható. Ott is megdöbönt, ahogy itt is. Azt gondolta, hogy már sokat tud. Neki már nem tudnak újat mutatni. És akkor hirtelen egy pillanatra, majd egyre jobban és jobban megnyílt számára egy egész ismeretlen világ. Akkor ismerte meg igazán az egyik nagy energiaforrást, a Napot is. Hihetetlen nagyságát és erejét. Hatását mindenre. Építő, tápláló hatását. Állandóságát. És megláthatta, hogy a Föld időről időre elfordul tőle, hogy aztán visszatérjen hozzá. És látta azt is, hogy alig van

kapcsolatban ezzel a nagysággal. Mindent ez működtet, és nem látja, és talán senki sem látja. Mindenki el van foglalva nagyon fontos dolgokkal. A kettesből most tolják ki az éjszaka elhunyt asszony pléhkoporsóját. Az egyik éjszakás nővér már a reggeli műszaknak készíti elő a gyógyszereket. Az egyesben a másik nővér sorra mosdatja a tisztába teendőket. A takarítónő egy beteggel kiabál, mert rálépett a felmosott műanyagpadlóra, és féltette, nehogy elcsússzon... A visszatérést várta. A ráébredését. És érezte, hogy nincs egyedül ezzel. Valaki tőle is várja, reméli ezt a visszatérést. Nem a végsőt, hanem először csak az első, tudatos, aktív részvételt.

Előtte azonban, talán sokáig így kell lennie. Az élet él és élni akar. A Nap is ezt szolgálja, ahogy a nővérek és a takarítók is. Valahol működik egy nagy energiaforrás. Minden vágyakozik, hogy megkapja a részét belőle, és betöltse a szerepét a nagy játékban. Öntudatlanul, mert nem tud sem róla, sem önmagáról. És néha, amikor meglátja, megzavarodik, és gyorsan elhessegeti a beáramló gondolat-energiát, benyomást. Gyorsan csinál valamit, ami hasznosnak tűnik, vagy éppen csak reagál valamire, nehogy meg kelljen állnia, mert akkor a félelmetesen csodálatos nagyság rádől teljes súlyával. Inkább iszik egy pohár vizet, köszön az első érkező orvosnak, kinyitja, majd becsukja az ablakot, megborotválkozik vagy kiül az ágy szélére, várva a vérvételt. Nagy szabadsága van ezekben itt benn. Kint jóval kevesebb. Kint kötött a rend, mint egy börtönben, vagy mint a természetben, ahogy látta. Csak amíg egyikben mechanikus reakció van, addig a másikban ösztönös. Az egyikben mindenki szabadnak hiszi magát, szabadnak, hogy azt csinálhat, amit akar, addig a másikban nem hisznek, hanem teszik azt, amit a természet szava, az ösztön mond.

A Nap elérte a szemben lévő ház kéményének tetejét. És már a jegenyét is. Egyre mélyebben és mélyebben világított bele a sötétségbe. Pedig most, tél elején minden pusztulni látszik. Sehol egy levél. És az ágak végén mégis megjelennek már a tavaszi rügyek előhírnökei. A fa tud valamit. Tapasztalatból tudja. Mit is? Amit a mobiltelefonja is tud – gondolta hirtelen. Ha végleg megszakad a kapcsolat, akkor elveszik. Nincs beépített aggregátora. Látszólag van, mert úgy néz ki, mint egy mobil, de használhatatlan. Nem éri el a műhold, nem létezik a számára. Jeleket kell adnia felé, hogy megtalálja. A jelekhez pedig energia kell. Fel kell tölteni energiával, hogy jeleket adhasson. Ezért pittyeg, ha merülő félben van, majd pedig adja folyamatosan a jeleket. A fa, az állat folyamatosan és ingyen kapja, és az ember is látszólag folyamatosan és ingyen kapja az energiát. Ezért nem tud róla. Pedig valamire kapja. Neki tudnia kellene mire, hiszen a körülötte lévő világ, a bioszféra és a Föld is mutatja a hiányt. Ő tudhatná, mert olyan a készüléke, hogy erre alkalmas. Folyamatosan adhatná a keresőjeleket a forrás felé, hogy látszódon.

Kapni kapja, de rosszul használja. Elfecsérli, amit kap, és elmegy amellett, ami a legfontosabb rész lenne a számára. Amiből a jeladó kifejlődhetne. Van egy nagy ellenállás, ami minden finomabb energia elérését lehetetlenné teszi. Ez az ellenállás minden energiát felemészt. Ha ez a kórházzal történik, kijönnek az ÉDÁSZ-osok és addig mérnek, amíg meg nem találják az ellenállást, és akkor kiiktatják. Ha a beteg szerkezettel – ahogy meg is tapasztalta –, jönnek az orvosok, a műszerek és a mütő, és a dugulás elhárult. Az élet folyik tovább. Akkor hol a probléma? Hol akadt el, miért nem hat a folyamatosan áradó, éltető energia? Hirtelen a nevét hallotta, és már jött is O. szólni, hogy keresi az orvos. Egy pillanat, és már ott is volt. Leült az ágya szélére, és várt. Az orvos hozzálépett, és kérte, vegye le a pizsama felsőjét. Sztetoszkópjával lassan végigtapogatta, miközben ő mélyeket sóhajtott. Rendben – mondta. Holnap hazamehet. A gyógyszereket majd megbeszéljük, ha hozom a zárójelentést. Rendben? Mi van rendben? A készülék ismét kész valamire. De mire? Azt kivel beszél meg? Még nem hozták a reggelit, így volt pár nyugodt perce. Egészen felemelte ágya fejtámláját, és befeküdt. Lehunyta a szemét. Most rendben van, végre – gondolta. Hazamehet. És holnap? Gondolatai és érzelmei lassan elcsendesedtek, figyelme nyitott volt a benne zajló folyamatokra: érezte a légzését, a szívverését – hál' Istennek –, a súlyát, amivel az ágyat nyomta, és azt a finom kis korgást, amit a gyomrában érzett, és már hallott is. Érezte a körülötte lévő világ mozgásait, zajait is. És lassan, lélegzete ritmusára érezni kezdett egy áramlást is, amire eddig nem figyelt. Mintha a testét valami minden lélegzetvétellel éltette volna. Ott volt a teste, és a figyelem érzekelte, szinte látta ezt az érzékeny készüléket, ahogy működött. És érzekelte az éltető áramlást is. Ott volt a kettő között. Kapcsolat volt közöttük. Élek – jelent meg benne a gondolat, de már halványult is ezáltal az érzékelés. Mély csend lett. Vagyok – mondta valaki benne, de nem szavakkal, hanem mintha a kilégzés lehelte volna válaszul a belégzésre. Ez lennék én? – kérdezte a gondolata, és az érzékelés hirtelen eltűnt. De hiszen ez csodálatos – sóhajtott egy mélyet. Mi van ebben csodálatos? – kérdezte O., aki ott állt mellette, és törülközőjét terítette éppen a forró radiátorra. Inkább borzalomnak mondanám – tette hozzá. Valami másról álmodhattál. Csak nem a kis agresszív szőkéről? Csak vigyázz a szíveddel, most már nem a te súlycsoportod! Az a csodálatos – kezdett bele –, hogy benne vagyunk a rendszerben, ahogy a biztonsági őr mondta egyik este. Most értettem meg, hogy valójában mit is jelent ez. Van egy hatalmas, éltető energia... – de nem fejezhette be. Na, fiúk, itt a reggeli – jött be nagy hanggal a nővér, és már sorolta is: ki kér teát cukorral, ki cukor nélkül és ki kér tejet? Gyerünk, mozgás, mert nem érek ám rá. Ez

meg hová lett, ja, elment szívultrahangra, ide teszem a zsemléjét a székére! Elvágta, majd lassan megkente a szemléjét. Beletette a párizsit, majd kortyolt egyet a teából. Jó íze volt. Beleharapott a zsemlébe, és lassan rágni kezdte. Ismét ivott egy korty teát. Érezte, ahogy a meleg tea megy lefelé a torkán. Hálás volt érte. Élt. Hazamehetett.

Zugló, 2010. december 21.

KŐSZEGINÉ MELINDA EMLÉKSZILÁNKOK GYURKA BÁCSIRÓL...

18 évesen kerültem a Bokorba. Apám bíró volt, s kis koromban nagyon nehezen tűrtem, hogy bár édesanyánkkal mentünk templomba, de erről nem volt szabad beszélnünk. Már akkor eldöntöttem, hogy ha ez az istenes dolog tényleg jó, akkor ki fogok állni mellette, ha meg nem jó, hagyom a fenébe az egészet.

Amikor meghallottam, hogy a Bokorban olyan emberek vannak, akik hitükért akár a börtönt is vállalják és ezt nem mártírként, hanem logikus következményként, rögtön tudtam, hogy ez a csapat kell nekem!

Gyurka bácsi neve egy darabig csak fogalom volt a számomra, pécsiként csak kb. két évre rá találkoztam vele, amikor Pestre kerültem tanulni. Akkoriban leginkább az foglalkoztatott, hogy fülig szerelmes voltam (és vagyok), de leendő párom nem volt gyakorló hívő. Először Dombi Feri bácsit kérdeztem erről, aki a maga lendületével közölte, hogy nincs itt semmi probléma, eljön az illető, életgyónást végez, ő megáldoztatja és kész. Erre a sebességre persze kevesen vannak felkészülve. Gyurka bácsi ennél sokkal bölcsebben állt hozzá a dologhoz. Arról kérdezgetett, hogy milyen dolgok fontosak a számunkra, milyen prioritások vannak az életünkben, miket gondolunk a mindennapokról, szolgálatról, közösségről, életformáról stb. Jól esett, hogy nem látta reménytelennek esetünket. Igaza lett, azóta is boldog házasságban élünk immáron 36 éve.

Következő emlékem Gyurka bácsival egy Concilium cikk kapcsán adódik. Nagy lelkesen — hogy tegyek valamit az ügyért - jelentkeztem, hogy szívesen fordítok a rangos német folyóiratból. Gyurka bácsi rábökött egy vagy 10 soros mondatra és mondta, hogy fordítsam. Nyökögtem össze-vissza, mire ő békésen mondta: először keresd meg az állítmányt. Majd előlegezett bizalommal a kezembe nyomta az orosz sztarecekről szóló vagy 40 oldalas cikket: „Próbáld meg!” Nem tudom szenvedtem-e valamivel is annyit életemben (online szótár nélkül), mint azzal a cikkel.

Nem is készült el határidőre, csak rá vagy két évre, de elkészült és sokat tanultam belőle.

Jött a görög tanfolyam. A kezdőt sikeresen vettem, s felelőtlenül jelentkeztem a haladóra is. Ezt nem kellett volna! Volt vagy 5 nyelvész, akik lelkesen vitatkoztak a görög, latin, francia és egyéb összevetésekről és voltunk mi Vadas Éva nénivel, akik csak húztuk a nyakunkat és próbáltuk követni az eszmecserét nem nagy sikerrel. Gyurka bácsi türelme határtalan volt. Soha nem kaptunk semmilyen letolást, pedig látható volt, hogy nyelvtanulásunk nem lesz sikertörténet.

Csak arra emlékszem, hogy Polikárp Rómába menve arra kérte az őt kiszabadítani akaró keresztényeket, hogy „ne gátolják meg, hogy az oroszlanok fogai jóízú áldozattá öröklék őt”.

Mindeközben zajlottak a kisközösségi találkozók, a lelkes szentírási elemzésekkel, a KIO tanulásával. Lassan minden kérdésem a helyére került. Ebben a teológiában a szerető Isten sehol sem kapott „gellert”, s az adás, szolgálat, szelídség gondolatkörébe minden napi döntést könnyebben meg lehetett hozni. Nem úgy, mint a hivatalos okításomban a Hittudományi Főiskolán. Ott egyik tanárnak sem okozott látszólag gondot sem a megváltástan érthetlensége, sem az ószövetségi ellentmondások, sem a mindennapi keresztény életvitel langyossága. Nagyon hálás voltam és vagyok Gyurka bácsinak a KIO-ért!

Az egyik legszebb emlékem egy esküvőhöz kötődik. Gyurka bácsit kérte fel egy fehérvári pár, de utolsó pillanatban eltoltották attól, hogy templomban eskessen. Persze a násznép már együtt volt, együtt szedtük a menyasszony vadvirág koszorúját, s gyönyörű szertartást tartottunk a rét közepén. Mi három kisgyerekekkel voltunk ott, s középső, két éves kisfiam végig egy kb. 20 centis madzagot szorongatott. A nagy téblábolásban egyszer csak éktelen ordításra lettünk figyelmesek, a madzag ugyanis beesett a rét melletti tóba. Mire mi odaértünk, Gyurka bácsi ünnepi ruhájában négykézláb állva halászta ki az igen fontos darabot. Akkor éreztem meg, hogy ez a tudós valaki, mennyire Ember!

Óbudaváron is többször megfordultunk: komoly életközösséges témákat vitatva pinkafőikkel, lelkigyakorlatokon és vidám közösségi nyaralásokon egyaránt. Gyurka bácsi nagy lelkesedéssel osztotta málnatöveit és mindig örült ha meséltünk róla, hogy Baranyában is szépen hajtanak. Sok közös nevetésre emlékszem, s gyakran vonta magához a gyerekeket is, mesélve- énekelve nekik.

Szép emlékeim vannak róla minden elcsendesedős alkalomról, legyen az szentmise, lelkigyakorlat, vagy péceli Mária ünnep. Elmélyülten imádkozó embert ismertem meg benne. „Valakivel” volt a csendben, s ez látszott rajta! A legelső Mária ünnepen odajött hozzám és megnézett magának, hogy ki az, akinek az imáját

hátról is lehet végre hallani a sok motyogás közepette. Nagyon fontosnak élte meg, hogy a közösségi imádság valóban építő, egymást erősítő legyen.

Sokat vitatkoztam is vele. Leginkább arról, hogy van-e a Bokron kívül hiteles evangéliumi képviselő a katolikus egyházban. Ő sokáig úgy látta, hogy nemigen. Az én tapasztalataim más mutattak. Sok év után újra szóba került a kérdés, ekkor már ő is úgy látta, hogy rajtunk kívül is vannak olyanok, akik még az erőszakmentesség kényes kérdésében is hasonlóan gondolkodnak, mint mi. „Akkor most már nem az a véleményed, hogy csak a Bokor a hiteles vonal Magyarországon? — kérdeztem tőle. „Nem bizony, mert okosodik az ember” — válaszolta.

Számomra példamutató volt ez a kijelentése, mint ahogy az is, hogy minden mondandója előtt közölte, hogy „a tévedés jogát fenntartom”.

Néha elszomorodtam, amikor idős korában igencsak vegyes társaságokban tűnt fel a neve előadóként. De azt mondta, hogy ha hagyják azt mondani, amit ő képvisel, akkor nem érdekli a címke, bárhol található halló fülekre Isten ígéje. Nem izgatta, ha bárhová is beskatulyázzák, hirdette azt, amit az Úr lelkébe-szájába adott.

Temetése felért egy lelkigyakorlattal, szinte fogható volt a Lélek áradása!

Szeretném ha méltó követője lehetnék az Istenhez, közösséghez való hűségben, egész életet is odaajándékozó szeretetben!

MERZA JÓZSEF

A KÖVETKEZŐ LÉPÉS 2.

2. Apostolok és marketingjük

„A tizenkét apostol a következő” – olvasom Máté evangéliumában. Most, e lelkigyakorlat első napjának reggelén, felemelem a fejem és tekintetembe foglak benneteket, akik körülülitek ezt az asztalt. Elmondom én is a mai nap örömhírét. Ez így szól: „A tizenöt apostol a következő: András és Piroška, Árpád és Ilona, Beáta, Ferenc, a két György, Ilonka, Katalin, Klára, Mária, Márton, Melinda és Miklós.” Aztán hozzátésem, ugyancsak Mátét követve: „Ezt a tizenötöt küldte Jézus”. Ez az én mai evangéliumom.

Így, ma és mai nevekkkel behelyettesítve, talán furcsán, groteszkül hangzanak a mondatok. Ha a helyetekben lennék, talán végigmérem magam: én – apostol? Meghökkenetene a helyzet váratlansága és komolysága. Hová is jutottam? Behelyettesíthető a nevem egy küldési-küldetési sorozatba? Felkerül a nevem arra a családfára, amelyen az Isten nevében küldők és az Isten nevében küldöttek szerepelnek? Rólam és rólunk is megírhatják az „Apostolok cselekedeteit”? Az én és a mi munkánk is egy fejezet az élő egyház történetében?

A helyzet komoly és ennek megfelelő összeszedettséget és őszinteséget kíván tőlem is, az elmélkedőtől. Eszembe jutott a „jó öreg korcsmáros”, aki hazalátogató fiától azt kívánja: „hadd látom, mint hánysz bukfeneket!” Egy ilyen, különleges lelkigyakorlatra jöve, látványos, érdekesítő, magával ragadó gondolatokat várunk. Ezért kell mindjárt az elején elmondanom: a bukfenek elmaradnak. Nem hoztam új, szép szövegeket eddig még nem ismert bölcs emberektől, nem is fűszerezem mondanivalómat halhatatlan irodalmi alkotásokból vett idézetekkel. Nem az újszerűség a célom, hanem ismert szövegek őszinte elmondása mai hangsúllyal. Végző soron, életünk kezdetén és végén nagyjából ugyanazt mondjuk. Csak egészen más hangsúllyal! Egy hangszer muzsikája a felhangjaitól szép. A kotta, általában, mindig ugyanaz, a felhangok viszont életünk során egyre szaporodnak ugyanannak a gondolatnak sokféle megélése miatt. Másrészt minnek is fordulnék most másfelé, amikor az egyházi év szentírási szakaszai nekünk beszélnek. Mintha erre a lelkigyakorlatra válogatták volna össze őket a liturgia tervezői. Jézus küldi apostolait és jó tanácsokkal látja el őket.

Vázlatos analízist végeztem a pár soros szöveggel és a következő állításokhoz jutottam.

Jézusnak vannak küldöttei. Jézus embereket választ küldötteknek: tizenkettőt, hetvenkettőt, minden tanítványt.

A küldötteknek az Országról kell beszélni.

Jézus meghatározott programot, helyzethez illő akcióttervet adott küldötteinek.

Elébe teszek ezeknek az állításoknak még egy mozzanatot: a küldöttek tanítványokból lettek, nem is olyan régi tanítványokból.

Rólunk van tehát szó: tanítványokból apostolokká váló emberekről. Rólunk és arról, hogy mit kell tennünk. Jézus apostolokat választ és elmondja „marketingjének” néhány pontját. „A pogányokhoz ne menjetek”, „a szamaritánusok városaiba be ne térjete”. „Hirdessétek: közel van a mennyek országa”. „Gyógyítsatok”. „Ne vigyetek magatokkal úti tarisznyát”. „Ingyen adjátok”. „Menjete Izrael házának elveszett juhaihoz”.

Minden tanítónak az a dolga, hogy küldje tanítványait, és minden tanító elmondja küldötteinek azt, hogy miként tudnak eredményesen cselekedni. Így tett Jézus és így tesz ma is minden küldő, aki nem akarja, hogy küldöttei vaktában dolgozzanak. A mai olvasmányok Jézus mellett egy másik tanítóra is ráirányítják figyelmünket. A szentlecke Pál szavait idézi, aki nagy lendülettel fordul kedvenc tanítványához, Timóteushoz. Eltelt az idő és a tanítvány Timóteusból küldött lett, önálló hirdető. Az Ország örömhírének hirdetője. Mit tegyen Timóteus, hogy alkalmas legyen új feladatának teljesítésére? Az

örömhír mondása során három szempontra kell ügyelnie.

Érvelnie kell. Ha mondom néhány ezzel ellentétes hirdetési módot, akkor mindjárt jól látjátok mire kell ügyelnünk munkánk során. Az érvelés nem erőszakoskodás, az érvelés nem letorkolás, az érvelés nem elszedítés, az érvelés nem bolonddó tevés, az érvelés nem becsapás, az érvelés nem a másik minősítgetése. Folytathatnám, hogy még mi nem érvelés, de azt hiszem kezd alakulni, mit értünk ezen. Nem is az érvelés hajszálpontos definícióját szeretném megadni, hanem a fontosságát akarom hangsúlyozni, a gyakorlását akarom lelketekre kötni. Jézus tanítása nem értelmetlen dolog, Jézus evangéliuma nem érzelmesség, Jézus parancsai nem tekintélyi alapon másokra rákényszerített kötelek, az Atya Országá nem összefüggéstelen összevissza ország, hanem ezernyi logikus szállal egymásba kapcsolódó fogalom-élet-cselekvés világ, ahol az ember számára lényegileg felfoghatatlan misztériumoknak megvan a maguk pontos helye: hatásuk, jelentőségük, szerepük világosan látható. Isten földi és égi világrendje oly pontos és szép, hogy nem szorul ködösítésre, nincs szükség arra, hogy intézmény vagy erőszakos szervezet kényszerítse rá elfogadását az emberekre. Fel kell tárunk ennek az Országnak a törvényeit és szépségét, meg kell mutatunk az embereknek, hogy vonzza őket, hogy tudjanak az Atyához menni. Nagyon érdekesnek tartom, hogy Pál nem a lelkesedésről, entuziazmusról, rajongásról, bepörgésről beszél, hanem érvelésről. Ő is tudhatta azt, amit ma világosan látok: a keresztény hit nemcsak elhívés kérdése, a hit nem érzés kérdése. A hitnek hihetőnek kell lenni, ha meg akar állni a különféle hitok és világnézetek kavargásában. A hit akkor lesz hihető, ha érvelni lehet mellette. Akár deduktíve, akár induktíve, akár a hittartalmak állításával, akár a belőlük fakadó következmények helyességének fel- és elismerésével. A helyes élet, az igaznak és értékesnek bizonyuló gyakorlat, az ortopraxis, megannyi érved ad a híret beszélő apostol számára. Amit az ember értelmesnek, megérvelhetőnek lát, arra rá tudja tenni az életét. Ezért kell eltávolítanunk Istenről szóló beszélgetéseinkből minden tekintélyeskedést, leszólást, rossz értelemben vett kinyilatkoztatást, alázatos elfogadást, meghunyászkodást, esztelen-gondolattalan rábámészkodást.

Óhatatlanul meglódnak az ember gondolatai, ha a párbeszédnek erről a fontos eleméről, az érvelésről esik szó. Külön elmélkedés, lelkigyakorlat is szólhatna erről, de itt most más célunk van. Ezért rátok bízom, hogyan folytatjátok ezt a gondolatsort. Szemügyre veszem tehát Pál másik tanácsát, az intést.

Nehéz dolog ez, nem fülük hozzá az ember foga. Könnyebb letolni valakit, mint meginteni. A letoláshoz,

a megfegyveléshez elegendő az is, hogy dühös vagyok. Nem gondolkodom, nem imádkozom, nem szedem össze magam, nem kérek tanácsot a nálam okosabbaktól, vagy szentebektől, hanem nekirohanok a másiknak és leteremtem a sárga földig. De tehetek mást is. Mert könnyebb mást megszólítani, mint meginteni. Ebben a változatban nincs csattogás, pattogás, szikrázás és leteremtés, hanem van helyette szép csendes hátamögött-megbeszélés-kibeszélés, bírálgatás, értékelés, kitergetés, sokszor igaztalanul, megértés nélkül, kellő ismeretek nélkül, amelyeket éppen az tudna szolgáltatni nekem, akihez nem óhajtok fordulni. Amennyire alapvető az érvelés a hit megértése, a dolgok, helyzetek megbeszélése terén, annyira döntő az egészséges közösségi élet szempontjából az, hogy tudunk-e és korrektül tudunk-e bírálni és bírálatot elfogadni. Nem könnyű ennek a stílusnak az elsajátítása. Az átlagos keresztény hajlamosabb a másik bűne láttán alázatosan szemet forgatni és a háta mögött, a fensőbbtség tudatában kígyót-békát rákiabálni, vagy rásuttogni. Megismétlem: közösségi életünk egészsége függ a bátor, megalapozott szókimondástól. Ha valamihez, úgy az intéshez nagyon kell a szeretet. Ilyenkor látszik meg, hogy szeretet hirdetésünk prédikáció-e, vagy pedig bennünk élő valóságban gyökerezik.

Bár a racionális érvelést említette elsősorban, Pál testvérünk nagyon jól tudta, hogy az ember érzelmi lény is. Kell a buzdítás, a lelkesítés, akár szóval, akár példaadó cselekedetekkel. El kell mondanunk másoknak, hogy milyen jó és szép az Istenben hívők élete. Ösztönöznünk és bátorítanunk kell az evangéliumi cselekvésre. Tűznek kell lenni bennünk, ami felgyullaszthatja mások szívét is. Minden értelmi átlátás és biztonság mellett kellene a lelkesültség órái vagy pillanatai, amikor emmauszi tanítványok módjára lángol a szívünk. Boldog az az ember, akinek voltak felhevült percei. Hányszor kapunk új lendületet ezekre visszaemlékezve! Bár távol áll tőlünk minden kényszer, éppen azért, mert tudjuk, hogy boldogító a Jézus követők élete, másoknak is elmondjuk: lépj az útra, indulj meg rajta! Buzdítás és szabadságtisztelet szépen megfér egymással. Dicsérem és példának állítom az Urat és azt mondom: légy olyan, mint Ő.

Kinek érvelünk, kit bírálunk, kit buzdítunk? Elvileg mindenkinek érvelünk és mindenkit buzdítunk. Gyakorlatilag azonban behatárolt azok köre, akik felé fordulunk. Jézus így beszél: „Ha egy faluba vagy városba érkeztek, érdeklődjétek, ki ott az érdemes ember és maradjatok nála”. Méltó, axios emberrel kell szót érteni. Pál pedig így ír Timóteusnak: „Amit tőlem számos tanú jelenlétében hallottál, közöld megbízható emberekkel, akik mások oktatására is alkalmasak.” Pisztosz, hűséges emberekkel kell foglalkoznunk, akik képesek továbbadni a hallottakat. Marketing ez bizony,

a javából és segít elviselni a szemrehányásokat, amit személyválogatás, elitképzés címén vágnak a fejünkhöz. Jó, ha Jézust és Pált látjuk szemünk előtt, amikor hatékony apostoli munkát akarunk végezni. Határozottabb lesz a vonalvezetésünk, átgondoltabb a cselekvésünk. Tudjuk, kit utánozunk, kinek a munkamódszerét használjuk. Érvelés, intés, buzdítás. Szöveg és ismét szöveg. Az évek során sokszor belefáradunk a beszédbe. Pedig beszélni kell, mert szövegek elmondására kaptunk küldetést. Szolgálatunk jelentős területe a tanítás. Ha elmúlnak a csüggedés és levertség órái, mi is rájövünk arra, hogy érdemes tanítani. Tovább vállaljuk a beszédet, mert újból látjuk az értelmét. Nem akarom részletezni, hogy milyenek kell lenni szövegeinknek, de néhány gondolatot felvetek, hogy továbbfűzhessétek.

A jó szövegnek igaznak kell lenni. Ami nem tükrözi az objektív valóságot, az félrevezet, hamis ismereteket ad és előbb-utóbb kudarchoz vezet. A jó szövegnek evangéliuminak kell lenni. Legsikerültebb elmékedéseinkben néha rátalálunk arra a témaválasztásra és arra a stílusra, amelyről úgy érezzük: ezt a szentírásban is olvashattuk volna. Ilyenkor sikerül háttérbe szorítani egyéniségünket és azt tolmácsoljuk, amit a Lélek mond nekünk. A jó szöveg nemcsak igaz, hanem alkalmasan megválasztott. Emberre, helyre, időre szabott, hogy hatékony lehessen. Egy ugyanazon igazságnak százféle arca lehet a hozzáértő kezében. Meg kell találnunk azt a kifejezést, amely az adott helyzetben a leginkább magától értetődő. Nem könnyű dolog ez, sok gondunk származik belőle.

A jó szöveg bátor, mert igazságtartalma azzá teszi. Az objektív igazságnak nincs félni valója. Minden félelem megalkuváshoz, szövegtorzításhoz vezet. A torzított már nem igaz, nem alkalmas a helyes cselekvésre. A rossz szövegek eredménye a sikertelenség. A jó szöveg nem hízeleg, nem keresi hallgatósága kedvét. Nem csiklandozza a füleket modernségével, intelligenciájával, ki tudja még mivel. A jó szöveg csak egyetlen hallgatóra van tekintettel: Jézus Krisztusra, akinek a tetszése az egyetlen kritérium számára. Végül, a jó szöveg fedezete a tanúságtevő élet, amely hihetővé teszi, élehetőnek, megvalósíthatónak mutatja azt, amit a beszéd előtár.

Küldöttek vagyunk, testvérek, és elég sok jó tanácsot kaptunk munkánkhoz Jézustól, Páltól, de minden igaz embertől is. Elmúlt évszázadok kínálják tapasztalataikat, rendelkezésünkre áll a mai tudomány minden eredménye. El kell döntenünk, vállaljuk-e küldetésünket tudatosan, egész életünkre. Ennek a döntésnek kell megszületni ezen a lelkigyakorlaton. Jézusnak megbízható, azaz pisztosz, hűséges munkásra van szüksége minden napszakban. Jézus munkásokat keres szőlőbe, aratásra. Jézusnak hűséges sáfároknak, vagonkezelőkre, ökonómusokra, közigazdászokra van

szüksége. Jézusnak emberhalászokra van szüksége. Simonról és Andrásról azt hallom, hogy ők mindjárt otthagyták hálójukat. Naivitás ez? Lehetséges ez? Nekem mennyi időre van szükségem, hogy idáig jussak és még mennyi idő fog eltelni, amíg fenntartás nélkül Jézus mellett döntök? Tehetetlenségem igazolására nem hivatkozhatom gyarlóságomra, felsorolva ilyen vagy olyan érveket. Az első apostolok is összeállíthattak magukról egy egészen csinos tökéletlenség gyűjteményt. Nekem azonban sokat mond Máté egyetlen, kurta szava: ezt a tizenkettőt választotta Jézus és nem másokat. Ezeket az embereket. Ebbe a szobába is ezeket az embereket gyűjtötte össze Jézus a Lélek által és nem másokat. A szebbek és okosabbak máshol vannak. Mit csináljunk? Ez a helyzet és itt ezek az emberek vannak. Induljunk ezért küldetésünk teljesítésére alacsonyszívűségben és békében.

A küldöttnek béke van a szívében, amikor útnak indul. Lehet az idő alkalmas vagy alkalmatlan, lehet jó vagy rossz. Lehet itt eső, máshol majd kisüt a Nap. Lehet, hogy valaki ma sír, és nem biztos, hogy holnap örül. Lehet, hogy ma bántják, és nem tudja, mit hoz a következő nap. De esőben, viharban, szorongatásban benne él a béke.

Béke, mert őszintén és elfogulatlanul keresi az igazságot.

Béke, mert kimondja azt, amit igaznak tud.

Béke, mert nyitott az új igazságokra.

Béke, mert alakítani tudja a látását.

Béke, mert szabadon, szabad embereknek mondja az igazságot.

Béke, mert nincsenek erőszakos eszközei.

Béke, mert nem haragszik senkire.

Béke, mert tud bűnbánatot tartani.

Béke, mert alacsonyszívű.

Béke, mert elfogadja magát tökéletlennek.

Béke, mert vállalja, hogy holnap továbblép Isten felé.

Béke, mert bármikor újra tud kezdeni.

Béke, mert ha kudarcot vallott, nem lázad fel.

Béke, mert harmóniában van szava és élete szándéka.

Béke, mert szabadnak tudja magát a világtól.

Béke, mert nincs aggódni valója.

Béke, mert nincs veszteni valója.

Béke, mert minden bajban nyugodtan alszik.

Béke, mert boldognak érzi és tudja magát.

Béke, mert nappal Istennel jár, éjjel Róla álmodik.

Béke, mert csak Isten a szenvedélye.

Béke, mert csak benne bizakodik.

Az úton járó apostolok békéje szálljon ránk és legyen velünk mindenkor!

(folytatjuk)

BULÁNYI GYÖRGY

PRO MEMÓRIA

Az elmúlt augusztusban felkeresett egy rendtársam. Felkínálta annak a lehetőségét, hogy elhelyezi Rendünk levéltárában részint szellemi termékeinket, részint pedig majdani történeti érdeklődésre számítható dokumentációs anyagunkat. Szellemi termékeinkre vonatkozóan azt mondtam, hogy sajnálom, ha sok munkával gépelt dolgaink egy példánya használatlanul porosodna. A dokumentációs anyagot illetően pedig azt mondtam, hogy majd gondoskodom arról, hogy megmaradjon. Ebből a gondoskodási szándékból született meg ennek a kötetnek a gondolata.

Eseményekben gazdag év áll mögöttünk: ágasodás, katonai szolgálat, a hozzánk tartozó kispapokat ért támadások, a piarista generális közvetítő szerepe, a Vatikán érdekeltté válása. Az események a múltba, bokrunk múltjába eresztik gyökereiket. Ezért viseli a kötet első része a Negyedfél évtized címet. A '45 februári sorsdöntő találkozással indul a kötet. Folytatódik a '61. évi körlevéllel. Bemutatja az elfogadtatásért vívott küzdelem utolsó 15 évét. Végül csattanóként hozza a katonai szolgálat dokumentumait. A második rész - Rómában és idehaza az elmúlt év nehéz óráit mutatja be: hogyan védtük az Ország ügyét a katonai szolgálat megtagadása következtében súlyosabbá lett helyzetünkben. A harmadik rész - Négy éve már - hozza a Bokor és a Bíboros közt négy éve lefolyt beszélgetések anyagát. Végezetül a negyedik rész - Az élet megy tovább - a bokorstruktúra elmúlt évi alakulására s a nyári lelkigyakorlatokra fordítja figyelmünket.

Nem emlékirat ez a kötet. Egy felköszöntőre emlékezem:

„Kívánom, hogy még nagyon sokáig ne legyen idő emlékirataid megfogalmazására”. Amíg a máért és a holnapért vagyunk gondban, addig az emlékezet csak sietősen tudja fénykévéjével pásztázni a múltat. A mában és a holnapért élve csak arra lehet energiánk, hogy érthetőbbé tegyük a múltból kinövő jelent fiatalabb testvéreink számára. Nem is szeretnék eljutni az emlékirat-írásig. Most is csak kijelölöm a múltból azokat a mozzanatokat, amelyeket megemlézésre méltóknak gondol a sebtiben visszaemlékezés. A nálam fiatalabb „öregék”, akik ott voltak már a negyedfél évtized előtti kezdet eseményeinél, talán majd egyszer leírják emlékeiket... Vagy inkább nekik se legyen idejük erre?

NEGyedFÉL ÉVTIZED

Egy horvát jezsuita

Nyolcadfél esztendő. 1945 február-márciusától 1952. augusztus végéig tart ez az időszakasz. Az 1943-44-es tanévet tatai rendházunkban töltöttem. Nyár elején kaptam meg a rendelkezést, hogy tanévkezdésre, 1944.

augusztus végére Debrecenben kell lennem. A pótvizsgákat lebonyolítottuk, majd előjárói rendelkezés alapján Balatonlellére kerültem az oda kitélepített egészségügyi államtitkárság szolgálatára. Amikor november végén az államtitkárságot „ideiglenesen” átköltöztették a Balaton északi partjára, akkor mindent megfontoltam, s felhagytam ennek az ősznek általános kísértésével, a nyugat felé húzódással. December elején

elindultam kelet felé. Január első napjaiban Budapesten átkerültem a front keleti oldalára és február első napjaiban nagy-nagy protekcióval a Nyugatiban beülhettem egy vagonba, amely Hatvanon keresztül, röpké három nap alatt meg is érkezett az elmúlt nyáron kijelölt állomáshelyemre, Debrecenbe. Útipoggyászom egy aktatáska volt, amelyet soha el nem készült disszertációm kéziratai dagasztottak púposra és egy írógép. Velük töltöttem el a budapesti ostromot, velük érkeztem Debrecenbe, ahol a szobámban megtaláltam hatalmas cukrosládákban minden holmimat, amelyet szerencsére senkinek sem volt energiája az elmúlt ősön utánam szállítani nyugati irányban. Kicsomagoltam, helyreállítottam a körletrendet, valamennyi fát is találtam az udvaron, amivel feltornáztam tíz fok fölé szobám hőmérsékletét, s kopogtattam tovább az írógépet. Sok munkám nem volt. A város otthon maradt diákjai elfértek a Kollégiumban, ill. a lányok a Dóczyban. Mindössze két osztályban kellett tanítanom... igaz, voltak egy-egy osztályban vagy százan is.

Kopogtattam tehát írógépet. Egyszer aztán kopogtattak az ajtómon is. Amikor „Tessék!” szavamra megnyílt az ajtó, bejött a szobámba egy negyvenes, szikár, őszes halántékú férfi. Akkor már egy hete ott lakott nálunk a rendházban. A házfőnök csak annyit mondott róla, hogy horvát jezsuita és Bánáss prépostplébános megkérte, adjon neki egy vendégszobát rendházunkban.

Páter Kolakovich jött be a szobámba. Megkérdezte, ráérné-e másnap délután kimenni Vele a Nyilas-telepre, összeszedett ott egy munkásleánycsoportot, de azok igen gyengén tudnak németül, arra kér tehát, hogy tolmácsoljam neki. Nem emlékszem már, hogy mit tolmácsoltam, csak annyi maradt meg bennem, hogy igen vidám hangulatban folyt le a találkozó. Még kétszer jött be aztán a szobámba a következő hetekben. Amikor másodszor jött be, akkor már tudtam róla, hogy az egyik diákunknál, Forrai Pityuéknál kap ebédet, s Pityu elmondta, hogy a Páter innen Oroszországba készül misszióba.

Másodszorra gyónni jött. Első találkozásunk is ajándék volt, ez a második még inkább. Úgy éreztem akkor is, ma is, szentet gyóntathattam. Harmadjára már búcsúzni jött. Neki tovább kell most már mennie. Az itt töltött hónap alatt összehozott négy csoportot. Egy munkásfiú,

egy munkásleány, egy felnőtt és egy diákcsoportot. Ezt az utóbbit szeretné rám bízni. Mondtam, hogy szívesen elvállalom, de mondja meg, mit kell csinálnom velük, mert én főleg magyar irodalomhoz, népdalhoz, gitározáshoz, népitánchoz értek. Ő azt mondta, hogy inkább szedjem elő teológiai jegyzeteimet, bizonyítsam nekik a lélek halhatatlanságát, Isten létezését és ilyesmiket. Elmondta, hogy addig kell foglalkoznom ezzel a hat diákkal, akik majd megkeresnek, amíg el nem jutnak oda, hogy ők is magok köré tudnak ültetni vagy hatot, hogy ugyanazt csinálják majd velük, amit tőlem tanulnak. Azért kell ezt így csinálni, mert olyan idők fognak jönni, amikor az egyház majd csak így tud tovább élni.

Akkoriban Bánáss prépost és Révész református püspök kezdeményezésére havonként összejöttek beszélgetni a város református és katolikus papjai. A találkozón elmondtam a Pátértől szerzett tudományomat, a hozzászólók pedig elmagyarázták nekem, hogy nem volna szerencsés ezt az utat járnunk, mert ez a kommunisták sejt módszere és enélkül is elég bizalmatlanok az egyház irányában. A diákok azonban jöttek s én elkezdtem velük tanulmányozni Schütz: A bölcsélet elemei c. könyvének a materializmust cáfoló fejezeteit. Ebből a csoportból adódtak első gyónóim, s így a diákpasztorációt e horvát jezsuita jóvoltából el tudtam kezdeni Debrecenben már 45 kora tavaszán. Küldött, megbízott voltam, a Páter által összeszedett diákok hozzám irányították barátaikat.

Hamarosan megindult az iskolai élet, elindult a cserkészmunka is. Kerékpárokat szereztem és végigregöltük a hajdúsági, nyírségi falvakat. „Mentettük” a szegénysorsú paraszttehetségeket, akik otthonra találtak a rendház második emeletén, a Móra Ferenc Piarista Diákotthonban. Megindult Debrecenben a Világiak Hittudományi Akadémiája - indexük is volt -, részt vettünk 46-ban a tokaji, 47-ben a gyulai országos A.C. táborokon. S közben tovább élt a 45 tavaszán beindult diákcsoport is. Vasárnap délelőtt mise után találkoztunk. Kis gépelt cédulákon osztotta ki Emil a meghívottak között a kérdéseket, amelyeket valamelyik osztályteremben tárgyaltunk meg.

Aztán jött 48 nyara. Az iskolánkat elvették, regöseinket a rendőrség valahol a Nagykunságban hazaküldte, s a Svetits-ben a nyáron megtartottam az első három egész napos lelkigyakorlatot, amelyen elmagyaráztam, hogy most már csak kiscsoportokban fogunk tudni továbbtalálkozni, s Jézusért és egyházáért vállalunk is kell a vele járó kockázatot.

Négy gazdag esztendő következett ezután. 48 karácsonyán még megvolt a Manréza, Páter Hunya lelkigyakorlatán még elterjedt a hittanárok és egyetemi lelkészek köreiben a bentlakásos lelkigyakorlat és a kiscsoportokat szervezés eszméje. Másfél évvel később már az A.C. országos elnökének, Endrey Mihály

püspök vezetésével folyt a nyári lelkigyakorlatok szervezése. Soprontól Hódmezővásárhelyig, Kiskunfélegyházától Csongrádig, Váctól Szegedig, Miskolctól Pécsig és mindenekelőtt Budapesten és Debrecenben szerveződtek a lelkigyakorlatok, s alakultak nyomukban a csoportok. Közben az ellenhatás is fokozódott, a szülők kétségbe voltak esve gyermekeik jövője miatt, a Grósz-per után a püspökök visszahúzódtak: ők nem akarnak tudni többé semmiről. Valamikor 51 vége felé még Sík Sándor is szólt: Ezután már csak a templomokban jöjjetek össze... - valami ilyesfélét mondott. Miközben beszélt, ránéztem, s nem fejezte be a mondatot. Mondják, hogy amikor 52 augusztusának végén eljutott hozzá a letartóztatások híre, magát vádolva mondta: Nem tudtam parancsolni nekik! Nem tudtam parancsolni nekik! Hiszem, hogy azért is ragyog neki az örök világosság fénye, mert nem tudott parancsolni nekünk... - mert nem vette a lelkére. Nem emlékirat ez részemről. Hevenyészett, egy óra alatt írt emlékezés. Élőszóval már sokszor elmondtam. Ideje, hogy papirosra is kerüljön. Az egyháztörténet-írás valamikor majd fényt deríthet P. Kolakovich pályájára. Elmondhatja, hol és hogyan nevelődött, ki küldte őt 45 elején a fronton túlra, s hogyan tudta magát Bánáss előtt igazolni. A latin-amerikaiak úgy tudják, náluk kezdődtek a kisközösségek, mert már az ötvenes évek végén megvoltak. Magyarországon már 52-ben megvolt az első országos méretű hazaárulási perük is. Kolakovich nélkül nem lett volna. Ideje volt emléket állítani neki.

Egy Püspökkari körlevél 61 márciusából

1952-ben 11-en álltunk bíróság előtt a kisközösségek építése okán. Az ügyész a népi demokrácia megdöntésére irányuló szervezkedés vezetésével vádolta a csoportot és a legsúlyosabb büntetést kérte.

1956-ban már vagy hatvanan kerültek bíróság elé. A nyári események hatására az ügyész a tárgyalásokon visszavonta a fent említett vádat, s helyette a gyülekezési jog megsértésével vádolta testvéreinket, amelyért mindössze 2 év büntetés járt.

1961 elején már százhusz letartóztatott testvérünk várt tárgyalásra. Még a tárgyalás előtt olvasták fel a templomokban az alábbi körlevelet:

A Püspöki Kar tudomást szerzett arról, hogy aktív szolgálatban lévő katolikus papok és szolgálaton kívüli szerzetesek ellen államellenes szervezkedésben való részvétel miatt eljárás indult. Ennek kapcsán a Püspöki Kar a jövőbeni mihez tartás végett a Tisztelendő papságot az alábbiakban tájékoztatja: A Magyar Püspöki Kar híven az 1950-ben aláírt megállapodáshoz a leghatározottabban ellene van bármiféle államellenes cselekedetnek. Minden egyházi személyt vagy alkalmazottat, aki államellenes szervezkedésben részt vesz, vagy ilyen tevékenységet támogat, mint a magyar nép ellen vétőt elítél.

Nem engedhető meg, hogy felelőtlen elemek a katolikus egyházat bármilyen formában is államellenes politikai célokra használják fel. A Püspöki Kar nyomtatékosan rámutat arra, hogy azok az egyházi személyek, akik nem elsődleges hivatásukat, a lelkek krisztusi szolgálatát teljesítik, hanem a Magyar Népköztársaság Törvényeibe ütköző államellenes szervezkedést kezdeményeztek vagy kezdeményeznek, illetve abban tudatosan részt vettek vagy részt vesznek, bárhol is működjenek, bűnös tevékenységükkel a katolikus egyház kárára is cselekszenek. Sajnálatos, hogy az érintett személyek többsége az államhatalom részéről több alkalommal tapasztalt türelem és amnesziák ellenére újból okot adott arra, hogy ítélet alá kerüljön. Az egyházmegyék ordináriusainak eltökélt szándéka, hogy a jövőben határozottan fognak fellépni azon egyházi személyekkel és alkalmazottakkal szemben, akik az állam és a katolikus egyház törvényeit megszegve, hivatásukkal visszaélnék.

A Magyar Katolikus Püspöki Kar úgy magát, mint a hazáját becsületesen szolgáló, törvényeit tiszteletben tartó katolikus papságot elhatárolni kívánja az ilyen felelőtlen egyházi személyeknek cselekményeitől és bízik abban, hogy a jövőben ki-ki a maga területén elő fogja mozdítani a magyar állam és a katolikus egyház között kialakult jóviszonyt. A Püspöki Kar megkívánja, hogy a Népköztársaság Kormánya és a Magyar Katolikus Püspöki Kar között kötött megállapodást minden egyházi személy és alkalmazott megtartsa.

Budapest, 1961. március 15. Magyar Katolikus Püspöki Kar

A 120 személy nagy részét elítélték. Volt, akit nyolc évre is. Másukat csak állásukból, ill. az egyházmegyei keretből távolítottak el.

Az elmúlt évek során egyik püspökünkkel beszélgetve említést tettem erről a körlevélről. Elmondtam, hogy nem a börtön az, amitől félünk, hanem a püspökkari elítélés. Azt válaszolta, hogy ne féljünk, csak dolgozzunk, „ha persze letartóztatnak titeket, akkor elhatároljuk magunkat tőletek”!

Egy kérelem történetéből

1961 tavaszán felkerestem az Államegyházi Hivatalt. Elmondtam, hogy egyházi beosztáshoz szeretnék jutni; tudom, hogy ehhez a Hivatal engedélye kell, ezért jöttem. Azt válaszolták, hogy az ifjúság nevelését nem bízhatják reám, a Rend iskoláiban tehát nem taníthatok, de egyházmegyei alkalmazásom érdekében keressem meg Hamvas Endre csanádi püspököt, mert utójára Debrecenben szolgáltam, és ott ő az illetékes.

Egy perces találkozót kaptam a püspöktől, amely azzal végződött, hogy majd ír nekem kérelmem tárgyában. Öt évet vártam hiába. Ezután írtam le először kérelmemet - elküldve minden egyházmegyénknek.

D. a J. Kr. Budapest, 1965. VIII. 30.

Főtisztelendő Püspök Atya!

1943. II. 1-jén szenteltek pappá a piarista rendben. Iskoláink államosításáig rendünk iskoláiban tanítottam, az utolsó években Debrecenben. A Csonka-Váradai egyházmegye 1943. szept. 1-től egyetemi lelkészként alkalmazott. 1951. nov. 30-án elbocsátott. Hamarosan letartóztattak, s egyetemi lelkészi munkámat ellenforradalmi szervezkedésnek minősítve életfogytiglani börtönre ítélték. 1960. dec. 9-én szabadlábra helyeztek, büntetésem hátralevő részét törölve. Azóta nehéz testi munkát végzek, szállítómunkás vagyok a Tempó Ksz-nél.

47. évemben vagyok, s az elmúlt másfél évtized erősen megviselt, testi, szellemi, lelki erőim erősen fogyóban vannak. Tisztelettel megkérdem, módjában áll-e egyházmegyéjében papjaként alkalmazni.

Az Úr Jézus Krisztus szeretetében

A válaszok elutasítóak voltak. Közlöm a Csanádról érkező választ.

F. év augusztus 30-án azzal a kérelemmel fordul hozzám Tisztelendőség, hogy egyházmegyémbe alkalmazzam. Rövid curriculum vitae-jéből nem tűnik ki azonban több dolog. Nevezetesen az, hogy Tisztelendőség jelenleg is tagja-e a Piarista rendnek, vagy a Csonka-Váradai egyházmegyébe inkarnálódott-e. Hovatartozásának okmányait küldje meg hivatalomnak, érdemben csak úgy lehet ügyével foglalkozni.

Imába ajánlottan vagyok üdvözlettel

Kalocsa, 1965. szeptember 6. Hamvas érsek

Elküldtem válaszként az alábbi „igazolást”:

Igazolás

Alulírott hivatalosan igazolom, hogy Bulányi György, aki Budapesten 1919. január hó 9-én született, 1936. évi augusztus hó 27-én a Piarista Rendbe lépett. A noviciátus kitöltése után 1937. évi augusztus hó 28-án egyszerű, majd 1940. évi szeptember 12-én ünnepélyes szerzetesi fogadalmat tett, 1943. évi január hó 31-én pedig áldozópappá szentelték.

1948-ig különböző rendi beosztásokban működött. A katolikus iskolák államosításakor 1948-ban a csonka nagyváradai egyházmegye alkalmazta, anélkül azonban, hogy a Rendből kilépett, illetve az egyházmegyébe inkarnációt kért és kapott volna. 1951. november végén egyházmegyei alkalmazása megszűnt. Akkor, mivel a meghagyott és államilag engedélyezett keretben már nem kaphatott helyet, világi foglalkozást vállalt anélkül, hogy megszűnt volna szerzetes lenni. Ha államjogilag nem is tekinthető a Piarista Rend magyar rendtartománya tagjának, egyházzogilag feltétlenül hozzátartozik a Rend egyeteméhez. Budapest, 1965. szept. hó 18. Albert István

piarista tartományfőnök

Viszontválaszként a következő levelet kaptam:

Visszatérve az elmúlt év december 23-i kelettel megküldött rendi igazolásra és Tisztelendőség

levelére, megköszönve egészségi állapotom jobbulására kifejezett jókívánatait közlöm, hogy a kalocsai főegyházmegyében nem áll módomban és szándékomban papomként alkalmazni. Szükségesnek látom ezt világosan közölni Tisztelendőségeddel azzal a jó tanáccsal, hogy kérésével forduljon a Budapesthez közel fekvő egyházmegyék főpásztorához.

Addig is könnyebb munkaalkalmat keresni igyekezzon, sokakhoz hasonlóan, a világban élve jó példát mutatni és buzgó katolikus és szerzetesi életet élni.

Imáiba ajánlottan vagyok üdvözlettel

Kalocsa, 1966. január 14. Hamvas Endre

kalocsai érsek

Aztán évek múltak. 69 végén mentem el Halásztelekre adminisztrátornak. Megismertem az egyházmegye papságát. Egyikük biztatására írtam egy egyetlen mondatos újabb kérelmet a püspöknek. Válaszul hosszú levelet kaptam.

Kedves Oltártestvérem!

Folyó évi június 13-ról kelt nb. levelét megkaptam. Kérelmét megfontolás tárgyává tettem és kellő mérlegelés után az a javaslatom, hogy kérelmével forduljon a Piarista Rend Tartományfőnökéhez és kérje a Rendbe történő visszavételét. Jóllehet, súlyos paphiányban szenved minden egyházmegye, így a mienk is, mégis megfelelőbbnek tartom, ha Rendjében helyezkedik el. A világi pap számára manapság sokkal nehezebb a fegyelmezett élet elviselése, mint valaha is volt. Különleges igényeket kielégíteni nem tudunk, a lekipásztori munka nagy alázatosságot igényel, mert nem bírának születünk, hanem jézusi szelídséggel kell az embereket a keresztség útján az Igéhez vezetni és az Úrnál hűségben megtartani; Főtisztelendőség rendkívüli képzettsége és sajátos elhivatottsága inkább juthat működési területhez olyan nagy múltú Rend keretén belül, mint amilyen a Magyarországi Piarista Rend. Számunkra, világi papok számára manapság a szentferenci szelídségre van szükségünk, nem hódítani és nem tündökölni óhajtunk, hanem az evangéliumi szellemben szelíden és aláztatatosan szolgálni. A lelkiileg és érzelmileg felborzoló mai világot az örök boldogság útján vezetgetni csak így lehet. Őszintén kívánom terveinek megvalósulását és azt, hogy kivételes tehetségével szolgálatot tehessen Egyházunknak, de elsősorban is, minden tisztelet megérdemlő és sokszor bizony nagy kereszteteket hordozó magyar népünknek. Szeretettel köszönti Székesfehérvár, 1971. június 24. Kisberk Imre

püspök

apostoli kormányzó

A következő írásos megmozdulásig eltelt megint jó öt esztendő. 1976. nov. 24-én írtam a Bíborosnak (K. A. 77-9/31-32).

Az utóbbi esztendőben egyre határozottabb és hangosabb lett a vád, hogy hiába kínálják tálcán a

püspökök a plébániákat, nem fogadom el, nem akarok szolgálni. Így került aztán sor arra, hogy az elmúlt nyáron megküldtem minden püspöknek az alábbi írást.

Dokumentáció

Egyre sűrűbben jutnak el hozzám információk, amelyek arról tanúskodnak, hogy az Ordinárius Atyáknak kétségeik vannak atekintetben, hogy kész voltam-e a múltban, kész vagyok-e a jelenben egyházmegyei szolgálatra. Ennek az írásnak az a célja, hogy eloszlasson minden kétséget. Kijelentem tehát, mindig kész voltam és ma is készen állok egyházmegyei papi szolgálatra.

Hogy e szolgálat érdekében börtönből szabadulásom óta hányszor és hányszor folytattam szóbeli tárgyalást a mindenkori ordináriusokkal, arról ma már csak hiányos beszámolót tudnék készíteni. Ezért a birtokomban levő írásos dokumentációk anyagát sorolom fel az alábbiakban. Bármikor kész vagyok a dokumentumok fotókópiájának a megküldésére is.

1965. aug. 30-án kelt levelem tíz egyházmegyei hivatal számára. Idézet a levélből: „Tisztelettel megkérdem, módjában áll-e egyházmegyéjében papként alkalmazni.”

A fenti ajánlott levél feladóvevényei, melyeknek a 140. postahivatali ragszámait az alábbiak: Eger 9872, Veszprém 9874, Kalocsa 9875, Vác 9876, Szeged 9877, Pécs 9878, Szombathely 9879, Győr 9880, Esztergom 9881, Székesfehérvár 9882.

A fenti tíz levélre érkező és felvételt nem eredményező válaszevelek, melyek keltét és iktatószámát közlöm, az alábbiak: Esztergom 65-9-3025/1965; Győr 65-9-4-2883/1965; Kalocsa 65-9-6-2708; Vác 65-9-20-2571/1965; Székesfehérvár 65-9-6-1631/1965; Veszprém 65-9-7-2130/1965; Eger 66-1-15 ikt. sz. nélküli; Szeged 66-1-14-1729/1965; Pécs 65-9-3-1197/1965; Szombathely szóbeli üzenetet küldött.

Vác és Kalocsa fenti válaszána kérésére megküldtem a Kegyesitanítórend magyar rendtartományának főnökétől kiállított 443/1965. sz. igazolást korábbi egyházi működésemről. Vácról nem kaptam viszontválaszt. A kalocsai elutasító levél kelte és iktatószáma 66-1-14-3507/1965.

Az 1971. jún. 13-i kelt Székesfehérvárra írt kérelmemre kapott elutasító levél, melynek kelte és iktatószáma: 71-6-24-1131/1971.

Az 1976. nov. 24-én Esztergomba írt kérelmem és az átvételt igazoló tértivevény. Idézet e levélből: „...újból kinyilvánítom teljes szolgálati készségemet...” erre a levélre mind a mai napig nem kaptam választ.

Az 1976. dec. 21-én Vádra írt kérelmem és az átvételt igazoló tértivevény. Erre a levelemre sem kaptam mind a mai napig választ.

Az 1979. jan. 3-án kelt ajánlott és tértivevényes levelem az összes ordináriusokhoz. Idézet a levélből: „...ajánlom fel újra szolgálataimat, ahogyan azt már

korábban is megtettem...” A feladó, ill. a tértivevények 114. postahivatalai ragszámai az alábbiak: Székesfehérvár 619/2; Szombathely 620/2; Győr 621/2; Szeged 622/2; Veszprém 623/2; Pécs 624/2; Nyíregyháza 625/2; Kalocsa 626/2; Vác 627/2; Pannonhalma 628/2; Eger 629/2; Esztergom 630/2. Paskai püspök atya válaszolt a püspöki kar megbízásából levelemre, de a válasz nem reflektált szolgálatfelajánlásomra.

Jelen 1980. máj. 30-i keltű levelemet megküldöm nemcsak az összes ordináriusoknak, hanem a segédpüspök atyáknak is, hogy módjukban legyen tudomásul venni a tényállást és megcáfolni mindazokat az alaptalan állításokat, amelyek - egyházunk kárára - elmarasztalnak engem a számomra állítólagosan felajánlott egyházmegyei szolgálatok visszautasításában.

Kérem gondviselő Istenünket, hogy ez a tájékoztatás szolgálja Jézus szándékát, „hogy mindnyájan egyek legyünk.”

Erre az írásra két válaszlevelet is kaptam.

Főtisztelendő Atya!

Az egyházmegyei szolgálattal kapcsolatos kéréseiről készült dokumentációt kézhez kaptam és az abban foglaltakat tudomásul vettem. Én magam is annak örülnék, ha a felmerült kérdések megnyugtató megoldást nyerhetnének egyházunk javára, amelyhez kérem imáimban Urunk Jézus Krisztus áldását.

Testvéri szeretettel köszöntöm Veszprém, 1980. június 5. dr. Paskai László

veszprémi püspök

Tisztelendőség f. évi május hó 30-án kelt levelét a hozzá csatolt melléklettel együtt megkaptam. Ha nem terhes, kérném, hogy adjon a közöltek kapcsán egy rövid tájékoztatást. Tisztelendőség a szerzetesrendek feloszlata után a debreceni apostoli kormányzóság (a nagyváradi egyházmegye magyarországi része, melyet 1952-ben kormányzatilag egyesítettek a csanádi egyházmegyével) keretében nyert alkalmazást. Arra kérném, ha emlékszik rá, tájékoztasson, hogyan és mikor szűnt meg a kapcsolata az egyházmegyével. Az itteni iratokban erre nézve nem található részletes eligazítás.

Őszinte tisztelettel

Szeged, 1980. július 24. dr. Udvardy József

csanádi püspök

A nyár elején Varga László piarista provinciális közölte velem, hogy Cserháti pécsi püspök kijelentette május végén Ruiz generálisnak, hogy ő hajlandó plébániát adni nekem; ezért a provinciális ismételt és nyomatékosan ajánlotta, hogy keressem meg a pécsi püspököt.

A pécsi püspök 48-ban egyetemi lelkész társam volt. 49 őszén Pécsen lelkigyakorlatot tartottam pécsi egyetemistáknak. 76 végén kerestem meg őt újból.

Őszintén buzgólkodott abban az irányban, hogy a pesti (jezsuita) Jézus Szíve templomban kaphassak kisegítő lelkészi beosztást. A Bíborost azonban nem tudta erre rávenni. Mikor később láttam, hogy őt is irritálják a püspöki karhoz írt leveleink és látogatásaink, megírtam neki, hogy akkor keresem majd meg, amikor hív. Provinciálisom fenti ajánlatára levéllel kerestem meg. Főtisztelendő Püspök Atya!

Varga László piarista provinciális a nyár folyamán közölte velem, hogy a piarista generális ittjártakor hármában beszélgetek a Püspök Atyával személyemmel kapcsolatos kérdésekről. E beszélgetés alapján a provinciális arra biztatott, hogy keressem meg a Püspök Atyát.

Magam másfél éve azt írtam Püspök Atyának, hogy majd akkor keresem meg, amikor hív. Mivel provinciálisom kívánságával nem szeretnék szembekerülni, ezért jelen soraimmal megkérdem Püspök Atyát, hogy helyesnek találja-e találkozásunkat. Ha igen, akkor készségesen megkeresem a Püspök Atya által megjelölt helyen és időben.

Az apostolutód iránti tisztelettel Budapest, 1980. aug. 25.

Táviratilag hívott magához. Aug. 28-án elmondta, hogy kinézett nekem egy pécsi káplán-ságot. Aug. 29-én pedig közölte, hogy az Államegyházi Hivatal leállította, mert türelmük fogytán van ebben a kérdésben, s ha a szeptember végén Budapestre jövő Casaroli nem dönt az ő e tárgyú Rómába küldött feljegyzésük értelmében személyem Rómából jövő elítélésével, akkor hazaáruhási pert akasztanak nyakamba. Az aug. 28-i beszélgetés után írtam az alábbi írást, amelyből kiolvasható, milyen feltételek mellett („én szabom meg a feltételeket, s ha nem teljesíted, szuszpendállok”) kínálódott fel a pécsi káplánság.

Feljegyzés

amellyel elindultam Isten nevében az aug. 29-i találkozásra Cserháti püspök úrral. - Alapul tekintve mindazt, amit az aug. 28-i találkozásunk során mondott nekem.

Egyházmegyei felvételemet nem azon az áron kértem, hogy lemondok annak a tevékenységnek a folytatásáról, amelyet Isten segítségével 36 esztendő óta minden gyarló erőmmel folytatok. Bár bűnös ember vagyok, bűnömet nem abban a tevékenységben látom, amelynek egész életemet szenteltem, s amely miatt annyi szenvedést, szorongatást és kirekesztést szenvedtem el mind a mai napig részint a világi, részint az egyházi hatóságok részéről.

Egyházmegyei felvételemet annak a reményében kértem, hogy tevékenységemet valamelyik püspök atyai pártfogása mellett folytatom. Reméltem ezt azon az alapon, hogy tevékenységemet a Szentszék indítására kezdtem, a hierarchia atyai támogatása mellett folytattam mindaddig, amíg az ateista

államhatalom ellenem hozott adminisztrációs intézkedései ezt a támogatást be nem fojtották. Tevékenységem legjobb tudásom szerint összhangban van a zsinat és az azt követő szinódusok tanításával, e tevékenység eszmei tartalma a Hittani Kongregáció ítélete szerint semmiben sem ellenkezik az Egyház tanításával, ezért élt bennem a remény, hogy tevékenységem elnyerheti az Egyház hazai püspökeinek támogatását.

Így lévén a dolgok, csak a legmélyebb megdöbbenéssel vehetem tudomásul, hogy a velem való kapcsolattartás és a rám hallgatás kizár a szemináriumi felvételtől, a szemináriumi tanulmányok folytatásából és szentelési akadálynak számít. Még szomorúbb megdöbbenést vált ki belőlem, ha tőlem magamtól is az kívántatik, hogy ne keressem rám hallgató testvéreimet Jézus Krisztusban, hogy hassak oda, hogy ne keressenek, és hogy ne hallgassanak reám. Mind e kívánságok teljesítése annyit jelentene, hogy magam zárom magamat szellemi-lelki értelemben vett börtönbe. Ezt a kívánságot nem teljesíthetem. Amit én a Lélek szavának gondolok, azt nyíltan és a háztetőkről is hirdetem, s mindennap azért imádkozom, hogy ezt minél többen meghallják, erre minél többen hallgassanak. Bárki kívánja tőlem ennek ellenkezőjét, nem teljesíthetem kérését. Inkább akarok engedelmeskedni Istennek. Ezért az engedelmeskedésért viseltem jó szívvel életem eddigi megpróbáltatásait, ezért az engedelmeskedésért kész vagyok továbbra is megpróbáltatásokat szenvedni. Ha a fenti kívánságok szerint én magam is elhatárolnám magamat magamtól, ez teljes meghasonlást eredményezne bennem, amelybe lelkiileg is, testileg is nagyon hamar belepusztulnék. Lelki öngyilkosság, Szentlélek elleni bűn volna ez részemről.

Kérem továbbra is egyházmegyei felvételemet, hogy az a tevékenységem, amelyet a fentiek alapján Magyarországon az „Egyház reményének” gondolok, végre az Egyház püspökeinek támogatása mellett folytatódhassék. Évekkel ezelőtt provinciám is felajánlotta a keretbe vevést - sajnos a fenti, számomra elfogadhatatlan feltételek mellett. Lelkiismeretem szavát hallva Albert provinciális visszavonta felvételi ajánlatát.

Amíg élek, remélek. Változatlanul remélek abban, hogy a Lélek erejében tovább növekedik Magyarországon azoknak a katolikusoknak a száma, akik a kisközösségekben nevelődve készséges szolgáló leszenek a jézusi igének, s ennek következtében előbb-utóbb szükségképpen megkapják a jézusi ige terjesztésére rendelt apostolutódok teljes támogatását.

Felolvastam neki. Az ötödik pontra ezt mondta: „Gyönyörű. Ezt olvasd fel még egyszer. Ez az én módszerem is.”

SIMON PÉTER

A BOKOR KÖZÖSSÉG 1970-ES ÉVEKBELI MEGÚJULÁSA...

Agostino Casaroli bíboros, a Vatikán keleti politikájának nagykövete az 1970-es évek első felében így emlékezett meg az egyház kisközösségeiről: „A katonaság és rendőrség által támogatott állam- és pártapparátussal, valamint a bíróságokkal és büntető szervekkel szemben, az iskolától, az ifjúságtól elzárt Egyház túl gyengének tűnik... Egyre kevesebb fiatal járt templomba. Egész társadalmi rétegek - közhivatalnokok, katonák, pedagógusok - tűntek el onnan. Lengyelországot kivéve az Egyház - a marxisták reményeinek megfelelően - a haldoklás jeleit mutatta. Titokban azonban tovább élt a „spirituális egyház”, és a földalatti életre berendezkedett válogatott csoportok szerveződtek. Ők gyakran tették ki magukat a törvény szigorának, de folyamatosan ellenálltak, és a kormányok tiltakozásai ellenére továbbterjedtek. Ilyen helyzetben az Egyház reménye - természetesen Isten segítsége mellett - a híveknek erre az egyre kisebbedő élcsapatára, a püspökök, papok, szerzetesek, szerzetesnők és világiak szenvedéseire támaszkodhatott, akiket a rezsím folyamatosan üldözött, még ha az idő múlásával módszereinek brutalitása enyhült is kissé.” A Bulányi György vezette Bokor közösség is hozzájárult az egyházi élet aktivitásához, mert egyre több fiatallal kerültek kapcsolatba, és vonták be őket a bázisközösségükbe. Az igazi ifjúsági vallási élet a kisközösségeken belül zajlott, mert ott a rendszer által szabott feltételek közepette is kontrollálás nélkül tanulhattak a hitről. Az 1950-60-as évek szigorú terrorjából csak az összejövetelek megfigyelése, illetve ritkább esetekben állami közbelépés és a fegyelmezés maradt meg. A fegyelmezés inkább jelentett elbeszélgetést, zsarolást, mint konkrét fizikai bántalmazást.

A korábban már említett politikai viszonyok is adottak voltak ahhoz, hogy a Bokor tagok hosszú várakozás után ismét rendszeresen összejárjanak, programokat csináljanak és közösen megéljék a hitüket. A 70-es évek hirtelen jött enyhülése nem törölt el és nem is

törölhetett el minden félelmet és fenntartást az állammal szemben, ezért a találkozóikat titokban szervezték meg és lakásokban gyűltek össze. A kisközösségi forma nagy védelmet nyújt a beépülések, és megfigyelések ellen, emellett a Bokor a szeretetközösség megélésének egyetlen létformáját látja benne. „Szeretni csak személyesen, emberszabású mértékben, bensőséges körben lehetséges” - jelentette ki Bulányi György. A kisközösségben előtérben van az egyén őszinte megnyilvánulása, az imádság lehetősége,

barátságok ápolása, ami egy nagyobb családi formának tekinthető.

A közösségi találkozók működéséről, felépítéséről és időtartamáról a tagjai határoznak, nincs semmilyen előírás amit be kell tartani, minden kisközösség autonóm. Ennek ellenére sok hasonlóságot mutattak a csoportok, mivel az egymásból kialakuló közösségek jól bevált formákat örökítettek át a belőlük kialakuló újabb csoportok felé. Az volt a legelterjedtebb forma, amit Bulányi György dolgozott ki, miszerint: a találkozóknak mindig van egy elnöke, aki levezeti a beszélgetést, személye alkalmanként változik. Az összejövetel fő részei: a megbeszélni való összegyűjtése, elmélkedés-imádság, a találkozóra választott anyag megvitatása és a következő téma kitűzése. Egy közös étkezés zárja a találkozót, ami alatt a kötetlen beszélgetés és az összegyűjtött kérdések megvitatásának ideje érkezik el.

Az ideális létszám egy kisközösségben 1 tanító és 12 tanítvány, akikből később tanítók lesznek és egymástól függetlenül vezetnek egy tanítványokból álló csoportot. A Bokor közösség annak a megvalósítására törekszik, hogy mindenkinek legyen egy „felvevő” csoportja, ahol a tanulás folyamata zajlik, és legyen egy „leadó” csoportja, akiknek a megszerzett tudást továbbadja. Ezzel a struktúrával Jézus akarják követni, aki szintén 12 embert gyűjtött maga köré azzal a céllal, hogy később a Jézusi tanítást a világ felé közvetítsék. Ez egy jó elképzelés, mert néhány évtized alatt elérhető lenne az emberiség teljes lefedése, és az örömhír mindenkihez eljuthatna. Ennek a tervnek a gyakorlati megvalósítása miatt, a Bokor közösség a 70-es évek első felében gombamód szaporodik szerte az országban. 1972-ben megvalósult az első csoportvezetői lelkigyakorlat 19 fővel, ami 19 aktív csoport jelenlétére utal. A lelkigyakorlatok tartására való meghívás 1973-ban már olyan mértékű, hogy Bulányi páter első esetben kéri meg két nem pap közösségi társát lelkigyakorlatok megtartására. A közösség növekedése és népszerűsége egyházi berkeken belül ekkor még töretlen.

1974-75-re kialakult az a struktúra, amely mai napig alapja a Bokor bázisközösségnek. Ahogyan a belső működés lehetséges formái kikristályosodtak, úgy sokszorozódtak meg az ország különböző helyein az állami titkosszolgálat által is jól ismert Bokor csoportok. A gyakorlat azt igazolta, hogy ahol volt belső vallásos élet, ott ki tudott bontakozni ez a kezdeményezés. A Bokor kisközösségekből - csoportokból - épül fel. Néhány kisközösségből létrejövő közösségvezetői csoportosulás az ÁG vagy a Régió, ezek fogják össze az alájuk tartozó csoportokat. Az egyes kisközösségek vezetői vagy képviselői Közösség Vezető Tanácsot (röviden: KVT) alkotnak, és évi rendszeres tanácskozásukon megtárgyalják a közösség ügyeit és az éves programokat. A Bokor

közösség közösségvezetői évente egy vezető testületet választanak, a Közös Képviselőt (röviden: KK), mely egy éven át a nagyközösség ügyeit intézi és adott esetben a Bokrot képviseli. A vezető testület élén a titkár áll, amelyet a mindenkor KK tagjai sorából választanak. „A Bokor nem jogrend, hanem szeretetrend, melyben nincs hierarchia, hanem csak testvéri szolgálat. Vezetői nem kinevezett, hanem választott szolgáló vezetők. A választás minden esetben titkos szavazással történik.”⁸⁶ A helyi, kisközösségi szervezések mellett több országos rendezésű program és ünnep volt. Ezek az alkalmakon találkoztak a Bokor közösség tagjai egymással, viszont az ilyen jellegű országos találkozókból jóval kevesebb volt a 70-es években, mert elsősorban tilos volt az ilyen jellegű gyülekezés, másodsorban a kisközösségi létforma érdemi része a korábban már említett értékrend miatt a csoportokban zajlott.

A Bulányi György vezette közösség a Bokor elnevezést az 1970-es évek közepén kapta. Addig csak bulanyisták, vagy a Bulányi-féle közösség megnevezés alapján azonosították őket, mert saját választott nevük nem volt. A 70-es évek időszakra jellemző kivirágzás következtében egyre többen figyeltek fel a kisközösségre. Egy újságíró használta először ezt a kifejezést a közösség megnevezésére, forrása Bulányi György 1973-ban írt egyik tanulmánya volt. Ebben az írásban a szerzetes a világszerte sarjadó, Szentlélek által indított, egyházat megújító mozgalmakat nevezte „Bokornak”. A Bokor megnevezést azért is kezdte használni a közösség, mert botanikai szempontból - lágyszárú növények egy vagy egymáshoz közeli, több törzsről álló csoportja - és a katolikus szimbolika értelemben is - égő és el nem égő csipkebokor, melyből Isten hangja szól - alkalmasnak találta saját identitásának meghatározására.

A Bokor elnevezés elterjedése, sok csoport megalakulása, az országos hálózat kiépülése, a belső működés kritériumainak megszületése jellemzi a 70-es évek elejét és közepét. A bázisközösség akkor nyerte el a mai napig jellemző vonásait. Harcaikat ekkor elsősorban az államszocialista rendszerrel szemben vívták, akik a fiatalok ideológiai nevelését nem akarták átengedni az egyháznak. A Bokor és a többi bázisközösség új lendületet hozott az állam által szabályozott egyház életébe, de Bulányi György és követői nem sokáig örülhettek, mert az állam nem hagyhatta működni a „rossz kisközösségnek” tartott Bokor közösséget.

Bohn István plébános kispap évei Bulányi György hatása alatt

A Bokor közösséggel kapcsolatos kutatásaim során megismert levéltári források és a szakirodalom közlése mellett több Bulányi tanítvánnyal készített interjú sem akartam kihagyni a dolgozatomból. A beszélgetések

jelentőségét abban látom, hogy a megkérdezettek személyesen élték át a Kádár-korszak utolsó két évtizedét, és visszaemlékezéseik, véleményalkotásuk konkrét személyes tapasztalatokon alapul. A vizsgált történelmi kor helyes megítéléséhez szükségesnek tartom a rendelkezésünkre álló összes forrás felkutatását - amennyiben lehetséges -, és egymás mellé állítását. Lehetőségeimhez mérten két személyes beszélgetés leírásával tudtam hozzájárulni a közelmúlt teljes feltárásához. A Bohn Istvánnal készített interjút a jelen fejezetben, az Orbán Péterrel való beszélgetést pedig egy későbbi fejezetben közlöm.

Bohn István törökbálinti plébános, 40 éve tagja egy Bulányi György által szervezett kisközösségnek. 1968-ban kezdte a szemináriumot Esztergomban, és 1974-ben fejezte be tanulmányait. Első kápláni helye 1974-1977 között Solymár volt, majd ezt követően Budakeszin folytatta papi életútját káplánként 1984-ig. 1984-től már törökbálinti káplán volt, és 1995-től a mai napig Törökbálint plébánosa. Papi pályájának kezdete az 1970-80-as évekre esett, kispapként és később káplánként szembesült az állam egyházellenes tevékenységeivel, és mivel ő is csatlakozott a Bokor közösséghez 1971-ben, átélte a Bokor-ellenes egyházi támadásokat is. István atya visszaemlékezései során beszélt az állam és az egyház viszonyáról, Bulányi Györggyel való találkozásáról, és ennek jelentőségéről a saját életében, valamint kitért a Bokor ellenes támadások valós okára is.

Nagyon sok köszönettel tartozok Bohn István atyának, aki rengeteg elfoglaltsága mellett, szakított időt az általam feltett kérdések megválaszolására, hálás vagyok, hogy örömmel beszélt múltjáról, bensőséges érzéseiről. A Bohn Istvánnal folytatott beszélgetés rögzítésre került, a készítő tulajdonában van a hanganyag.

„Amikor én a szemináriumba bekerültem, akkor ott volt egy dukornak nevezett negyedéves teológus, aki ránk elsősökre figyelt, és ő segített minket. Ő szokott beszélni arról, milyen legyen a viszonyunk, mit mondjunk el a szemináriumi évekről, a szemináriumban történt eseményekről, és arról finoman, de azért közérthetően mondta is: ne nagyon dicsérjük a tanárainkat akik jók, és ne sokat beszéljünk arról, hogy mi van mert vannak emberek, akik azért kíváncsiak, mert figyelnek! Figyelnek arra, ha van egy jó tanár, akkor elmozdítsák és akadályozzák a tanítást. Ez azt jelentette, hogy vannak besúgók, akik állami szerveknek jelentenek arról, mi történik a szemináriumban. Az állam így próbálta megakadályozni a papképzést, hogy az arra alkalmas tanárokat elmozdították. Ez volt az első, mikor találkoztam azzal, hogy nincsenek nyugodt körülmények, hanem az államnak itt van a füle. Aztán felkerültem Budapestre a Központi Szemináriumba,

ahol egyik este eljöttek az Állami Egyházügyi Hivatal emberei, és az ott egybegyűlt kispapság és az előljáráóság - a szeminárium rektora, prefektusa - előtt így nyilatkoztak az ÁEH emberei: Tisztelendő Urak! Az öregasszonyokkal azt csinálnak amit akarnak, a fiatalokhoz nem engedünk hozzányúlani. Jól jellemezte az akkori beállítottságot: amit a fiatalok képviselnek, az egy nagyon fontos dolog! Ezért akartak leállítani és megakadályozni a velük való foglalkozást. Az öregek még örülnek, hogy élnek sok mindent nem akarnak, nem zavarnak. Azért is alakult így, mert enyhült az 50-es évekhez képest az állami nyomás, nem tudtak közvetlenül ártani, vagy közvetlenül bebörtönözni bántalmazni minket, de nem állították le magukat és jelezték a szándékukat. Voltak kispapok közöttünk is, akik jelentettek az államnak. Ilyen körülmények között zajlottak a szemináriumi éveim. A szemináriumban ez volt az a két kirívó eset, ami világossá tette a helyzetet. Egymás közt beszélgetve mindenki tudta. Ilyen körülmények között kellett megkeresni a fiatalokat. Köztudottan ezekben az években voltak még perek, a Regnum Marianum közösség papjait elítélték és bebörtönözték, ilyen értelemben volt még nyílt egyházüldözés is. Ami közismert, hogy a szemináriumi előljáráóság, püspököket egyház vezetőket akarta az állam befolyásolni, és cselekvésre kényszeríteni. Mivel közvetlen börtönnel nem jöhettek, ezért az előljáráóságon keresztül akarták leállítani a próbálkozásokat. A szeminárium vezetői bennünket a szemináriumban különösképpen nem bántottak, csak jelezték, vigyázzunk. A 70-es években foglalkoztunk a fiatalokkal és lelkigyakorlatot tartottunk nekik plébániákon. 2-3 nap hosszúságú lelkigyakorlatok voltak, és ezekről általában tudomást szerzett az állam. Küldtek megfigyelőket, akik lefényképezték a plébániát. A fotók és a jelentés eljutott a püspökökhöz, akiknek kiadták feladatként, hogy ezeket a lelkigyakorlatokat szüntessék meg. Ez úgy történt, hogy a püspök kiküldött egy papot azzal a felszólítással, hogy hagyják abba a lelkigyakorlatot, vagy személyesen hivatott minket. Amit az állam csinált, hogy az egyes közösségeket egymással szembe fordította, az „oszd meg és uralkodj” elvet használta. A börtönök elmaradtak a politikai viszonyok miatt, egyházon belüli megosztottsággal próbálkoztak. A helsinki egyezményt Magyarország is aláírta, és ez sok mindenben megakadályozta a hatalmat.

Bulányi Györggyel való találkozásom a szemináriumba kerülésem idején történt. Az egyik kispap társam kapcsolatban volt vele. Áttételesen, a kispaptársammal való beszélgetés közben ismertem meg a gondolatait. Később személyesen beszélgettünk, és aztán meghívott egy lelkigyakorlatára. Pontosan nem emlékeszem a találkozóra, de 1971 környékén volt. Ezután kezdtem el olvasni az ő írásait, prédikációit. A

lelki gyakorlaton hívtak meg egy velem azonos korúakból álló csoportba, aminek most is részese vagyok. Ez egy 40 éves barátság.

Nagy ajándék számomra, mert gyerekkorom óta jártam hittanra, és amit akkor gyerekfejjel megértettem az evangéliumokból az volt, hogy Jézus nem forradalmár, nem akar pusztítani és így teremteni egy igazságos társadalmat. Ő a szeretetet hirdette meg és azt, hogy mi magunk térjünk meg. Ha én bennem a változás megtörténik, akkor van esély arra, hogy mindenhol változás történjen. Ezért hirdette meg Jézus az ellenségszeretetet tanítását, nem szabad ölni szeretni kell. Így változik meg a világ, mert az erőszak erőszakot szül. Gyerekkori tapasztalatom Jézus határtalan szeretete. Később megmagyarázták nekem, a jogos önvédelemre jogom van. Szerethetem az ellenségemet de..., nem szó szerint kell venni az evangéliumot. Ezt magyarázták a hittanórán. Ez szült feszültséget bennem, mert Jézus azt kérte szeresd az ellenségedet, és az egyházam azt kéri ne szó szerint vegyem ezt. Nem az egyház mondja meg, mit kell csinálni? Bulányi azt képviselte, amit én gyerekkoromban elképzeltem: nem szabad visszaütni. Jézus is azért jutott el a keresztfára, mert nem ütött vissza. A hegyi beszédet sem jelképesen kell értenem, hanem szó szerint. Gyurka bácsi jelentősége ebben rejlett, és az evangélium elemzések során abszolút bizonyítani tudta. A II. Vatikáni Zsinat nagy tanítása, hogy az államhatalmaknak megértéssel kell viszonyulniuk azok iránt, akik lelkiismereti okok miatt nem fognak fegyvert. Ez azt jelenti, ha akarunk lemondhatunk az önvédelemről és ezzel nem követünk el bűnt.

Az egyház két ok miatt fordult a Bokor közösség ellen. Egyrészt a tanítása, másrészt a gyakorlata miatt. Bulányi György fiatalokkal foglalkozott, egyetemistákkal, az értelmiséggel és felnőtt ifjúsággal. Nagyon hatékonyan tette mindezt, ezáltal egyre inkább szaporodtak ezek a közösségek. Az ÁEH csak nézte, hogyan növekednek a fiatalokkal foglalkozó csoportok. Velük az egyháznak nem lett volna szabad foglalkoznia. Ez volt a gyakorlati ok.

A másik ok, a tanítása. A Jézusi szeretet fogalom amelynek alapja az adás, a szolgálat és a szelídség. Ezeket a közösség nem elméletileg képviselte. A szegényeknek megpróbálták pénzt juttatni, ez titokzatos módon ment, mert kiküldeni pénzt az országból nem volt lehetőség, de próbálkoztunk az éhezőknek enni adni. A szelídség nem engedi a katonáskodást, ezért az államhatalom veszélybe kerül, hiszen nincs megfelelő számú hadra fogható ember. Ki fogja az államot, a szocializmust megvédeni akkor? Nagy veszélyt jelentett, és a hatalom látta. A tanítás és a gyakorlat is az állam érdekével ellentétes, érthető, hogy nem nézték jó szemmel, le akarták állítani. Mivel bőrtönözni nem lehetett, ezért meg volt kötve az állam keze. Lékai

László érseki kinevezésekor (amit a hatalom támogatott) az állam azt kérte tőle, ígérje meg a Bulányi-féle közösségeket felszámolja! Akkor hallottam ezt a hírt: a bíboros megígérte, hogy titeket megszüntet! Amint hivatalba lépett kezdődtek a vegzatúrák. Így sikerült az államnak a másként gondolkozókat leállítani.”

részlet a Szerző:

A Bokor Közösség 1971–1989 A Bokor eszmény kialakulása, szervezeti megújulása, és a kiközösítés évei c. szakdolgozatából

BULÁNYI GYÖRGY

MONDJUK-E A HISZEKEGYET, VAGY NE MONDJUK?

Az Értelmező Kéziszótár szerint a *hisz* ige első jelentése: *a valósággal egyezőnek, igaznak tekint.* Van hatmilliárd ember, van durván hatezer vallás, s ennek megfelelően hatezer különféle Hiszekegy. De az egyes vallásokhoz tartozók is a maguk módján hisznek, s a Hiszekegyükből az egyik ember ezt a tételt, a másik ember meg amazt nem fogadja el. (Enyhítek: egy kicsit másképpen magyarázza, mint a papja.) Így aztán valójában nem hatezer Hiszekegy van, hanem hatmilliárd. Ha egy vallási közösséghez akarok tartozni, akkor el kell mondanom a választott vallási közösség Hiszekegyét – úgy tetszik.

De hát ha valaki nem akar hazudni? Ha valaki nem akarja kinyilvánítani azt, hogy a valósággal megegyezőnek, igaznak tekinti azt, amit nem tekint a valósággal megegyezőnek és igaznak, vagy legalább is nem tudja megállapítani azt, hogy vallásának egyik vagy másik tétele megegyezik-e valósággal, igaznak tekinthető-e – az mit csináljon? Ne legyen vallási közössége? De hát szüksége van rá, mert találkozni akar olyan emberekkel, akik – mondjuk, az azonos neveltetésük miatt – legalábbis nagyjából azt tartják a valósággal egyezőnek és igaznak, amit ő. Mit csináljon? Csináljon egy új vallást! Hogy lehet vallást csinálni új Hiszekegy nélkül? Még ha hárman meg is egyezünk egy új Hiszekegyben, semmi sem biztosítja, hogy hármunkból én vagy te holnap is azt fogjuk-e a valósággal egyezőnek, igaznak tekinteni, amit tegnap aláírtunk.

A *Bokor* kidolgozott egy lehetőséget. Nincs Hiszekegye, csak Hűségimája, s amelyet nem is kötelező elmondani; elmondjuk, ha akarjuk. A Bokor minden egyes tagja ahhoz a vallási közösséghez tartozik – ha akar –, amelyet választ magának. Ha papként tartozik a választott valláshoz, el is mondja hangosan vallásának krédóját; ha nem-papként tartozik hozzá, akkor becsukhatja száját, amikor Hiszekegyet mond választott vallási közössége. De hát akár mondja, akár

befogja a száját – mondhatjátok – hazudik, mert valamit a Hiszekegyből másképpen gondol, azaz a valósággal egyezőnek, igaznak nem tekinti. Hiszen helyben marad, amikor a Hiszekegyet mondják, pedig ezt vagy azt nem hiszi. Tehát hazudik és hazudik.

Mi a megoldás? Ki kell egészíteni az Értelmező Kézisótárt. Kell belé egy második jelentés is. Előbb elmondanám, hogy is vagyok én ezzel az egésszel, majd utána megpróbálom megfogalmazni a szótár számára a második jelentést. A Hiszekegyben nem szerepelnek nyilvánvalóságok; olyan megállapítások, amelyeket a szaktudományok elemi, középfokú vagy felsőfokú tankönyveiben találhatunk. A Hiszekegyek megállapításai nem a tapasztalható valóságra vonatkoznak. A Hiszekegyek olyan megállapításokat tesznek, amelyekről a hatmilliárd ember valójában és ténylegesen hatezer- vagy hatmilliárdféle módon gondolkodik. A Hiszekegyek olyan megállapításokat tartalmaznak, amelyekre vonatkozóan nincsen egyértelmű tapasztalati bizonyosság, amelynek alapján kijelenthetnők, hogy ezek a megállapítások a valósággal egyeznek, vagy a valósággal nem egyeznek, hogy ezeket igaznak tekintem, vagy nem tekintem. A megállapítások megtalálhatók esetleg egy filozófia-tankönyvben, mely érveket sorol fel amellet, hogy a megállapítás igaz, vagy hamis. Vagy megtalálhatók egy hittankönyvben, mely tudatja velünk, hogy egy vallási közösségnek ez a hivatalos tanítása. Tehát – hinni kell! *De fide* – mondják a dogmatika könyvek.

Miért van ez így? Azért, mert van tehát a létnek s a létről formált gondolatnak egy olyan tartománya, amelyre vonatkozóan nincsen tapasztalati bizonyosság. E tartományról, ennek tartalmairól csak szubjektív bizonyosságunk lehet: én valamit a valósággal egyezőnek, igaznak tekintek, de a mellettem levő embertársam már nem tekinti annak. Nem azért, mert hülye, vagy gonosz, hanem azért mert ez a tartomány-elem nem képes mindenki számára nyilvánvalóság lenni. Aki nem fogadja el, hogy a muskátli – muskátli, annak megbomlott az elméje; mert van az azonosság elve, melynek tagadása esetén nincs emberi gondolkodás, legfeljebb a megbomlott elme összevisszabeszéde. Aki nem fogadja el Jézus istenfiúságát, annak nem bomlott meg az elméje; s aki elfogadja azt, annak sem bomlott meg az elméje, mert ez állítással ráléptünk a létnek arra a tartományára, ahol immár nem létezik egyértelmű nyilvánvalóság és bizonyosság.

Van tehát a létnek egy olyan tartománya, amelynek tartalmairól nem szereshető tapasztalati úton, vagy következtetések által bizonyosság. S vannak olyan tartományok, amelyek tartalmairól beszerezhető ilyen bizonyosság. Ez utóbbiak területén van helye annak, hogy kijelentsük: a valósággal egyezőnek, igaznak tartok valamit, pl. a muskátli az muskátli, zöld és

bársonyos tapintású a levele. Az előző tartomány tartalmairól csak annyit mondhatok, hogy én szubjektíve igaznak tartom, vagy én szubjektíve nem tartom igaznak, vagy én szubjektíve nem tudom eldönteni, hogy igaz-e vagy sem. Példák: Azt hiszem, hogy van Isten. Azt hiszem, hogy nincs Isten. Azt hiszem, hogy Isten létezése számomra nem eldönthető. Azt hiszem, hogy Jézus Isten fia. Azt hiszem, hogy Jézus nem fia az Istennek. Azt hiszem, hogy ez a kérdés nem eldönthető. – Megvan már a javaslatom a szótár számára. A *hisz* második jelentése: *szubjektív bizonyosság az objektíve eldönthetetlen kérdésekben*.

Ha az objektíve eldönthetetlen kérdések tartományába érkezem, akkor, ha elmondok egy Hiszekegyet, akkor is tudom, hogy ebbe a tartományba érkeztem. Ezért aztán állandóan ki vagyok téve annak, hogy e tartomány valamelyik elemét igaznak tartom, vagy nem tartom igaznak, vagy nem tudok dönteni, hogy igaz-e vagy sem. De akárhogy is döntök, tudom, hogy döntéseim csak szubjektív és nem objektív érvényűek. Amikor vallásom valamely hittételeiről azt mondom, hogy *ezt vagy azt nem hiszem*, csak annyit akarok ezzel mondani, hogy én szubjektíve és most úgy gondolom, hogy nem egyezik a valósággal, nem tekinthetem igaznak, illetőleg a f... tudja, hogy igaz vagy sem.

De valahol otthon kell lenni a világban – mondja Tamási Áron Ábelje. Annál is könnyebben elmondhatom az *otthon* használatos Hiszekegyet, mert életünket úgysem arra tesszük, amit igaznak vagy igaznak nem láthatunk. Hanem arra, *amiben hiszünk*. Miben? Mondjuk *az Isten Országában*. Ha meg számunkra nem volna ilyen, azaz úgy sem tesszük rá az életünk, akkor felesleges kekeckednünk azzal, ami lehet így is, meg úgy is. Vagy nem Így van?

Hogy mondta Jézus zsidóul azt, hogy tegyük rá valamire az életünk? TESUVAH. Annyit jelent ez a szó, hogy *hazatérés*. A zsidóknak nagyon kedves volt ez a szó, mert nemcsak arról beszélt, hogy Istenhez menjünk, térjünk haza, hanem arról is, hogy a babiloni fogságból is hazatérjenek – Jeruzsálembe. Jézus korában nem kellett már a zsidóknak hazatérniök Jeruzsálembe. Elég volt ha évente egyszer a világ minden részéből, széder-estre, hazajöttek Jeruzsálembe, a Templomba.

Át is alakult a *tesuvah* jelentése Jézus ajkán. Görögre már így fordították: METANOIA. Ez meg annyit jelent, hogy alakítsuk át a gondolkodásunkat. Mire jó az? Máté így folytatja a jézusi felszólítást: mert elközelgett az Isten Országá. Márk pedig így: és higgyetek az evangéliumban! Máté azt mondja, ahogy azért van itt az ideje, hogy hazatérjünk az Istenhez, hogy átalakítsuk gondolkodásunkat, mert Jézus fellépése következtében közel került hozzánk az Isten. Márk pedig arról beszél,

hogy a gondolkodás átalakítása azt jelenti, hogy hiszünk az evangéliumban.

Ez melyik hit? Azt a hitet jelenti, amelyik igaznak tart valamit, vagy a másodikat jelenti, a csak szubjektív bizonyosságot? A harmadikat jelenti: amiben hiszünk, amire rátesszük az életünket. Máté egy *mert* szóval megokolja a *tesuvah*-ot: mert itt az Isten Országá. Márk pedig egy *és* szóval kifejti a *tesuvah*-ot: higgyünk az evangéliumban! A *tesuvah*, a hazatérés gondolkodásunk átalakítását jelenti, ez pedig a hitet az evangéliumban.

Nem – hinni ezt vagy azt! Nem – szubjektíve bizonyosnak lenni valaminek az igazát illetően! Hanem hinni valamiben, mégpedig az evangéliumban! Így ér össze Jézusnál a hazatérés és az életünk rátevése az evangéliumra. Amikor mindez Jézus fejében össze és egybe ért, akkor érezte, hogy *Most vagy soha! Az Isten Országá elközelgett!*

CREDO-K

BULÁNYI GYÖRGY

FATIMAI HISZEKEGY

Hiszek az egy Istenben. Hiszem, hogy nem volt soha kezdete és nem lesz soha vége. Hiszem, hogy időtlenül létezik. Hiszem, hogy láthatatlanul és tapasztalhatatlanul létezik, és hogy nem olyan, mint a látható és tapasztalható világ. Hiszem, hogy nincsen létrehozó oka, mert időtlenül és anyagtalanul önmagától létezik; Ő az önmagában való Élet. És Tőle van minden, ami van. Élettelen és élő és minden Tőle kapott létezését. Ő a teremtő oka mindennek, ami van.

Hiszem, hogy Isten - szeretet. Hiszem, hogy az Ő senkitől sem kapott, időtlenül birtokolt élete - a szeretet élete. Hiszem, hogy az Ő élete a szeretet közösségi, családi élete. Hiszem, hogy az Isten időtlenül odaadja teljes Önmagát. Hiszem, hogy aki odaadja Önmagát, az az Atya. Hiszem, hogy akinek odaadja Önmagát, az a Fiú. Hiszem, hogy az, akit az Atya odaad a Fiúnak, az a Lélek. Hiszem, hogy a mindent-odaadás nem áll meg a Fiúnál. Hiszem, hogy az Atyától a Lelken keresztül és a Lélekkel megajándékozott Fiú visszaadja teljes Önmagát az Atyának. Hiszem, hogy a Fiúvá lett Lélek eközben visszaáramlik az Atyához. Hiszem, hogy ebben az időtlen és szünetet nem ismerő áramlásban áll fenn az Isten szentháromságos élete. Hiszem, hogy ebben a szeretet-körforgásban kielégül az Isten adás-igénye és kapás-igénye. Hiszem, hogy az Istennek ennek következtében nem hiányzik semmi. Hiszem, hogy így birtokolja az oszthatatlan létteljességet, az isteni mindent. Hiszem, hogy ebben a mindenható

közösségben az Isten mértéket nem ismerően boldog. Hiszem, hogy nem hajthatja semmi kényszer. Hiszem, hogy tökéletesen szabadon adja oda magát teljesen és mindenestől. Hiszem, hogy ennek semmi más oka nincsen, csak Ő, csak az, hogy Ő ilyen. Csak az, hogy Ő maga a Szeretet. Hiszem, hogy nincs emberi szó, amely teljesebben tudná kifejezni, hogy mi Ő: Szeretet az Isten és az Isten - Szeretet.

Hiszem, hogy szeretetből hívta létre a nem-létből az emberiséget. Semmi másért nem teremtett meg bennünket, csak azért, hogy részesítsen bennünket a Maga szeretet-életében, annak boldogságában. Mégpedig azon a minden emberi elképzelést meghaladó fokon, amely mértékben a teremtmény számára ez egyáltalán lehetséges. Isten nekünk is mindent kíván adni, s a teremtmény annyit kaphat meg az Istentől, amennyinek a felvevésére a teremtményi lét egyáltalán képes.

Hiszem, hogy a Maga képére és hasonlatosságára teremtett meg minket. Szabadoknak teremtett meg bennünket azzal a lehetőséggel, hogy választhatjuk és elutasíthatjuk Őt; választhatjuk a szeretetet, és elutasíthatjuk a szeretetet. Hiszem, hogy csak azért teremtett meg bennünket a bünt-választás lehetőségével, mert különben nem tudnók választani Őt, a szeretetet; hiszen szabadság nélkül nincsen szeretet. Hiszem, hogy belénk lehelte a Maga Lelkét, s ez a Lélek a lelkiismeretünkön keresztül meg-nem-szünően szólít, hív bennünket a szeretetre, amíg csak el nem hallgattatjuk szavát.

Hiszem, hogy a földi lét minden szenvedése, a betegség, az ínség, a természet és az emberek felől jövő megpróbáltatások - mind csak arra vannak, hogy az akármilyen nehéz sorsban is bizonyosságot tegyünk róla, hogy csak a szeretet életútját választjuk. Hiszem, hogy állhatatosságunkat Isten gazdagon jutalmazza.

Hiszem, hogy az Atya elküldötte hozzánk a Fiút. Hiszem, hogy a Fiú testet öltött és közöttünk élt. Hiszem, hogy azért jött el, hogy az ember számára hallható emberi nyelven elmagyarázza nekünk, hogy az Isten szeretet, és éppen ezért az embernek a szeretetre kell reátenni az életét. Hiszem, hogy azért jött el, hogy megmagyarázza nekünk, hogy az Istenhez, a szeretethez akármilyen áron is hűségeseeknek kell maradnunk. Hiszem, hogy meghalt értünk, hogy a hűség feledhetetlen példáját mutassa nekünk. Hiszem, hogy a szeretetre tanítva és élénk élve azt, hathatós erővel megújította bennünk az Isten életét. Hiszem, hogy Jézus benne van azokban, akik szeretik Őt. Hiszem, hogy benne vannak mindazok, akik szeretik Őt. Hiszem, hogy Jézus és az ember egymásbanlevése erő ad az embernek a szeretetre.

Hiszem, hogy Jézus halottaiból harmadnapon feltámadt. Hiszem, mert a tanítványok látták Őt, s negyven napon keresztül tovább tanította őket az Isten

Országá, a szeretet életének a titkaira. Hiszem, hogy negyven nap múltával visszament Atyjához, ahonnan jött. Hiszem, hogy időtlen isteni élete nem szenvedett változást. Hiszem, hogy a Szentháromság élete hiánytalan volt az alatt a 33 esztendő alatt is, amíg a Szűztől szült testben itt közöttünk élt.

Hiszek a Szűzanyában, akinek osztályrészül jutott az elképzelhető legnagyobb emberi méltóság: a megtestesülésre magát elszánó Fiú édesanyja lehetett. Hiszek abban a 13. évében járó názareti lányban, aki vállalta a világ szemében legnagyobb csúfságot, a leányanyaságot is; de ezen az áron is igent mondott az Isten hívására. Hiszek ebben a leányban, aki egészen rábízta magát Istenre.

Hiszek abban, hogy a feltámadás kétségtelenre bizonyította Jézus minden szavát. Ezért hiszek abban, hogy a hit annyit jelent, hogy igaznak tartom Jézus minden szavát. Hiszek abban, hogy hinni annyit is jelent, hogy hűségesen odarendezem életem a jézusi tanításhoz, a szeretethez.

Hiszek Jézus szavának, s ezért hiszem, hogy életem egyetlen feladata, hogy visszaszeressem az engem Önmagát odaadva, Golgota áron is megszerető Istent. Hiszek abban, hogy szeretnem kell az Istent. Átöelve Őt minden képességgel. Nem úgy, mint tikkasztó nyárban a patak hús vizét; nem úgy, mint amikor ember átöleli szerelmesét. Nem a hús és vér képességeivel, de azzal a maradéktalan értelmi-akarati-érzelmi hűséggel, amely barátot baráthoz fűz. Hiszem, hogy Jézus barátjának akar engem, és hiszem, hogy nincs külön élethivatásom, minthogy egész életemmel igent mondjak erre a hívásra és barátja legyek annak az Istennek, aki magamhoz hasonló emberként élt közöttünk, hogy megkönnyítse számomra e felkínált barátság elfogadását és teljesítését.

Hiszem, hogy csak akkor lehetek Jézus barátja, csak akkor szerethetem vissza az Istent, ha igyekszem Hozzá hasonlítani. Mindenekelőtt abban, hogy Ő mindenkit, minden embert szeret. Hiszem, hogy minden embert szeretnem kell. Hiszem, hogy nem tekinthetek senkit sem ellenségemnek. Hiszem, hogy nem lehet számomra egyetlen ember sem közömbös. Hiszem, hogy minden embert felebarátomnak kell tekintenem, az ellenségemet is. Hiszem, hogy nincs más hivatásom, minthogy minden embert, akivel csak találkozom, testvéremmé tegyem - a szeretetben. Hiszem, hogy aki szeret, az ad. Hiszem, hogy életem hivatása az adás. Életemben minden egyéb csak foglalkozás lehet, a hivatásom: az adás. Azt kell adnom, amim van: jó szót, mosolyt, pénzt, időt. Mindazt, amit munkával, szeretettel megszereztem. Hiszem, hogy adnom kell annak, aki kér. Hiszem, hogy adnom kell annak, akit testi vagy lelki ínségben találok - kéretlenül is. Hiszem, hogy adásaimnak nincs felső határa. Hiszem, hogy az adásban nincs elég, csak még tovább. Hiszem, hogy

mindentadásra teremtett meg az Isten, aki Maga a Mindentadás. Hiszem, hogy szegénnyé kell tennem magam felebarátaimért, hogy testvérüknek tekinthessenek.

Hiszem, hogy azt is szeretnem kell, aki bánt. Hiszem, hogy nem szeretem azt, akit visszabántok. Hiszem, hogy ki kell törölnöm szótáramból ezt a szót: jog. Hiszem, hogy nem az a hivatásom, hogy megbüntessem a bűnösöket. Sem a rám támadókat, sem a másokra támadókat. Hiszem, hogy a bántásokat csak a mindent eltűréssel lehet kevesbíteni az emberiség életében. Hiszem, hogy a Golgota vállalásával is példát adott nekem Kisztus. Hiszem, hogy vállalnom kell a magamat meg-nem-védés következményét: az üldözöttséget is.

Hiszem, hogy aki szeret - szolgál. Hiszem, hogy nekem is vissza kell utasítanom a pusztai kísértőt. Hiszem, hogy nekem is el kell menekülnöm azok elől, akik királlyá akarnak tenni engem. Hiszem, hogy nekem is közembernek kell lennem, mint a názareti Ácsnak, mint a fizetés nélküli Vándortanítónak. Hiszem, hogy csak akkor tudok szolgálni, ha nem uralkodom. Hiszem, hogy csak akkor tudok csak-adni, és sohasem venni, ha kisember vagyok. Hiszem, hogy csak akkor tudok csak-simogatni, és sohasem ütni, ha a társadalom kicsinyei között vagyok. Hiszem, hogy Isten csak akkor tud barátjává választani, ha olyan kicsiny vagyok, mint ama názareti ismeretlen falusi kislány. Hiszem, hogy vállalnom kell a jézusi szolgálat feltételét: a társadalmi kicsinységet és az alulértékelést.

Hiszem, hogy azt, akit nekem az Isten élettársul rendelt, mindenki előtt szeretnem. Hiszem, hogy csak olyat rendelt nekem, aki velem együtt akarja járni a jézusi szeretet útját. Hiszem, hogy az Istent ölelem át, amikor őt ölelem. Hiszem, hogy kettőnk szeretetkapcsolatát a Maga szentháromságos szeretet-élete boldogító földi másának akarta számomra. Hiszem, hogy a gyermek, a népes család életbehívása és Istennek nevelése az én első és legalapvetőbb feladatom élethivatásomnak, a szeretetnek gyakorlásában. Elválaszthatatlanul egy ez a hitvesi szeretettel. Csak így lehet kedves az Istennek az ölelés; csak ha termékeny a szeretet.

Hiszem, hogy az Isten munkára teremtette az embert. Hiszem, hogy nekem is el kell végeznem a magamét annak érdekében, hogy megteremtődjék és szolgáltatódjék az, amire embertársaimnak, magamnak is szüksége van.

Hiszem, hogy a családi életet is, a munkát és munkahelyet fel kell használnom arra, hogy növekedjék Jézus vetése. Hiszem, hogy az a hivatásom, hogy megszülessen a földön Isten Országá. Hiszem, hogy Jézus szeretetében egybe kell kapcsolódnia minden osztálynak és nemzetnek. Hiszem, hogy el kell tűnnie mindannak, ami akadályozza, hogy az emberek testvérek lehessenek. Hiszem, hogy építenem kell a

Szeretet Országát. Hiszem, hogy ez az emberi élet mindent egybefoglaló hivatása: elvezetni mindenkit Krisztushoz. Hiszem, hogy családon és munkán túl - ez az én felelősségem.

Hiszek a Lélekben, amely vezeti Jézus itt hagyott művét, az Egyházat. Hiszek az Egyházban, amelynek Krisztushoz kell vezetni az emberiséget. Hiszek a Sziklában, aki Krisztus akaratából az idők végezetéig rendező személye annak, hogy megújuljon a Föld színe. Hiszek a szentségekben. Hiszek a keresztségben és a bérmálásban, amely újra és újra lepecsételi a hívót, a Krisztus útján járnak akarót, Isten számára. Hiszek a bűnbánat szentségében, mert az Isten minden bűnbánónak megbocsát, és mert emberi szóval is hallani akarom testvérem ajkáról az isteni megbocsátás szavát. Hiszek az Oltáriszentségben, amely táplálja bennem a szeretetet, a bennem levő krisztusi életet. Hiszem, hogy a házasság és az egyházirend szentsége erőt ad, hogy abban, amit választottam, végig kitartsak. Hiszem, hogy a nagybetegek szentsége megerősít földi életutam utolsó órájában.

Hiszek a békében, amelyet Isten mindig megad azoknak, akik az Ő útján járnak. Hiszek Jézus békéjében, amely el nem hagyja az embert kísértésben, betegségben, börtönben, sőt a Krisztusért vállalt halál előtti órában sem. Hiszek Jézus ügyének történelmi diadalában, hogy valósulni fog a történelmi jövőben az, amit megígért: a vetés növekedni fog, a kovász megkeleszti ezt a világot, a mustármag fává nő és lombot ereszt; és nem lesz lobogó, amely magasabban szállna a jézusnál. Hiszek a történelmi diadal ma is tapasztalható jelében: hogy százannyi testvérem és nővérem lehet, ha le tudok mondani a csak magamra gondolásról, ha másokért akarok élni.

És hiszek az imádságban, amely erőt ad a szeretetre és megnöveli karom erejét. Hiszek az imádságban, amely elér oda is, ahová nem jutok el. Mindazokhoz, akiket szeretek, s akikért megteszem - vagy megtenném, ha tehetném, mindazt, ami a szeretetemből telik. Hiszek az imádságban, amely a szeretet láthatatlan sugárzásával egyetlen fényerőtérre teszi a világot, amelynek világosságában Jézusra találhatnak, akik a sötétségben bolyonganak.

És hiszek a találkozásban. Abban a találkozásban, amelyért Isten a világot teremtette, amelyért a Fiú eljött közénk, amelyért a Lélek lakást vett bennünk és vezeti Isten népét, az Egyházat. Hiszek a találkozásban az örök lakóhelyen. A találkozásban az Örök Szeretettel, amikor is megmutatja majd magát nekem úgy, ahogy van. Hiszek az örök Lakomában, amelyen a Fiú a lakoma, és a Fiú a felszolgáló. Hiszek a kielégülésben, az emberi szív nyugtalanságának megszűnésében, a boldog beteljesülésben. Hiszek a találkozásban az első és utolsó emberrel; mindazokkal, akik nem zárták el magukat a hívástól, akik múltban, jelenben, jövőben

járlják az utat, amelyet a Lélek sugall, s amelyet a Fiú elibénk él.

Hiszek a Szeretet erejében. Hiszek a szeretet diadalában. Hiszek a boldogságban, amelyet egyedül a Szeretet adhat az embernek ebben és az eljövendő világban. Amen.

Megjelent: Karácsonyi Ajándék 1972, 2. kötet

GARAY ANDRÁS

CREDO

Hiszek abban az Istenben, aki nem különül tőlünk, emberektől, a világtól és mindenütt jelen van.

Hiszek abban az Istenben, kinek nem volt szüksége a Fia halálára, sem a mi hitünkre, sem az imáinkra, sem a szolgálatunkra.

Hiszek abban az Istenben, aki folyamatosan párbeszédben van velünk és folyton változik.

Hiszek abban az Istenben, aki feltétel nélkül szeret bennünket, senki felett nem mond ítéletet és senkit nem büntet.

Hiszek abban az Istenben, aki az emberi történelemben és minden ember saját életében önmagát megismertetni akarja.

Hiszek abban az Istenben, aki Jézus által egyértelműen elmondta, hogy mit kell kezdenünk az életünkkel.

Hiszek abban az Istenben, aki mindanyunkba saját lelkének szilánkját belénk helyezte és ezt a Lelket megismerhetővé tette számunkra.

Hiszek abban az Istenben, akit követve teljes lehet az életünk.

Hiszek abban az Istenben, aki megosztotta velünk teremtő erejét.

Hiszek abban az Istenben, aki elküldi követeit hozzánk, akik az ő világáról tanúságot tesznek. Hiszek abban az Istenben, aki Jézust fiának tekintette, fiaként szerette és annak halála után visszafogadta.

Hiszek abban az Istenben, aki Lelkével megajándékozta a világot és minden embert és ez a Lélek Isten világát maradéktalanul közvetíti.

Hiszek abban az Istenben, aki a szeretetbe foglalja bele az igazságot, a békességet és az életet. Hiszek abban az Istenben, aki tükröződik minden emberi szeretetben, jóságban és szolgálatban.

Hiszek abban az Istenben, aki életünk végén magához vesz bennünket.

GROMON ANDRÁS

SZEMÉLYES CREDO

Hiszem, hogy mindenek ellenére csak Jézus tanításának és példájának követésére törekedve érdemes élni. Minden egyébben, ami a legtágabban értelmezett „Credo” körébe tartozik/tartozhatna, csak reménykedem.

KIRÁLY IGNÁCZ

HISZEKEGY

Hiszem, hogy van Isten, mert csak ez adja meg a szükséges magyarázatot a világ létére és rendeltetésére és az életem transzcendens élményeire. Hiszem, hogy Isten a Szeretet számunkra, mert ilyenek mutatta be Őt a ráfigyelők köre a történelemben, akik között kiemelkedő szerepet tölt be a názáreti Jézus. Hiszem, hogy Jézus életével és tanításával elmondta és bemutatta az emberhez méltó, Istennek tetsző életet. Értékszempléletem és magatartásom a hozzá való igazodásban kell, hogy fejlődjön. Hiszem, hogy van szellemvilág, mely számomra is segítséget jelent az Istenhez vezető utamon.

Hiszem, hogy életem értelmes fejlődését a szeretet Jézustól tanult hármass megnyilvánulása szerint kell alakítsam: az adás, a szolgálat és a békességteremtés jegyében. Hiszem, hogy a lelkiismeret az ember kiemelkedő egyéni jelzőrendszere a jó és a rossz megkülönböztetésében. Hiszem, hogy szeretetlen magatartás esetén a bűnbánat és a jóvátételi törekvés megtisztít fejlődésem akadályaitól. Hiszem, hogy Isten megbocsátó magatartása akkor hatékony számomra, ha magam is megbocsátó vagyok.

Hiszem, hogy az a küldetésem, hogy az Isten Országát megjelenítsem az élet rám eső részében a földön. Apostoli küldetésem kiemelkedő területe a kisközösségi élet szolgálata, mert Istennek tetsző testvérbarátságok kialakításának ez a leghatékonyabb eszköze. Hiszem, hogy azért kell jónak lennem, hogy a Jézustól tanult értékeket megjelenítsem akkor is, ha ez hátrányt jelent a földi életben.

Hiszem, hogy azért bízott rám a családom, hogy a vérségi kötelékek segítő lehetőségét felhasználva elsősorban ott éljem meg a szeretet-életet. Hiszem, hogy a családban megélt élet nem önmagáért van, hanem azért, hogy családom tagjai megtanulják, megélik és továbbadják az Istennek tetsző életet. Hiszem, hogy szeretteim nem az enyéme, de rám vannak bízva.

Hiszek a mennyek Országában, az Isten magához ölelő hűségében. Bízom Benne és Jézusban, hogy ami

ígéretként hagyományozódott hozzám, az valóság. Hiszem, hogy a boldogság földi morzsái Isten Országának teljességében beteljesednek számomra a földi életem után.

KOVÁCS LÁSZLÓ

CREDO

Hiszek a Szeretetistenben, a mindenség Teremtőjében.

Hiszek a jézusi Szeretettörvényben, az ember léttörvényében.

Hiszek a Szeretközösségben, az emberiség lelki egységében.

Hiszem, hogy a jézusi szeretet az adásban és osztozásban, a testvéri szolgálatban,

és az erőszakmentes magatartásban nyilvánul meg.

Hiszem, hogy a názáreti Jézus az Isten küldötte, az ember példaképe a földi Isten Ország meghirdetője.

Hiszem, hogy az általa mutatott Út földi életünkben, a szeretet közösségeiben, ezen az életen túl is, örök Célunkhoz vezet.

MLECSENKOV ANGEL

AZ ÉN CREDOM

Hiszem, hogy van Isten, AKI minden dolognak és eseménynek végső értelme.

Hiszem, hogy az Isten a SZERETET.

Hiszem, hogy a szeretet alapvető feltétele, hogy van, aki ad, van, akinek ad, és van, amit ad. Ez a TEREMTŐ végső léttartalma és alkotó ereje.

Hiszem, hogy engem is szeret a Teremtő Isten.

Hiszem, hogy engem is a szeretetre teremt és tart létben.

Hiszem, hogy belém teremti a szeretetének tartalmát a lelkiismeretemen keresztül.

Hiszem, hogy a szeretetet Jézus tanítása és életet odaadó példája alapján tudom a legjobban Istennek tetszően megvalósítani.

Hiszem, hogy csak rajtam múlik, a belém teremtett szabadságom alapján, hogy mennyire tudok hűséges maradni Istenhez.

Hiszek abban, hogy az immanens Isten Ország a Jézus nyomán megélt szeretetközösségekben valósul meg.

Hiszem, hogy az Istennek odaadott életemnek végső beteljesülését egy másik aionban megkapom.

VÉGHNÉ ILKÓ GYÖRGYI
AZ ÉN HITVALLÁSOM

Hiszek a világ teremttségében. Hiszem, hogy a teremtésnek és az életnek értelmes célja van, amit töredékesen, de egyre jobban megismerhetünk értelmünkkel.

Hiszek a világ fejlődésében, és abban, hogy a teremtmények a teremtő erő részesei, akik szükségszerűen és szabadon folytatják a teremtés művét.

Hiszem, hogy a megismerés, az alkotás igénye és a szeretés-viszontszeretés iránti emberi vágy a Teremtő ereje („szelleme”, lenyomata) bennünk.

Hiszem, hogy a földi élet alakítása az embereken is múlik, s ennek magatartásbeli jó útját Jézus is deklarálta: a Teremtő terve akkor tud kivirágozni a Földön, ha az emberek szelíden, osztozva, egymást szolgálva élnek-viselkednek.

Hiszem, hogy a jézusi tanítás és példa követése (utánzása) boldogítja az embert, s a baráti szeretetközösségekbe kapcsolódás segíti az igaznak gondolt életforma megvalósulását és továbbadását.

Hiszem, hogy a hétköznapi, szokványos fizikai kapcsolatokon túl különleges („szeretetmágneses” ©) csatornákon is összeköttetésbe lehet kerülni a Teremtő erejével, és az egymásra hangolódott emberek is tudnak ilyen kontaktust létrehozni.

PS:

Nincs szilárd meggyőződésesem arról, mi lesz az ember sorsa a halál után.

Értelmetlennek tűnik a teljes megsemmisülés, de nem zárható ki, de az egyszerű anyagi körforgás - teória annyira szimpla és méltatlan a teremtés és fejlődés csodájához képest.

Mindig szerettem olvasni János evangéliumában az „Atyám házában sok lakóhely van” biztatást - remélve, hogy odatartunk (valahová...).

VINCZÉNÉ GÉCZY GABRIELLA
CREDO

Hiszem, hogy van értelme élni, hogy nem értelmetlenül és tehetetlenül viseljük el a létet.

Hiszem, hogy van cselekvő, alkotó erőm, amivel jobbá tehetem magam és környezetem életét. Hiszem, hogy van hatásom a világra, hatásom, mellyel megváltoztathatom a világot.

Hiszem, hogy ezt a képességet Istentől kaptam. A képesség optimális működési módját ő határozta meg számomra. Hiszem, hogy ezt a képességet valamilyen

mértékben és formában minden élő ugyanúgy megkapta.

Hiszem, hogy a képesség kibontakoztatása eseti gondolatokban, érzésekben, szavakban, cselekedetekben, valamint a történesekben való részvétel módjában valósul meg. Hiszem, hogy a képesség használatával közösség jön létre - vérségi, testvéri, baráti.

Hiszem, hogy az életem a találkozásokon múlik. Találkozáson az Atyával, a Fiúval és a Szentlélekkel, találkozásokon embertársaimmal, akik tanítóim és rászorulóim is egyben.

Hiszem, hogy a találkozásaim kapcsolatfelvételek, kapcsolatelmélyítések, fejlődési lehetőségek számomra.

Hiszem, hogy energiaáramlás részese vagyok, és fontos számomra, és valamennyi létező számára, hogy ne okozzak zárlatot értetlenséggel, hanyagsággal, tehetetlenséggel, értelmi, érzelmi vagy fizikai lustasággal, és kényelemszeretettel.

Hiszem, hogy minden kapcsolatfelvétel irányít, eligazít, felismerésekhez és feladatokhoz vezet. Az is, amire igent mondok, és az is, amire nemet.

Hiszem, hogy bocsánatot csak úgy nyerhetek, ha megbocsátok másoknak. Hiszem, hogy csak úgy tudok megbocsátani, ha Isten szemével nézem őket, ha a lényegüket törekszem megpillantani és nem állok meg sértő, vagy ellenszenves magatartásuk láttán.

Hiszem, hogy a találkozások és találkozástörténetek alkalmasak arra, hogy általuk szenteljem meg a mennyekben létező Atya nevét, találkozásaim révén valósul az akarata, és jön el az Ő országa bennem és körülöttem.

HOLLAI KERESZTÉLY

A TE AKARATOD...

A Te akaratod legyen meg itt a földön, amint a mennyekben is!

Bízom benne, hogy a Mennyei Atya nem despota, nem kényszeríti rám az akaratát, illetve az az akarata, hogy én teljesen jól érezzem magam; s még abba is beleegyezik, hogyha unom a sok jót, akkor készít nekem egy kis röögöt, göröngyöt is.

Képzetem.

Egy nagy-nagy üvegfal előtt élünk, s látjuk az üvegfalon túli életet is, tehát látjuk azt, hogy hogyan történne az életünk, ha nem rontanánk el azt állandóan. Látjuk az életünket ott, párhuzamosan, amikor is az Ő Akarata szerint folynak napjaink.

Szüleimet szent embereknek tartom, tehát szinte azonos az üvegfalon túli képem róluk, mint a valóságban megélt életem emlékei.

Megszülettem, szeretgettek, tápláltak, felöltöztettek, elindítottak az iskolába.

Én odaadón figyeltem a tanítónénire és mindig láttam az üvegfalon túli kisfiút, aki szintén szépen fegyelmezetten ül az iskolai padban.

Egyszer hintáztam az utca végét lezáró korláton, leestem, vérzett a fejem, édesapám rohant velem a kórházba. Így, egy kis seblázbán látom az üvegfalon túli kisfiút, aki fogja édesapja kezét és szépen kikerüli a korlátot – egy kis karc az üvegfalon.

Majd folydogál tovább az életem, s egyszer csak egészen elsötétül az üvegfal, nem látok semmit sem odaát, süllyedek és egyre átláthatatlanabb az elválasztó fal.

Ekkor eszembe jut a folytatás: „engedd el az adósságaimat, amint én is elengedem adósaimnak!” Nagy az adósságom, de ez a Mennyei Gazda gondja, nekem csak meg kell kísérlem az én adósaimmal rendezni az ügyeimet: - persze, az én adósom is ember; nekem rontott, amikor azt hitte, hogy kereszteztem az ő útjait; nekem is mindig habzott a szám, amikor más véleményre jutottam vele szemben. Béküljünk ki!

Jé, egyszer csak megint átlátható az üvegfal, s kezd szépen párhuzamosan menni az ottani életem az ittenivel.

Mi történt? Meglett az Ő akarata itt a földön is!

Tovább folydogál az életem, néha megint valami piszok ráfröccsen a falra, de igyekszem pucolgatni, ahogyan telik tőlem.

Valami éneket hallok: „Requiem aeternam dona ei, Domine”.

Eltűnt az üvegfal, s a perspektívám a Végtelenbe nyílt; most már csak a Végtelen Szeretet akarata létezik!

Pomáz, 2018. máj. 20

MIKLOVICZ LÁSZLÓ PÜNKÖSDI HOMÍLIA...

*Apcs.2.1-11.;
1Kor12.3-7,12-13.;
Jn.20.19-23.*

Köszöntés: Ismét a bőség zavarával kell megküzdenuünk, mármint a szentírási részek által kínált kincseket illetően. A mai nap elmékedése témájaként az apostolok csel-i eseménysoora kívánkozna, hiszen pünkösöd –az Egyház, a közösség születésnapja -- előestéje van. Merítünk gondolatokat ebből a részből és természetesen az ev. –ből is. Amikor visszatekintünk az akkori pünkösdi eseményekre az nem nosztalgiazás akar lenni, mint ahogyan néhány ünnepünkre ez

jellemző, hanem a régmúlt tapasztalata alapján tanulságokat akarunk megfogalmazni a magunk számára.

Kezdjük egy kis történeti visszatekintéssel! Az ószövetségi zsidó nép vallási gyakorlatában pünkösöd, a sínai szövetség, Szináj hegyi törvényadás emléknepje, az új kenyér ünnepe volt.

Az egyiptomi szolgaságból való szabadulás csak a lélek és szellem szabadságának elérkezésével válhatott teljessé. Ezen az ünnepen ezt a teljessé vált szabadságot is ünnepli a zsidóság. Tulajdonképpen a nép születésének is tartják az évfordulót, ugyanis a törvények tették néppé, sőt választott néppé a zsidóságot. Akkor is a jelei a szélzúgás és tűz volt, Isten jelenlétének, a kegyelem kiadásának jelei.

Amikor az Apcs. ímént olvasott eseményeire tekintünk, feltételezhetjük, hogy a tanítványok ennek az ünnepek a kapcsán is tartózkodnak együtt. Mi történhetett még itt az emeleti teremben? Vajon mivel foglalkoztak azon kívül, hogy még 50 nappal Mesterük megfeszítése után is féltek. Bizonyára beszélgettek, vitatkoztak, imádkoztak és próbálták lelkileg-szellemileg feldolgozni a húsvéti eseményeket és egyáltalán Jézussal kapcsolatban átélt történéseket. Azt a kettősséget is feltételezhetjük, hogy átélték a hagyományos ünnepet, felidéztek Ezekiel próféta szavát: "Új szövetséget kötök veletek...akkor majd...új szívet adok nektek és új lelket oltok belétek...Az én Lelkemet oltom belétek..." Ugyanakkor visszagondolhattak Jézus biztató szavaira is, amely szerint megígérte, hogy elküldi a Szentlelket. A történelem mintha megismétné önmagát, csak egy egészen más minőségi szinten.

A Lélek lángnyelvek formájában reá szállt a tanítványokra, mintegy beteljesítve a próféta szavait. És most egy egyszerű következtetést próbálunk megfogalmazni a történéseket látva. A Szentlelket azok kapják meg, akik Istenre figyelő közösséget alkotnak és meg akarják érteni, hogy mit kíván tőlük a szerető Mesterük, Jézus a Krisztus. Sőt nem csak érteni akarják, hanem a megvalósításán is fáradoznak.

Miben nyilvánul meg a Lélek működése? Az események megértésében, a bátorságban, a missziós küldetés megvalósulásában, az igehirdetésben. Most tekintsünk egy pillanatra a mi közösségi vagy éppen az egyéni megnyilvánulásainkra. Kimutathatóak-e ezek az életmegnyilvánulások? Ha nem, vagy csak részben, akkor mi a teendőnk?

Az előző gondolatok csupán érintették az első pünkösdi élményét, de ezzel nem érhetjük be. Gondolkodjunk, beszéljünk ezekről még családban, baráti körben, alkalmas időben. Foglalkoztassanak bennünket ezek a gondolatok! Sőt ezek foglalkoztassanak elsősorban. Mondhatjuk ezt Jézusunk felszólítása alapján: „Ti keressétek elsősorban az I.O-át és az az ő igazságát és a

többet megkapjátok!” A többi pedig az étel, ital, az öltözködés, az anyagiak. Elgondolkodtató, hogy a keresztény világ nagyobb része Jézus határozott utasítása ellenére pont az ellenkezőjét teszi már évszázadokon keresztül.

Most pedig ugorjunk az evangélium megható és örömteli eseményére.

Jézus a föltámadása után meglátogatja a barátait és az egyik legtartalmasabb köszöntéssel üdvözli őket: „Békesség nektek!” Milyen békét kívánhat a tanítványainak? Bizonyára nem a világban megnyilvánuló békét, ami az erőegyensúlyon alapul és csak addig tart, amíg ez az egyensúly fel nem borul. Az Ő békéjéről van szó, amely belső béke, de külső megnyilvánulásból derül ki. Talán ilyenekből: örömteli harmonikus élet, a nehézségek ellenére; vidám életmegnyilvánulások, annak ellenére, hogy nem ér mindig fülig az ember szája; segítőkész rendelkezésre állás a felebarátaink irányába, annak ellenére, hogy mi is gyakran segítségre szorulunk; és szelíd magatartás tanúsítása, bár néha szívesen odacsapnánk. Talán ilyen megjelenése lehet annak a békének, amelyet Jézus kíván az akkori és mai tanítványainak is. Ennek a békének az erejében lehetséges megvalósítani azt a küldetést, amelyet Jézus a tanítványokra bízott. Nem akármilyen megbízásról van itt szó. A világban, pl egy munkahelyen a feladatot kitalálja az igazgató és leosztja az osztályvezetőnek, az továbbítja a helyettesének, az pedig kiadja a csoportvezetőnek, aki utasítja a végrehajtó személyzetet. Az Isten világában nem így van: Jézus az igazgató, úgy küldi a missziós útra a tanítványait, amint Őt küldte az Atya.

Jézus élete azt bizonyítja, hogy ez a küldetés nem csak úgy melleleg, -- a ráérős szabadidőmben, vagy amikor egyébként is unatkoznék -- kell, hogy jelen legyen az ember életében, hanem ennek kell az első helyen lenni. Aki ezt bevállalja annak jár a Szentlélek ereje. Az apostolok bevállalták, meg is kapták az Isten országát építeni tudó erőt és az életet adó lelket. Mi ennek a küldetésnek a tartalma? Sokan úgy gondolják, hogy Jézusnak az evangéliumokban elhangzó útmutatásai csak az akkor élt, közvetlen tanítványaira vonatkoztak, és a mai kor keresztényeinek már nem mondanak semmit. Természetesen vannak benne korhoz kötött elemek (pl. a vándortanítói életforma), de a lényeg változatlanul érvényes: minden Jézus követőre vonatkozik.

Útmutatásai hármas küldetést, hármas feladatot állítanak követői elé: a betegek gondozását, gyógyítását, Isten Országának és a megtérésnek a hirdetését, valamint a gonosz szellemek kiűzését. Mivel nem is olyan régen szó volt már ezekről, most csupán azt emelem ki, amelyiket leginkább elhanyagolták az évszázadok során a keresztények. Isten Országának és a megtérésnek a hirdetéséről van szó. Azt hiszem nem

tévedek, ha azt állítom, hogy így szocializálódtunk: az evangélium, hirdetése csak a "szakemberek" kiváltsága. Azonban azt kell mondanunk, mégpedig Jézus tanítása és szemlélete alapján, hogy nem csak a papok feladata az evangelizáció és nem is csak "prédikációk" tartását jelenti, de még Isten vagy Jézus nevének örökös emlegetését sem. "Isten Országá" nem más, mint az az állapot, amikor az emberek "normálisan", emberi módon, azaz önzetlenül élnek: együttérzően, segítőkészen, a rászorulókat támogatva, a bántásokat elviselve. Konkrét helyzetekben ezt cselekedni, és erre (szép szóval, jó példával) rávezetni másokat: ez "Isten Országának hirdetése".

A "megtérés hirdetése" sem feltétlenül abban nyilvánul meg, hogy "Térj meg!", "Változz meg!", hanem például abban, hogy rámutatunk, miért nem jó az, ha valaki a kényelem, a jólét bűvöletében él. Miért nem jó, ha haragot tart, és saját családján kívül másokkal nem törődik..., és megpróbálunk más, jobb életcélokat felmutatni.

Talán a pünkösdi ünnep főmondata ez lehetne: „Amint engem küldött az Atya úgy küldelek én is titeket!”

Bódás János: Valahol ki van jelölve helyed...

*Azért van síró, hogy vigasztald,
az éhező, hogy teríts neki asztalt.
Azért van seb, hogy bekösse kezéd,
vak, elhagyott azért van, hogy vezesd.
Azért van annyi árva, üldözött,
hogy oltalmat nyerjen karjaid között.
Azért roskadnak mások lábai,
hogy terhüket te segíts hordani.
Az irgalmat kínok fakasztják.
Mélység felett van csak magasság.
Hogyha más gyötrődik, szenved – azért van,
hogy te befogadd szívedbe boldogan.
Megmutattad néha legalább,
hogy lelked által enyhült, szépült a világ?
Vagy tán kezdetől támadt foltra folt
ott is, ahol eddig minden tiszta volt?
Mi vagy? Vigasznak, írnak szántak,
menedéknek, oszlopnak, szárnynak.
Valahol rég... siess... keresd,
Ki van jelölve a helyed.
Csak ott leszel az, aminek Isten szánt,
másként céltalan lesz az életed,
s a sors ekéje bármily mélyen szánt,
mag leszel, mely köre esett.....
Cserép, melyben nem virít virág,
s nem veszi hasznát
sem az ég, sem a világ.*

Kívánom a szendehelyi testvéreknek, hogy vállalják fel ezt a küldetést és legyen örömük a megvalósításában!

CARL ROGERS

NYITOTT KÉZZEL SZERETNI...

A heten egy barátommal beszélgetve eszembe jutott egy történet, amit a nyáron hallottam.

„Egy könyörületes személy, látva hogyan küszködik egy pillangó, hogy kiszabaduljon a bábból, segíteni akart neki. Nagyon gyengéden kitágította a szálakat kialakítva egy kijáratot. A pillangó kiszabadult, kibújt a bábból, bizonytalanul bukdácsolt, de nem tudott repülni. Valamit ez a könyörületes személy nem tudott, és ez az, hogy csak a megszületés, kibújás küszködésén keresztül tudnak annyira megerősödni a szárnyak, hogy repülni lehessen velük. Megrövidített életét a földön töltötte, sosem ismerte meg a szabadságot, sosem élt igazán.”

Én úgy mondom, „nyitott kézzel szeretni”. Ez egy olyan tapasztalat, ami lassan ért meg bennem, a fájdalom tüzeiben és a türelem vizében kovácsolódva. Azt tapasztalom, hogy muszáj felszabadítanom azt, akit szeretek, mivel, ha rákulcsolodom, rácsimpaszkodom, vagy megpróbálom irányítani, azt veszem el, amit megtartani próbálok.

Ha megváltoztatni próbálok valakit, akit szeretek – mivel úgy érzem, én tudom, milyennek kellene lennie – akkor egy nagyon értékes jogától fosztom meg: a jogtól, hogy felelősséget vállaljon saját életéért, választásaiért, létformájáért. Valahányszor ráerőltetem a kívánságomat, vagy akaratomat, vagy hatalmat próbálok gyakorolni fölötte, megfosztom a fejlődés, érés lehetőségétől. Birtoklási vágyammal korlátozom és keresztezem, és teljesen mindegy, mennyire jó szándékkal.

Korlátozni és sérteni tudok a legkedvesebb óvó cselekedetemmel – és védelmem, vagy túlzott figyelmem szavaknál ékesszólóbban mondja a másik személynek: „Te képtelen vagy magadra vigyázni, nekem kell veled törődnöm, rád vigyáznom, mert te az enyém vagy. Én vagyok érted felelős.”

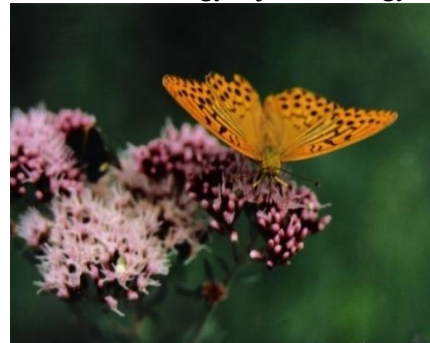
Ahogy tanulom és gyakorlom, egyre inkább azt tudom mondani annak a személynek, aki szeretek: „Szeretlek, értékellek és tisztellek téged. Bízom abban, hogy birtokában vagy, illetve ki tudsz fejleszteni magadban egy olyan erőt, hogy mindazzá válj, ami lehetséges számodra, ha én nem állok az utadba.

Annyira szeretlek, hogy teljesen felszabadítalak, hogy egymás mellett járjunk örömben és bánatban. Együtt fogok veled érezni, ha sírsz, de nem foglak arra kérni, hogy ne sírj. Törődni fogok a szükségleteiddel, támogatni foglak, de nem tartalak vissza, amikor egyedül tudsz menni. Mindig készen fogok állni, hogy Veled legyek a bánatodban, magányodban, de nem fogom azt elvenni tőled. Igyekezni fogok, hogy figyeljek a szavaidra, azok jelentésére, de nem ígérem, hogy mindig egyet fogok veled érteni. Néha dühös

leszek, és akkor ezt olyan nyíltan meg fogom mondani Neked, hogy ne kelljen különbözőségeink miatt elutasítást, vagy elidegenedést éreznem. Nem tudok mindig veled lenni, nem hallom meg mindig, amit mondasz, mert van, amikor magamra kell figyelnem, magammal kell törődnöm – és ilyenkor is olyan őszinte leszek veled, amennyire tudok.”

Tanulom, hogy ki tudjam ezt fejezni azoknak, akiket szeretek, akikkel törődöm, akár szavakkal, akár azzal, ahogyan létezem másokkal és magammal. Én így hívom, „nyitott kézzel szeretni”.

Nem vagyok képes mindig távol tartani a kezemet a bábból, de már egyre jobban megy.

Fotó: Farkasvan

FARAGÓ FERENC

TANYAI SZILÁNKOK...

Jézus nem a *halálával*, hanem a *születésével* váltja meg a világot.

Minden kezdet (*születés*) tiszta, minden közép (*élet*) bepiszkolódás, minden vég (*halál*) megtisztulás.

Egén és *közösség* nem ellentét, hanem szerves egység – vagyis egyik sincs meg a másik nélkül.

Minden a *semmibe* torkollik? – Nem! – Minden a Mindenbe torkollik.

A *múlt* tetszés szerint megváltoztatható, a *jövő* nem.

A lélek befelé kérgesedik...

Jólét. Ma élni annyit jelent, hogy mindenből, mindig egyre többet!

A sötétben is lehet *világosan* és a világosban is lehet *sötéten* látni.

A posztmodern ember, ha kilép kora *zűrzavarából*,
akkor egy másik *zűrzavarba* akar belépni.

A verseket nem *kívülről*, hanem *belülről* kell
megtanulni.

Isten mindent *kigondolt* és *megmondott* – de *megtenni*
azokat nekünk kell.

Az önmagunkon kívüli is önmagunkon belül van.

Sok esetben a valami *semminek* látszik, a semmi pedig
valaminek.

A sors egymáshoz köt és elválaszt, s mi kapaszkodunk
és taszítunk.

Mindig úgy tűnik, hogy a *nagyokon*, pedig mindig a
kicsiken fordul a világ tengelye.

Élet és halál, csak helyet cserél...

A mindenkori
állam
alapművelete –
keveseknek ad
sokat, sokaknak
ad keveset.

A *pokolban* már
nem lehet
menyországot hazudni.

A határig eljutni mindig van segítség, de a határon
átlépni mindig egyedül kell.

Az antikban az antiket modernnek gondolták.

Igazi öröm az örömszerzésnek örülni.

Sokszor annak nevében teszünk valamit, amelyet az a
valaki soha meg nem tenne.

A tömeg nem szerves
összetartozás, hanem
bomlástermék.

A bűnös *áldozatok* és
az ártatlan *bűnösök*
korát éljük.

Együgyűnek kell
lennünk és nem *ügyefogyottnak*.

Valláskritika. Lehet (és kell is) a vallásokat bírálni – de
nem abban, amiben igazuk van.

A művészet nem utánozhatja a világot – de talán a
világnak utánoznia kellene a művészetet.

Művészettörténet. Az ízlésteleenség is egyfajta ízlés.

A *helytelenről* könnyebb bárkit is meggyőzni, mint a
helyesről.

Empátia?! Senki a másik *születését*, *életét*, *halálát* nem
élheti át.

Az emberi gondolkodásban mindig valamik (izmusok)
a centrumba kerülnek, ám ezek a perifériára valók.

Mára már a *vertikális* tendencia megszűnt, csak
horizontálisan mozgunk.

Életfeladat: a hátrányt *előnyé* építeni, az előnyt
hátránnyá faragni!

Az óriásplakáton is van apróbetűs rész...

A mű legsebezhetőbb pontja a művész.

Ha a *békében* hazudunk, a *háborúban* már hiába
mondjuk az igazat.

Az élet
múlóságága
elmúlhatatlan...

Az a szent, aki
elemi erővel
tiltakozna az ellen,
hogy ő szent.

Dicsérettessék. Szívesen dicsérünk olyan embert, aki
minket dicsér.

A *seb* és a *gyógyír* együtt jár...

Minden *kérdés* újabb választ nemz, minden *válasz*
újabb kérdést szül.

Alkímia. A szennyvízből szenteltvizet csinálni!

Mindig az igazságra kell törekednünk, még akkor is, ha
az sérti az igazságérzetünket.
